Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace

Praskova 399/8, 746 01 Opava

Školní vzdělávací program

82-41-M/05

Grafický design

1 Úvodní identifikační údaje

Identifikační údaje	
Název a adresa školy	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace, Praskova 399/8, 746 01 Opava
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Název školního vzdělávacího programu	Grafický design
Kód a název oboru vzdělání	82-41-M/05 Grafický design
Stupeň poskytovaného vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou, úroveň vzdělání EQF
Délka a forma vzdělávání	4 roky, denní studium
Způsob ukončení a certifikace	Maturitní zkouška, vysvědčení o maturitní zkoušce
Platnost ŠVP	Od 1. září 2025
	Školní vzdělávací program byl schválen školskou radou dne 20. 3. 2025
Číslo jednací	SŠPU 570/2025
Kontakty pro komunikaci se školou:	
Jméno	Ing. Vítězslav Doleží
Telefonní číslo	+420 553 621 580
E–mail	sspu@sspu-opava.cz
Adresa webu	www.sspu-opava.cz

Ing. Vítězslav Doleží, v. r.

.....

razítko a podpis ředitele

Obsah

1 Úvodní identifikační údaje ... 2
2 Profil absolventa ... 5
2.1 Popis uplatnění absolventa v praxi ... 5
3 Charakteristika školního vzdělávacího programu ... 12
3.1 Pojetí a cíle vzdělávacího programu ... 12
3.2 Organizace výuky ... 13
3.3 Hodnocení žáků a diagnostika ... 13
3.4 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných ... 14
3.5 Realizace bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci a požární prevence ... 18
3.6 Podmínky pro přijímání ke vzdělávání ... 18
3.7 Způsob ukončení vzdělání ... 18
3.8 Realizace průřezových témat ... 19
4 Učební plán ... 27
4.1 Rozvržení vyučovacích předmětů a jejich hodinových dotací v jednotlivých ročnících, počet hodin výuky týdně v ročníku ... 28
4.2 Přehled využití týdnů ve školním roce ... 31
5 Přehled rozpracování obsahu vzdělávání RVP do ŠVP ... 32
6 Učební osnovy ... 33
6.1 Učební osnova předmětu Český jazyk ... 33
6.2 Učební osnova předmětu Dějiny a literatura ... 38
6.3 Učební osnova předmětu Anglický jazyk ... 44
6.4 Učební osnova předmětu Občanská nauka ... 58
6.5 Učební osnova předmětu Matematika ... 65
6.6 Učební osnova předmětu Fyzika ... 69
6.7 Učební osnova předmětu Základy přírodních věd ... 72
6.8 Učební osnova předmětu Tělesná výchova ... 77
6.9 Učební osnova předmětu Dějiny výtvarné kultury ... 84
6.10 Učební osnova vyučovacího předmětu Výtvarná příprava ... 93
6.11 Učební osnova předmětu Technické kreslení ... 96
6.12 Učební osnova předmětu Figurální kresba ... 98
6.13 Učební osnova předmětu Písmo ... 101
6.14 Učební osnova předmětu Informační a komunikační technologie ... 104

6.15 Učební osnova předmětu Počítačová grafika 109
6.16 Učební osnova předmětu Ekonomika 113
6.17 Učební osnova předmětu Technologie 117
6.18 Učební osnova předmětu Navrhování 125
6.19 Učební osnova předmětu Praktická cvičení 129
6.20 Učební osnova předmětu Modelování 137
6.21 Učební osnova předmětu Základy fotografie 139
6.22 Učební osnova předmětu Psychologie propagace 143
6.23 Učební osnova nepovinného volitelného předmětu Anglická konverzace (PET/FCE) 147
6.24 Učební osnova zájmového útvaru Fotokroužek 156
6.25 Učební osnova nepovinného volitelného předmětu Seminář informační technologie . 159
6.26 Učební osnova nepovinného volitelného předmětu Seminář počítačová grafika 163
6.27 Učební osnova zájmového útvaru Seminář figurální kresba 167
6.28 Učební osnova nepovinného volitelného předmětu / zájmového útvaru Seminář z angličtiny 170
6.29 Učební osnova nepovinného volitelného předmětu Seminář z matematiky 178
6.30 Učební osnova zájmového útvaru Sportovní hry – basketbal, volejbal 180
6.31 Učební osnova zájmového útvaru Sportovní hry – netradiční sporty 183
6.32 Učební osnova nepovinného volitelného předmětu Základy druhého cizího jazyka – německý jazyk 186
6.33 Učební osnova nepovinného volitelného předmětu Základy druhého cizího jazyka – ruský jazyk 193
6.34 Učební osnova zájmového útvaru Seminář dějin výtvarné kultury 198
6.35 Učební osnova nepovinného volitelného předmětu Seminář z českého jazyka a literatury 203
7 Personální a materiální zabezpečení vzdělávání 206
7.1 Materiální zabezpečení školy 207
7.2 Personální zabezpečení školy 208
8 Spolupráce se sociálními partnery 208
8.1 Úřad práce 208
8.2 Vysoké školy 209
8.3 Spolupráce s vysokými školami 209
8.4 Podnikatelská sféra 209
8.5 Rodiče a žáci 209

2 Profil absolventa

Identifikační údaje	
Název a adresa školy	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace, Praskova 399/8, 746 01
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Název školního vzdělávacího programu	Grafický design
Kód a název oboru vzdělání	82-41-M/05 Grafický design
Stupeň poskytovaného vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Délka a forma vzdělávání	4 roky, denní studium
Způsob ukončení a certifikace	Maturitní zkouška, vysvědčení o maturitní zkoušce
Platnost ŠVP	Od 1. září 2025
Kontakty pro komunikaci se školou:	
Jméno	Ing. Vítězslav Doleží
Telefonní číslo	+420 553 621 580
E–mail	sspu@sspu-opava.cz
Adresa webu	www.sspu-opava.cz

2.1 Popis uplatnění absolventa v praxi

Absolventi studijního oboru Grafický design se mohou uplatnit v širokém spektru činností v rámci vizuální komunikace, propagace a reklamy nebo postprodukce a knižní kultury. Může se jednat např. o užitou grafiku, práce související s předtiskovou přípravou, vědeckou kresbou a ilustrací nebo také vizuální komunikací a webdesignem. Absolvent je připraven uplatnit se jako obrazový editor, webdesignér či samostatně tvořící grafik. Příslušné činnosti může absolvent vykonávat buď samostatně, nebo v grafických studiích, reklamních agenturách, architektonických ateliérech, nakladatelstvích, vydavatelstvích, redakcích novin a časopisů, PR odděleních firem a institucí, televizních a filmových studiích, v polygrafických firmách apod.

2.1.1 Klíčové kompetence

2.1.1.1 Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

2.1.1.2 Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce;

- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

2.1.1.3 Personální kompetence

Vzdělávání je směrováno k tomu, aby absolvent:

- reálně posuzoval své možnosti a odhadoval výsledky svého chování v určitých situacích;
- stanovoval si cíle a priority podle svých schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- vyhodnocoval dosažené výsledky, efektivně se učil a pracoval;
- využíval ke svému vzdělávání zkušeností jiných lidí, učil se i na základě zprostředkovaných zkušeností;
- přijímal hodnocení ze strany jiných lidí, adekvátně na ně reagoval, přijímal radu i kritiku a dále se vzdělával;
- pečoval o své fyzické i duševní zdraví.

2.1.1.4 Sociální kompetence

Vzdělávání je směrováno k tomu, aby absolvent:

- adaptoval se na měnící se životní i pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je ovlivňoval;
- pracoval v týmu a podílel se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímal úkoly a odpovědně je plnil;
- podněcoval práci v týmu vlastními zkušenostmi při zlepšování práce a řešení úkolů;
- nezaujatě zvažoval návyky druhých;
- přispíval k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a předcházel osobním konfliktům;
- nepodléhal předsudkům a stereotypům v přístupu k jiným lidem.

2.1.1.5 Občanské kompetence

Vzdělávání je směrováno k tomu, aby absolvent:

- jednal odpovědně a samostatně;
- žil čestně;
- měl aktivní přístup k životu, včetně života občanského, a k řešení jeho problémů;
- vážil si lidské svobody a lidských práv, preferoval humánní a demokratické hodnoty;
- preferoval vědomě ve vztahu k jiným lidem slušnost, vstřícnost a odpovědnost;
- uvědomoval si vlastní kulturní, národní a osobní identitu;
- vystupoval proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- dovedl jednat s lidmi a diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách;
- ctil život jako nejvyšší hodnotu;
- chránil životní prostředí, chápal jeho význam a snažil se je zachovat pro budoucí generace;
- jednal hospodárně, ctil hodnotu práce a jejích výsledků, pečoval o majetek;
- vážil si materiálních i duchovních hodnot.

2.1.1.6 Pracovní uplatnění

Vzdělávání je směrováno k tomu, aby absolvent:

- měl přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru a povolání;
- měl reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru;
- vhodně komunikoval s potenciálními zaměstnavateli na trhu práce;
- formuloval práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;
- osvojil si základní vědomosti a dovednosti potřebné pro rozvíjení vlastních podnikatelských aktivit.

2.1.1.7 Matematické kompetence

Vzdělávání je směrováno k tomu, aby absolvent:

- správně používal a převáděl běžné jednotky, používal pojmy kvantifikujícího charakteru;
- prováděl reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházel vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, správně je popsal, vymezil a využil pro dané řešení;

- četl a vytvářel různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikoval znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- efektivně aplikoval matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných životních i pracovních situacích.

2.1.1.8 Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

2.1.2 Odborné kompetence

2.1.2.1 Výtvarná užitá tvorba

Vzdělávání je směrováno tak, že absolvent samostatně:

- využívá při své práci znalosti o historickém vývoji a současných trendech výtvarné kultury;
- uplatňuje vlastní výtvarný názor, výtvarně vnímá, a samostatně se vyjadřuje, hledá a využívá inspirační zdroje;
- samostatně experimentuje při řešení úkolů, uplatňuje netradiční myšlenky;
- využívá výtvarné a výrazové možnosti používaných materiálů a technologických postupů;
- uplatňuje při výrobě výtvarného návrhu ergonomická, technologická, výrobní a ekonomická hlediska a hlediska bezpečnosti práce;
- vyhotovuje technickou dokumentaci a průvodní zprávu;
- vhodně prezentuje svou práci;
- ovládá a využívá dostupné grafické programy a navrhuje produkty ze svého oboru pomocí počítačové 2D a 3D grafiky; vhodně prezentuje a dokáže obhájit svou práci v závislosti na konkrétní situaci;
- orientuje se v marketingových nástrojích a je schopen vykonávat základní marketingové činnosti ve vztahu k oboru;
- ovládá zásady profesionálního vystupování a psychologické základy jednání se zákazníkem;
- aktivně vyhledává všechny dostupné zdroje informací.

2.1.2.2 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci – požární ochrana

Vzdělávání je směrováno k tomu, aby absolvent:

- chápal bezpečnost práce jako součást péče o zdraví své i svých spolupracovníků;
- dodržoval příslušné právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany a hygienické předpisy;
- používal osobní ochranné pracovní prostředky podle platných právních norem, předpisů a směrnic pro dané činnosti a pracovní postupy;
- uplatňoval oprávněné nároky týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci či případném pracovním úrazu podle bezpečnostních a protipožárních předpisů.

2.1.2.3 Kvalita práce, výrobků a služeb

Vzdělávání je směrováno k tomu, aby absolvent:

- definoval a v praxi používal pojem kvalita;
- používal normy, předpisy a standardy;
- dokázal vystupovat vůči zákazníkovi.

2.1.2.4 Ekonomika a trvale udržitelný rozvoj společnosti

Vzdělávání je směrováno k tomu, aby absolvent:

- posoudil hodnotu a užitečnost vykonané práce;
- porovnal finanční ohodnocení práce;
- plánoval a posuzoval náklady, výnosy a zisk;
- posuzoval vliv lidské činnosti na životní prostředí;
- ekonomicky zacházel s materiálem a energiemi.

2.1.2.5 Činnosti související s grafickou tvorbou webdesignu, 2D a 3D grafiky, statických i nestatických digitálních záznamů, tzn. aby absolventi:

- využívali základní grafické a animační programy, technologické možnosti grafické tvorby, využívali jejich přednosti, posuzovali jejich vlastnosti a volili je z hlediska jejich výrazových a technologických možností a výsledného vyznění realizovaného díla;
- měli komplexní přehled o druzích používaných materiálů, hospodárně a ekologicky s nimi zacházeli, uměli posuzovat jejich vlastnosti a rozhodovat o jejich volbě z hlediska jejich výrazových možností a výsledného výtvarného vyznění realizovaného produktu;
- ovládali tradiční a nové technologické postupy a techniky, dokázali zvolit a obhájit nejvhodnější postup realizace výtvarného návrhu, průběžně hodnotili kvalitu výsledků dílčích pracovních operací;
- používali správně a podle příslušných pracovních postupů odpovídající zařízení, pomůcky, nástroje apod., znali způsoby jejich ošetřování a běžné údržby;
- efektivně organizovali svou práci vzhledem ke stanovenému termínu, prováděli ji dokonale a v souladu s výtvarným záměrem a vysokými nároky na kvalitu zpracování
- finálního produktu;

- sledovali vývoj nových technologií, materiálů, technického zařízení apod. a zaváděli je do praxe;
- ovládali základní ekonomické činnosti ve vztahu k předpokládanému profesnímu uplatnění.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

Identifikační údaje	
Název a adresa školy	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace, Praskova 399/8, 746 01
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Název školního vzdělávacího programu	Grafický design
Kód a název oboru vzdělání	82-41-M/05 Grafický design
Stupeň poskytovaného vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Délka a forma vzdělávání	4 roky, denní studium
Způsob ukončení a certifikace	Maturitní zkouška, vysvědčení o maturitní zkoušce
Platnost ŠVP	Od 1. září 2025
Kontakty pro komunikaci se školou:	
Jméno	Ing. Vítězslav Doleží
Telefonní číslo	+420 553 621 580
E–mail	sspu@sspu-opava.cz
Adresa webu	www.sspu-opava.cz

3.1 Pojetí a cíle vzdělávacího programu

Vzdělávací program připravuje univerzálně vzdělané výtvarníky, pracovníky pro oblast designu, avšak schopné se přizpůsobit i práci v příbuzných oborech. To jim umožňuje jednak získané odborné vzdělání, jednak jazyková vybavenost, a také vzdělání v informačních a komunikačních technologiích. Absolventi mohou vykonávat profesi designera v oblasti grafického designu a dobře se uplatní i v široké oblasti samostatného podnikání.

Studijní obor sleduje tyto cíle:

- zvýšit zájem žáků o nové trendy v oblasti grafického designu;

- poskytnout žákům všeobecný rozhled v oblasti techniky, ekonomiky, přírodních věd a informačních a komunikačních technologií;
- umožnit žákům dobře se připravit na další studium a odpovědně se rozhodnout o své profesní kariéře;
- připravit absolventy ke studiu na vysokých školách a vyšších odborných školách nejen po stránce vědomostní, ale také dovednostní a postojové, a zejména formovat jejich vztah k umění.

3.2 Organizace výuky

Studium je organizované jako čtyřleté denní studium. Jeho součástí jsou i praktická cvičení, jejichž obsah je uveden v učebních osnovách příslušných předmětů.

Žáci získají střední vzdělání s maturitní zkouškou (kvalifikační úroveň EQF 4), která se organizuje v souladu s platnými předpisy.

Nedílnou součástí vzdělávání žáků je i příprava na aktivní uplatnění na trhu práce. Zvýšená pozornost je věnována bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

3.3 Hodnocení žáků a diagnostika

Hodnocení výsledků vzdělávání vychází z klasifikačního řádu školy schváleného ředitelem školy, který je součástí dokumentace školy. Do celkového hodnocení je zařazena jak klasifikace úrovně dosažených výsledků vzdělávaní formou ústního a písemného zkoušení, tak i hodnocení dosažené úrovně splnění úkolů či řešení problémů, např. klauzurní práce.

3.3.1 Testování žáků

Testování žáků se provádí za účelem objektivizace hodnocení žáků v jednotlivých předmětech a přináší srovnání výsledků žáků ve škole i mezi školami. Jako nejčastěji používané celorepublikové testy lze použít testy:

- Testování relativního přírůstku znalostí žáků - Společnost pro kvalitu školy, z.s.;
- SCIO;
- MECOPS;
- CALIBRO;

- testy vedení školy;
- vědomostně-dovednostních testů učitelů.

3.3.2 Soutěže žáků a středoškolská odborná činnost

Výsledky soutěží žáků přináší srovnání v rámci školy a mezi školami. Zapojují se do nich aktivní žáci, kteří dosahují v daném předmětu nadprůměrných výsledků, a proto je vhodné tyto výsledky zahrnout do klasifikace žáka za daný předmět.

3.4 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

3.4.1 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona (ŠZ).

Podpůrná opatření zajišťuje škola a školské zařízení. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně lze uplatnit i bez doporučení školského poradenského zařízení a nemají normovanou finanční náročnost. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně může škola nebo školské zařízení uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ) a s informovaným souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Různé druhy nebo stupně podpůrných opatření lze kombinovat za podmínek daných ŠZ a vyhláškou. Závazný rámec pro obsahové a organizační zajištění odborného vzdělávání všech žáků tvoří RVP pro jednotlivé obory vzdělání, na jejichž základě školy zpracují svůj ŠVP. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP) a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (IVP) a PLPP. Při poskytování podpůrných opatření je možné zohlednit také § 67 odst. 2 ŠZ, který uvádí, že ředitel školy může ze závažných důvodů, zejména zdravotních, na žádost uvolnit

žáka zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu. Žák uvedený v § 16 odst. 9 ŠZ může být uvolněn (nebo nemusí být hodnocen) také z provádění některých činností, ovšem nemůže být uvolněn z předmětu rozhodujícího pro odborné zaměření absolventa. Tzn., že žák nemůže být uvolněn z odborných teoretických i praktických předmětů (tj. příslušných cvičení, odborného výcviku, učební a odborné praxe) nezbytných pro dosažení odborných kompetencí a výsledků vzdělávání vymezených příslušným RVP a ŠVP, z předmětů nebo obsahových částí propedeutických pro odborné vzdělávání a pro získání požadovaných gramotností nebo předmětů a obsahových částí závěrečné zkoušky, závěrečné zkoušky s výučním listem, maturitní zkoušky a absolutoria v konzervatoři.

Žákům mohou být poskytnuty podle jejich potřeb a na doporučení ŠPZ i další druhy podpůrných opatření, např. využití asistenta pedagoga, speciálního pedagoga a dalších odborníků (tlumočníka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící aj.), poskytnutí kompenzačních pomůcek a speciálních didaktických prostředků, úprava materiálních a organizačních podmínek výuky nebo úprava podmínek přijímání a ukončování vzdělávání. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními může být v souladu s principy individualizace a diferenciace vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická intervence nebo pedagogická intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v příloze č. 1 k vyhlášce. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována nad rámec časové dotace stanovené RVP. Ve výjimečných případech může ředitel školy vzdělávání prodloužit, nejvýše však o 2 školní roky (§ 16 odst. 2b ŠZ).

3.4.2 Vzdělávání nadaných žáků

V souladu se zněním ŠZ § 17 je povinností škol a školských zařízení vytvářet podmínky pro rozvoj nadání žáků. Výuka by měla podněcovat rozvoj potenciálu žáků včetně různých druhů nadání. Za nadaného žáka se podle § 27 odst. 1 vyhlášky považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za žáka mimořádně nadaného se pak považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech (§ 27 odst. 2 vyhlášky). Standardně se v odborném vzdělávání sleduje nadání u žáků skupiny uměleckých oborů, kde je povinnou součástí přijímacího řízení

talentová zkouška. Jejich vzdělávání včetně organizace výuky (vytváření skupin nebo oddělení) se řídí v plném rozsahu příslušným RVP a vyhláškou č. 13/2005 Sb.21 Ovšem i zde se mohou vyskytnout žáci, kteří svými schopnostmi převyšují ostatní a lze je označit za mimořádně nadané.

Zjišťování mimořádného nadání a vzdělávacích potřeb mimořádně nadaného žáka provádí ŠPZ ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává. Jestliže se u žáka projevuje vyhraněný typ nadání (v oblasti pohybové, umělecké, manuální), vyjadřuje se ŠPZ zejména ke specifikům jeho osobnosti, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, zatímco míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru. Žákovi s mimořádným nadáním může škola povolit vzdělávání podle IVP nebo ho přeřadit na základě zkoušek do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku (§ 17 odst. 3 ŠZ; § 28 – § 31 vyhlášky). Nadání, případně mimořádné nadání žáka se může projevit i v jiných než uměleckých oborech vzdělání. Může se jednat například o nadání vztahující se k výkonům speciálních manuálních nebo kognitivních činností, které žák v základním vzdělávání nevykonával, protože zde nebyly předmětem, resp. obsahem vzdělávání, a tento typ nadání tudíž nemohl být u žáka identifikován. Mohou to být i žáci vysoce motivovaní ke studiu daného oboru a povolání nebo příslušné technické aj. oblasti vědy a techniky. Je žádoucí věnovat těmto žákům zvýšenou pozornost a využívat pro rozvoj jejich nadání také podpůrná opatření vymezená pro vzdělávání těchto žáků ŠZ a vyhláškou. Jedná se nejen o vzdělávání podle IVP u žáků s diagnostikovaným mimořádným nadáním, ale také o možnost rozšířit obsah vzdělávání, popř. i výstupy vzdělávání, nad RVP a ŠVP, vytvářet skupiny nadaných žáků z různých ročníků, umožnit žákům účastnit se výuky ve vyšším ročníku, popř. se paralelně vzdělávat formou stáží na jiné škole včetně VOŠ (popř. na vysoké škole) nebo na odborných pracovištích, účastnit se studijních a jiných pobytů v zahraničí (např. v rámci programu Erasmus+), zapojovat žáky do různých projektů (školních i projektů sociálních partnerů), soutěží a jiných aktivit rozvíjejících nadání žáků.

3.4.3 Systém péče o žáky se SVP a žáky nadané ve škole

Škola poskytuje podpůrná opatření (PO) žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). Poradenské služby školy (PSŠ) tvoří výchovný poradce (VP) a školní metodik prevence.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP a IVP:

- pro žáky s přiznanými PO prvního stupně sestavuje písemný plán pedagogické podpory (PLPP) třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce (VP) bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ);
- VP stanoví termín přípravy PLPP a organizuje schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem s cílem stanovení metod práce s žákem, kontroly znalostí a dovedností;
- PO druhého až pátého stupně může škola uplatnit pouze s doporučením ŠPZ a s informovaným souhlasem (IS) zletilého žáka nebo zákonného zástupce (ZZ) žáka, VP dle doporučení a metodické podpory ŠPZ sestavuje individuální vzdělávací plán (IVP);
- IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka;
- pro žáky s LMP od třetího stupně PO, bude pro IVP využívána minimální doporučená úroveň dle doporučení ŠPZ.

Specifikace provádění podpůrných opatření

- povzbuzovat žáky při neúspěších a posilovat jejich motivaci;
- uplatňovat průběžné hodnocení žáků, častější kontrolu a poskytovat zpětnou vazbu;
- uplatňovat adekvátní metody a formy výuky, hodnocení a komunikaci s těmito žáky;
- respektovat odlišné styly učení a pracovní tempo žáků;
- vytvářet pozitivní klima ve třídě a ve škole;
- klást důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu.

Zapojení dalších subjektů

- škola spolupracuje se ŠPZ, s odborníky mimo oblast školství (odbornými lékaři nebo pracovníky z oblasti sociálně právní ochrany žáka (OSPOD), spoluprací je pověřen VP;
- v rámci DVPP škola realizuje vzdělávání všech učitelů zaměřené na vzdělávání žáků se SVP (i žáků nadaných).

Také pro rozvoj nadaných žáků poskytuje škola PO a povoluje vzdělávání podle IVP.

Pravidla a průběhu tvorby, realizace a vyhodnocení IVP

- IVP dle doporučení ŠPZ, s termíny vyhodnocení a naplňování sestavuje písemně VP ve spolupráci s rodiči a učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení ŠPZ;
- IVP lze zpracovat pro kratší období než je školní rok, lze ho průběžně doplňovat a upravovat;

- VP zajistí písemný IS ZZ, zletilého žáka a předá informace o zahájení poskytování PO podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

Specifikace provádění podpůrných opatření

- obohacování vzdělávacího obsahu, zadávání specifických úkolů, zapojování do projektů;
- umožnění paralelně se vzdělávat formou stáží na jiné škole nebo na odborném pracovišti;
- účastnit se studijních a jiných pobytů v zahraničí;
- zapojovat žáky do různých aktivit rozvíjejících nadání žáků.

3.5 Realizace bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci a požární prevence

Škola bude při této činnosti vycházet v plném rozsahu z platných předpisů, metodických pokynů a vnitřních směrnic školy.

3.6 Podmínky pro přijímání ke vzdělávání

Předpokladem ke studiu oboru Grafický design je úspěšné ukončení základního vzdělání, splnění kritérií přijímacího řízení (tj. zdárné vykonání talentové zkoušky) a zdravotní způsobilost stanovená obecně závaznými předpisy.

3.7 Způsob ukončení vzdělání

Vzdělání je ukončeno maturitní zkouškou. Dokladem o dosažení středního vzdělání je vysvědčení o maturitní zkoušce. Obsah a organizace maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a vyhláškou o ukončování studia ve středních školách v platném znění.
Profilová část maturitní zkoušky, stanovená ředitelem školy, je složena z 5 povinných zkoušek (2 písemné a ústní, 2 ústní a 1 praktická) a 2 nepovinných volitelných zkoušek. Pokud si žák nezvolí anglický jazyk ve společné části maturitní zkoušky, pak je profilová část složena ze 4 povinných zkoušek (1 písemná a ústní, 2 ústní a 1 praktická).

Povinná teoretická písemná a ústní zkouška profilové části maturitních zkoušek.	Z českého jazyka, zkouška se koná formou písemné práce a formou ústní.
Povinná teoretická písemná a ústní zkouška profilové části maturitních zkoušek (pokud si ji žák zvolil ve společné části maturitní zkoušky).	Z anglického jazyka, zkouška se koná formou písemné práce a formou ústní.
Dvě povinné teoretické ústní zkoušky z odborných předmětů profilové části maturitních zkoušek se skládají z těchto předmětů:	• Z technologie, zkouška je ústní; • z dějin výtvarné kultury, zkouška je ústní.
Povinná praktická zkouška z odborných předmětů profilové části maturitních zkoušek.	Průběh praktické zkoušky, která trvá 4 týdny, se člení na: • Vypracování výtvarného návrhu; • realizaci výtvarného návrhu; • ústní prezentaci v trvání 15 min.
Teoretická ústní zkouška z nepovinných volitelných předmětů profilové části maturitních zkoušek.	Volitelné předměty stanovil ředitel školy: • Z občanské nauky, zkouška je ústní; • z informační a komunikační technologie, zkouška je ústní.

Dosažený stupeň vzdělání: Střední vzdělání s maturitní zkouškou.

3.8 Realizace průřezových témat

Konkrétní realizace jednotlivých průřezových témat může být uvedena v učebních osnovách jednotlivých předmětů.

3.8.1 Občan v demokratické společnosti

Toto téma je realizováno nejen v předmětech občanská nauka, dějiny a literatura a ekonomika, ale prostupuje napříč všemi předměty, neboť jeho úkol je především formativní – spočívá v budování občanské gramotnosti žáků a vede je k tomu, aby byli odpovědnými aktivními občany, což nelze dosáhnout bez vhodného klimatu školy a kvalitní spolupráce s rodiči a širokou veřejností.

Cílem je vychovávat žáky k tomu, aby byli především zodpovědní za své názory, uměli uvažovat o existenčních otázkách, učili se být kriticky tolerantní, uměli odolávat myšlenkové

manipulaci (včetně médií), uměli komunikovat a hledat kompromis, aby se dokázali angažovat, vážili si materiálních i duchovních hodnot a chránili životní prostředí.

3.8.2 Člověk a životní prostředí

Význam průřezového tématu

Průřezové téma „Člověk a životní prostředí“ obecně spočívá v pochopení zásadního významu přírody a životního prostředí pro člověka. Žáci si v rámci všech aktivit uvědomí negativní dopady působení člověka na životní prostředí, obzvlášť v rámci odbornosti. Důraz bude kladen na budování takových hodnotových orientací žáků, které budou v souladu s principy udržitelného rozvoje.

Realizace tématu v předmětech

Téma „Člověk a životní prostředí“ bude realizováno integrací do všeobecně vzdělávacích i odborných předmětů, včetně praxe. Začlenění do jednotlivých předmětů podle ročníků je uvedeno v tabulce v příloze č. 1. – Začlenění průřezového tématu Člověk a životní prostředí do jednotlivých předmětů podle ročníků.

Realizace tématu v provozu školy

Při běžném provozu budou respektovány zásady úspornosti a hospodárnosti s veškerými zdroji. Také budeme pečovat o estetické a zdravé prostředí školy, jejichž nedílnou součástí jsou živé rostliny. Chování pedagogických i jiných pracovníků školy bude příkladem pro jednání žáků, kteří do svého chování promítnou vlastní zkušenost z bezprostředního okolí.

Další aktivity v rámci výuky

Velký význam mají další aktivity, jejichž prostřednictvím si účastníci uvědomí vlastní možnosti, jak přispět ke zlepšení životního prostředí a přijímají spoluodpovědnost za jeho stav. Jedná se o spolupráci s různými ekologicky zaměřenými organizacemi (např. Vita Ostrava), které nabízejí různé semináře nebo výukové hodiny s přímým zapojením žáků, dále exkurze do podniků, kde žáci uvidí propojení teorie s praxí, včetně dobrých i špatných příkladů. Program těchto aktivit je uveden v příloze č. 2. – Další aktivity průřezového tématu Člověk a životní prostředí v rámci výuky.

3.8.3 Člověk a svět práce

Charakteristika tématu

Cílem průřezového tématu Člověk a svět práce je vybavit žáka praktickými dovednostmi a informacemi pro jeho budoucí pracovní život tak, aby byl schopen efektivně reagovat na dynamický rozvoj trhu práce a měnící se požadavky na pracovníky. Prostřednictvím kariérového vzdělávání si žák osvojí znalosti a především dovednosti pro řízení své kariéry a života (Career Management Skills), které využije pro cílené plánování a odpovědné rozhodování o svém osobním rozvoji, dalším vzdělávání a seberealizaci v profesních záměrech. Zároveň se naučí přijímat změny ve své profesní kariéře jako běžnou součást života.

Přínos tématu k naplňování cílů rámcového vzdělávacího programu

Téma Člověk a svět práce přispívá k naplňování cílů vzdělávání zejména rozvojem těchto kompetencí:

- identifikace a formulování vlastních priorit a cílů;
- aktivní a tvořivý přístup při vytváření profesní kariéry;
- přijetí osobní odpovědnosti při rozhodování;
- vyhledávání a kritické hodnocení kariérových informací;
- komunikační dovednosti a sebeprezentace;
- otevřenost vůči celoživotnímu učení.

Uskutečňování tohoto cíle předpokládá:

- vést žáka k osobní odpovědnosti za vlastní život;
- naučit žáka formulovat své profesní cíle, plánovat a cílevědomě vytvářet profesní kariéru podle svých potřeb a schopností;
- motivovat žáka k celoživotnímu učení pro udržení konkurenceschopnosti na trhu práce a pro aktivní osobní i profesní rozvoj;
- seznámit žáka s globalizovaným světem práce a rozvojem pracovních příležitostí;
- naučit žáka vyhledávat v relevantních informačních zdrojích a kriticky posuzovat informace o profesních příležitostech a možnostech dalšího vzdělávání;
- naučit žáka efektivní sebeprezentaci při jednání s potenciálními zaměstnavateli;
- seznámit žáka se základními aspekty pracovního vztahu, právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů i aspekty soukromého podnikání, včetně klíčových právních předpisů;

- představit žákům služby kariérového poradenství a služby zaměstnanosti.

Obsah tématu a jeho realizace

Obsah kariérového vzdělávání je možné rozdělit do několika tematických okruhů:

1. Individuální příprava na pracovní trh

- sebereflexe ve vztahu k osobním profesním a vzdělávacím plánům, mimoškolním aktivitám, přístupu k učení a studijním výsledkům, schopnostem, vlastnostem i zdravotním předpokladům, vytvoření osobního portfolia dovedností i se zkušenostmi z informálního učení;
- písemná i verbální prezentace v prostředí trhu práce – formy aktivního hledání práce, zpracování žádosti o zaměstnání, formy životopisů a motivačních dopisů a jejich vytvoření, praktická příprava na jednání s potenciálním zaměstnavatelem, přijímací pohovor a výběrové řízení;
- vyhledávání zaměstnání, informační zdroje a jejich vyhodnocení;
- aktivní plánování a projektování profesní kariéry, dosahování cílů podle stanoveného plánu.

2. Svět vzdělávání

- význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti a profesní restart;
- formální a neformální vzdělávací příležitosti, možnosti vzdělávání v zahraničí, návaznosti vzdělávání po absolvování střední školy, rekvalifikace;
- ověřené kariérové informace jako podmínka při rozhodování o profesních a vzdělávacích záměrech – informační zdroje, posuzování informací o vzdělávání, pracovních nabídkách, trhu práce.

3. Svět práce

- trh práce z hlediska globalizace i regionální ekonomiky, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů;
- nové formy a podmínky práce, pracovní mobilita, možnosti zaměstnání v zahraničí;
- technologický rozvoj v činnostech lidské práce, základní charakteristiky pracovních činností;
- pracovní uplatnění po absolvování příslušného oboru vzdělání včetně alternativních možností;

- zákoník práce, formy pracovního vztahu, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele.

4. Podpora státu ve sféře zaměstnanosti

- služby kariérového poradenství;
- zprostředkovatelské služby při hledání práce, pracovní agentury, služby úřadu práce.

Jednotlivé tematické okruhy průřezového tématu Člověk a svět práce se začlení ve školním vzdělávacím programu do všeobecné i odborné složky. Kariérové vzdělávání není jednorázovým tématem. Je třeba věnovat se této oblasti systematicky po celou dobu vzdělávání, a to nejen v rámci vyučovacího procesu, ale i s využitím jiných aktivit.

Výuka tematických okruhů musí být koncipována tak, aby měl žák praktické příležitosti k sebereflexi a objevování vlastního potenciálu, učil se řešit konkrétní situace, se kterými se může potkat na pracovním trhu a pracoval s konkrétními kariérovými informacemi. Při výuce lze využívat různé techniky, např. rolové hry, pracovní listy k sebepoznávání a vytváření osobního portfolia, simulační hry v rámci odborné praxe nebo odborného výcviku (ideálně v reálném pracovním prostředí), týmová i individuální práce, besedy s podporou sociálních partnerů, pracovních agentur, úřadů práce, odborníků z praxe apod., exkurze ve firmách a organizacích se zaměřením na odborné činnosti, organizační strukturu, celkový provoz, práce s informacemi aj.

3.8.4 Člověk a digitální svět

Digitální technologie přinášejí vzdělávání řadu nových příležitostí. Schopnost bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě využívat digitální technologie pro učení, vzdělávání se a zvyšování vlastní kvalifikace, stejně jako při práci, občanských aktivitách i ve volném čase je jedna z klíčových kompetencí a je nezbytná pro schopnost celoživotního učení i zapojení absolventů do společenského a pracovního života.

Cílem tématu je začlenit digitální technologie do výukových aktivit a do života školy a propojit formální výuku se zkušenostmi žáků z jejich neformálních vzdělávacích aktivit a učení mimo školu. Důležitým předpokladem rozvoje digitálních dovedností žáků i formování jejich postojů a hodnot souvisejících s využíváním digitálních technologií je promyšlené a plánované využívání digitálních technologií ve výuce různých předmětů tak, aby měli žáci dostatek příležitostí učit se s nimi bezpečně, tvořivě pracovat a diskutovat o možnostech i rizicích jejich využití.

Přínos tématu k naplňování cílů rámcového vzdělávacího programu

Hlavním cílem průřezového tématu je vybavit žáky digitálními kompetencemi, ty mají podpůrný charakter ve vztahu ke všem složkám kurikula.

Digitální kompetence chápeme jako průřezové klíčové kompetence, tj. kompetence, bez kterých není možné u žáků plnohodnotně rozvíjet další klíčové kompetence. Jejich základní charakteristikou je aplikace – využití digitálních technologií při nejrůznějších činnostech, při řešení nejrůznějších problémů.

- V jazykovém vzdělávání a komunikaci jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby byli schopni využít digitální technologie k vyjádření, formulaci a obhajobě svých názorů, k získávání informací z různých zdrojů i k jejich sdílení, předávání a prezentaci způsobem vhodným pro danou (komunikační) situaci a s ohledem na zamýšleného příjemce.
- Ve společenskovědním vzdělávání jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby vnímali postavení, roli či vliv digitálních technologií a práci s nimi v historickém, politickém, sociálním, právním a ekonomickém kontextu.
- V přírodovědném vzdělávání jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby pracovali s digitálními technologiemi při vytváření modelů, při badatelských a experimentálních činnostech a jejich prezentaci, při zpracování a vyhodnocování získaných údajů, při analýze a řešení přírodovědných problémů a při komunikaci, vyhledávání a interpretaci přírodovědných informací.
- Matematické vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci pracovali s digitálními technologiemi při řešení běžných situací vyžadujících efektivní způsoby výpočtu, při práci s matematickým modelem a při vyhodnocování a interpretaci výsledku řešení vzhledem k realitě, při řešení problémů, včetně diskuse a prezentace výsledků těchto řešení.
- V estetickém vzdělávání jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby byli při tvořivých.
- činnostech schopni využít potenciál, který nabízejí digitální média, a aby při digitální tvorbě a posuzování výsledků této tvorby uplatňovali estetická kritéria.
- Oblast vzdělávání pro zdraví vybaví žáky také znalostmi a dovednostmi potřebnými k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost při používání digitálních technologií.
- Informatické vzdělávání vede žáky k hlubšímu porozumění principům, na kterých pracují digitální technologie, a k rozvoji informatického myšlení žáků, které uplatní při řešení i neinformatických problémů.

- V ekonomickém vzdělávání jsou žáci vedeni k tomu, aby využívali vhodné nástroje pro výpočty ekonomických údajů (mzdy, RPSN aj.), pro jejich zobrazování (trendy nabídky a poptávky, podnikatelský záměr, rozpočet apod.) a aby používali dostupné aplikace k ekonomickým či pracovním účelům, např. k daňovým evidenčním povinnostem.
- V odborné oblasti jsou žáci vedeni k efektivnímu využívání digitálních nástrojů potřebných nebo vhodných při odborné činnosti.

Obsah tématu a jeho realizace

Obsah tématu je zpracován v souladu se Strategií digitálního vzdělávání do roku 2020 schválenou vládou v říjnu 2014 a vychází z Evropského rámce digitálních kompetencí pro občany (DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens).

Žáci jsou vedeni zejména k tomu, aby:

- vyhledávali příležitosti k zapojení se do občanského života prostřednictvím vhodných digitálních technologií a služeb, např. při komunikaci s úřady; chápali význam digitálních 7technologií pro sociální začleňování, pro osoby s hendikepem, pro kvalitu života;
- kriticky posuzovali vývoj technologií a jeho vliv na různé aspekty života člověka, společnosti a životního prostředí; zvažovali příležitosti a rizika a snažili se rizika minimalizovat;
- běžně a samozřejmě využívali vhodné digitální technologie a jejich kombinace k naplnění svých potřeb; digitální technologie a způsob jejich použití nastavovali a měnili podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jejich vlastní potřeby;
- využívali digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji; budovali si osobní vzdělávací prostředí; byli schopni rozpoznat, kdy je třeba vlastní digitální kompetence zdokonalit nebo aktualizovat, orientovali se v aktuálním dění v oblasti kybernetické bezpečnosti; byli schopni podpořit ostatní v rozvoji jejich digitálních kompetencí a předat základní bezpečnostní rady a tipy;
- s vědomím souvislostí fyzického a digitálního světa vytvářeli a spravovali své digitální identity; aktivně pečovali o svou digitální stopu, ať už ji vytvářejí sami, nebo někdo jiný;
- chránili sebe a ostatní před možným nebezpečím v digitálním prostředí; chránili digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením či zneužitím; při využívání digitálních služeb nejen v online prostředí posuzovali jejich spolehlivost a postupovali vždy s vědomím existence zásad ochrany osobních údajů a soukromí dané služby;

- při pohybu v online světě a při používání digitálních technologií předcházeli situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví, přizpůsobovali své digitální i fyzické pracovní prostředí tak, aby bylo v souladu s ergonomií a bezpečnostními zásadami;
- znali a uplatňovali právní normy v digitálním prostředí včetně norem týkajících se ochrany citlivých a osobních údajů, duševního vlastnictví a kybernetické bezpečnosti;
- při interakcích v digitálním prostředí respektovali pravidla chování a jednali eticky, respektovali kulturní rozmanitost; aktivně vystupovali proti nepřijatelnému jednání v online světě; s daty získanými prostřednictvím různých nástrojů a služeb, v různém digitálním prostředí pracovali s ohledem na dobrou pověst svou i ostatních;
- navrhovali taková (bezpečná) řešení prostřednictvím digitálních technologií, která jim pomohou vylepšit postupy či technologie; dokázali druhým poradit s vyřešením technických problémů;
- vyjadřovali se za pomoci digitálních prostředků a vytvářeli a upravovali vlastní digitální obsah v různých formátech; měnili, vylepšovali a zdokonalovali obsah stávajících děl s cílem vytvořit nový, originální a relevantní obsah;
- získávali data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí; při vyhledávání používali různé strategie; získaná data a informace kriticky hodnotili, posuzovali jejich spolehlivost a úplnost;
- přizpůsobovali organizaci a uchování dat, informací a obsahu danému prostředí a účelu;
- komunikovali prostřednictvím různých digitálních technologií a přizpůsobovali prostředky komunikace danému kontextu;
- sdíleli prostřednictvím digitálních technologií data, informace a obsah s ostatními; používali digitální technologie pro spolupráci a společné vytváření zdrojů a znalostí.

Průřezové téma je vhodné rozpracovat ve školním vzdělávacím programu v co nejužší vazbě na činnosti a témata v jednotlivých vyučovacích předmětech všeobecně vzdělávací i odborné složky vzdělávání. Možnou variantou je i kombinace samostatného vyučovacího předmětu věnovaného rozvoji digitálních kompetencí a integrace do ostatních (vybraných) vyučovacích předmětů podle organizačních, materiálních a personálních podmínek školy. Základem je ovšem vždy poskytnout žákům dostatek příležitostí, situací a kontextů, ve kterých se budou učit bezpečně a efektivně využívat různé digitální technologie.

4 Učební plán

Identifikační údaje	
Název a adresa školy	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace, Praskova 399/8, 746 01
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Název školního vzdělávacího programu	Grafický design
Kód a název oboru vzdělání	82-41-M/05 Grafický design
Stupeň poskytovaného vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Délka a forma vzdělávání	4 roky, denní studium
Způsob ukončení a certifikace	Maturitní zkouška, vysvědčení o maturitní zkoušce
Platnost ŠVP	Od 1. září 2025
Kontakty pro komunikaci se školou:	
Jméno	Ing. Vítězslav Doleží
Telefonní číslo	+420 553 621 580
E–mail	sspu@sspu-opava.cz
Adresa webu	www.sspu-opava.cz

4.1 Rozvržení vyučovacích předmětů a jejich hodinových dotací v jednotlivých ročnících, počet hodin výuky týdně v ročníku

Kategorie a názvy vyučovacích předmětů	Počet týdenních vyučovacích hodin				Celkem
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Všeobecné předměty povinné					
Český jazyk	1	1	1	1	4 *
Anglický jazyk	3	3	3	3	12 *
Občanská nauka	0	1	1	1	3
Dějiny a literatura	2	2	2	3	9 *
Matematika	2	2	0	0	4
Fyzika	2	0	0	0	2
Základy přírodních věd	2	0	0	0	2
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Odborné předměty povinné					
Dějiny výtvarné kultury	2	3	3	3	11 *
Výtvarná příprava	3	5	0	0	8
Technické kreslení	2	0	0	0	2
Figurální kreslení	0	0	3	3	6
Písmo	2	2	2	0	6
Informační technologie	2	2	0	0	4
Počítačová grafika	0	0	2	2	4
Ekonomika	0	0	2	1	3
Technologie	2	2	2	2	8 *
Navrhování	0	0	7	10	17
Praktická cvičení	6	8	7	6	27
Modelování	2	2	0	0	4
Základy fotografie	2	2	0	0	4
Psychologie propagace	0	0	1	0	1
Celkem	37	37	38	37	149
Nepovinné volitelné předměty	9	17	17	13	56 **
Celkem	46	54	55	50	205 **

Poznámky k učebnímu plánu:

- maturitní předměty jsou označeny *;
- dělení hodin ve vyučovacích předmětech je v pravomoci ředitele školy, který musí postupovat v souladu s požadavky BOZP a s předpisy stanovenými MŠMT pro dělení tříd;
- komisionální zkouška v 1. a 2. ročníku se skládá z výtvarné přípravy a z praktického cvičení formou klauzurní práce;
- komisionální zkouška ve 3. a 4. ročníku se skládá z figurálního kreslení a z praktického cvičení formou klauzurní práce.

V rámci nepovinného volitelného předmětu budou podle možností a zájmu vyučovány následující nepovinné volitelné předměty a zájmové útvary:

Nepovinné volitelné předměty a zájmové útvary	Počet týdenních vyučovacích hodin				Celkem
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Anglická konverzace (PET/FCE)	1	1	1	1	4
Fotokroužek	0	3	0	0	3
Seminář informační technologie	0	0	2	0	2
Seminář počítačová grafika	0	2	0	0	2
Seminář figurální kresba	0	3	3	3	9
Seminář z angličtiny	1	1	1	1	4
Seminář z matematiky	0	0	0	2	2
Sportovní hry – basketbal, volejbal	2	2	2	1	7
Sportovní hry – netradiční sporty	1	1	1	0	3
Základy druhého cizího jazyka (německý nebo ruský jazyk)	2	2	2	0	6
Seminář z českého jazyka a literatury	2	2	2	2	8
Seminář dějin výtvarné kultury	0	0	3	3	6
Celkem:	9	17	17	13	56 **

** Počet nepovinně volitelných vyučovaných předmětů může být max. takový, aby nebyl překročen maximální počet vyučovacích hodin, který je stanoven školským zákonem, § 26, odst. 2. (celkově 5 120 za studium).

4.2 Přehled využití týdnů ve školním roce

Činnost	Počet týdnů v ročníku				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem
Vyučování podle učebního plánu	34	34	34	30	132
Seznamovací kurz „Na startu“	1	0	0	0	1
Lyžařský výcvikový kurz	1	0	0	0	1
Odborná praxe - plenér	0	0	1	1	2
Maturitní zkouška	0	0	0	2	2
Rezerva	4	6	5	4	19
Celkem	40	40	40	37	157

5 Přehled rozpracování obsahu vzdělávání RVP do ŠVP

Název a adresa školy	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace, Praskova 399/8, 746 01				
Kód a název RVP	82-41-M/05 Grafický design				
Název ŠVP	Grafický design				
RVP			ŠVP		
Vzdělávací okruhy a obsahové okruhy	Minimální počet vyučovacích hodin za studium		Vyučovací předmět	Počet vyučovacích hodin za studium	
	Týdenních	Celkový		Týdenních	Celkový
Český jazyk	5	160	Český jazyk	4	128
			Dějiny a literatura	2	64
Estetické vzdělávání	5	160	Dějiny a literatura	5	160
Cizí jazyk	10	320	Anglický jazyk	12	384
Společenské vzdělávání	5	160	Dějiny a literatura	2	64
			Občanská nauka	3	96
Přírodovědné vzdělávání	4	128	Fyzika	2	64
			Základy přírodních věd	2	64
Matematické vzdělávání	4	128	Matematika	4	128
Vzdělávání pro zdraví	8	256	Tělesná výchova	8	256
Informatické vzdělávání	4	128	Informační a komunikační technologie	4	128
Ekonomické vzdělávání	3	96	Ekonomika	3	96
Umělecko-historická a výtvarná příprava	18	576	Dějiny výtvarné kultury	11	352
			Výtvarná příprava	8	256
			Písmo	6	192
			Figurální kreslení	6	192
Technologická a technická příprava	10	320	Technologie	8	256
			Modelování	4	128
Návrhová a realizační tvorba	27	864	Navrhování	17	544
			Praktické cvičení	27	864
Disponibilní hodiny	45	1440	Počítačová grafika	4	128
			Technické kreslení	2	64
			Psychologie propagace	1	32
			Základy fotografie	4	128
Celkem (minimum)	148	4 736	Celkem	149	4 768
			Nepovinné volitelné předměty (maximum)	11	352
Celkem (maximum)	160	5 120	Celkem (maximum)	160	5 120
Odborná praxe	2 týdny		Odborná praxe	2 týdny	
Kurzy	0 týdnů		Kurzy	2 týdny	

6 Učební osnovy

Identifikační údaje	
Název a adresa školy	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace, Praskova 399/8, 746 01
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Název školního vzdělávacího programu	Grafický design
Kód a název oboru vzdělání	82-41-M/05 Grafický design
Stupeň poskytovaného vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Délka a forma vzdělávání	4 roky, denní studium
Způsob ukončení a certifikace	Maturitní zkouška, vysvědčení o maturitní zkoušce
Platnost ŠVP	Od 1. září 2017
Kontakty pro komunikaci se školou:	
Jméno	Ing. Vítězslav Doleží
Telefonní číslo	+420 553 621 580
E–mail	sspu@sspu-opava.cz
Adresa webu	www.sspu-opava.cz

6.1 Učební osnova předmětu Český jazyk

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	128
Platnost:	Od 1. září 2025

6.1.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.1.1.1 Obecný cíl předmětu

Předmět český jazyk je neoddělitelnou součástí všeobecného vzdělávání a je základem klíčových schopností a dovedností, kterými by měl být žák vybaven pro zvládnutí všech předmětů.

Obecným cílem jazykového vzdělávání v českém jazyce je rozvíjet komunikační kompetenci žáků na základě jazykových a slohových znalostí, kultivovat jejich jazykový projev, ovlivňovat utváření hodnotové orientace žáků a jejich postojů v oblasti kulturní, společenské a mezilidské.

6.1.1.2 Charakteristika učiva

Předmět rozvíjí komunikační kompetenci žáků a učí je používat jazyka jako prostředku myšlení a dorozumívání. Směřuje k dovednosti a schopnosti žáků mluvit a jednat s lidmi, kultivovaně se ústně vyjadřovat, používat spisovného jazyka jako kodifikované společenské normy, aplikovat získané poznatky, pracovat s textem a s informacemi.

6.1.1.3 Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- využívali jazykových vědomostí a dovedností v praktickém životě, vyjadřovali se srozumitelně a souvisle, formulovali a obhajovali své názory;
- chápali význam kultury osobního projevu pro společenské a pracovní uplatnění;
- získávali a kriticky hodnotili informace z různých zdrojů a předávali je vhodným způsobem s ohledem na jejich uživatele;
- chápali jazyk jako jev, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa.

6.1.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Výuka předmětu navazuje na vědomosti a dovednosti žáků ze základní školy, rozvíjí je vzhledem ke společenskému a profesnímu zaměření žáků. Cílem je tyto vědomosti prohloubit, rozšířit, posunout na vyšší kvalitativní a kvantitativní úroveň, využívat je jako nástroj žákovy výchovy a sebevýchovy.

Jednoznačně preferujeme takové pojetí výuky, které v maximálně možné míře rozvíjí klíčové kompetence a které vede k podpoře motivace žáka, jeho vlastních aktivit a kreativity, umožňuje aplikovat teoretické poznatky a praktické dovednosti.

Žáci jsou zapojeni do hromadného vyučování, skupinové výuky, práce ve dvojicích, nebo se zabývají daným úkolem samostatně. Jsou seznámeni se základními fakty daného tematického celku, poté nabyté znalosti procvičují, jsou vybízeni k tomu, aby je využívali k samostatnému projevu. Důraz je kladen také na samostatnou přípravu mimo vyučování

a možnosti využití moderních technologií při získávání informací. Součástí výuky jsou rovněž návštěvy divadelních a filmových představení, výchovných koncertů a kulturních institucí.

Vyučující hodnotí kultivovaný jazykový projev žáka (psaný a mluvený), jeho pravopisné znalosti. Hodnotí se i dosažená úroveň klíčových kompetencí žáků v průřezových tématech.

Hodnocení průběžné práce a znalosti žáků probíhá každou vyučovací hodinu, a to buď slovně, nebo klasifikací na stupnici od 1 do 5. Podkladem pro průběžné hodnocení je prověřování znalostí žáků těmito způsoby: ústní zkoušení, písemné testy, diktáty, pravopisná, slohová a mluvnická cvičení.

6.1.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a stanovovat si potřeby dalšího vzdělávání, tzn., že žáci by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem, umět vyhledávat a zpracovávat informace;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy.

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě, tzn., že žáci by měli:

- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy;
- obhajovat své názory a postoje.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni:

- pracovat a řešit úkoly ve dvojicích či skupinách;
- naslouchat a tolerovat názory druhých.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi, tzn., že žáci by měli:

- získávat informace z otevřených zdrojů, např. využívat Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních);
- si uvědomovat nutnost posuzovat věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím.

Realizace průřezových témat

V předmětu se realizují tato průřezová témata:

- Člověk a životní prostředí.
- Člověk a digitální svět.
- Člověk a svět práce.
- Občan v demokratické společnosti.

6.1.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
	1. Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností
• Rozlišuje spisovný jazyk, hovorový jazyk, dialekty a stylově příznakové jevy a ve vlastním projevu volí prostředky adekvátní komunikační situaci; • řídí se zásadami správné výslovnosti; • v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu; • v písemném i mluveném projevu využívá poznatků z tvarosloví; • pracuje s nejnovějšími normativními příručkami českého jazyka; • orientuje se v soustavě jazyků; • odhaluje a opravuje jazykové nedostatky a chyby; • používá adekvátní slovní zásobu včetně příslušné odborné terminologie; • nahradí běžně cizí slovo českým ekvivalentem a naopak; • orientuje se ve výstavbě textu;	1. ročník • Jazyková kultura; • národní jazyk a jeho útvary; • postavení češtiny mezi ostatními evropskými jazyky; • vývojové tendence spisovné češtiny; • zvukové prostředky a ortoepické normy jazyka; • hlavní principy českého pravopisu; • slovní zásoba vzhledem k příslušnému oboru vzdělávání, terminologie. 2. ročník • Jazyková kultura; • hlavní principy českého pravopisu; • slovní zásoba vzhledem k příslušnému oboru vzdělávání, terminologie; • tvoření slov, stylové rozvrstvení a obohacování slovní zásoby. 3. ročník • Jazyková kultura;

• uplatňuje znalosti ze skladby při logickém vyjadřování; • vysvětlí zákonitosti vývoje češtiny;	• hlavní principy českého pravopisu; • slovní zásoba vzhledem k příslušnému oboru vzdělávání, terminologie; • gramatické tvary, konstrukce a jejich sémantické funkce; • větná skladba, druhy vět z gramatického a komunikačního hlediska, stavba a tvorba komunikátu.
	4. ročník
	• Jazyková kultura; • hlavní principy českého pravopisu; • slovní zásoba vzhledem k příslušnému oboru vzdělávání, terminologie.
	2. Komunikační a slohová výchova
• vhodně se prezentuje, argumentuje; • ovládá techniku mluveného slova; • vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní i negativní; • vyjadřuje se věcně správně, jasně a srozumitelně; • přednese krátký projev; • vystihne charakteristické znaky různých druhů textu a rozdíly mezi nimi; • rozpozná funkční styl, dominantní slohový postup a slohový útvar; • sestaví jednoduché zpravodajské a propagační útvary (zpráva, reportáž, pozvánka…); • sestaví základní projevy administrativního stylu; • vhodně používá jednotlivé slohové postupy a základní útvary; • má přehled o slohových postupech uměleckého stylu; • posoudí kompozici textu; • rozlišuje typy mediálních sdělení a jejich funkci, identifikuje jejich typické postupy, jazykové a jiné prostředky; • uvede příklady vlivu médií a digitální komunikace na každodenní podobu mezilidské komunikace; • správně používá citace a bibliografické údaje, dodržuje autorská práva;	1. ročník
	• Slohotvorní činitelé objektivní a subjektivní; • vyjadřování neformální a formální, připravené i nepřipravené; • vyprávění; • referát; • grafická a formální úprava jednotlivých písemných projevů.
	2. ročník
	• Projevy administrativní, jejich základní znaky, postupy a prostředky (osobní dopisy, krátké informační útvary, životopis, zápis z porady, pracovní hodnocení, inzerát, jednoduché úřední dokumenty); • grafická a formální úprava jednotlivých písemných projevů.
	3. ročník
	• Média a mediální sdělení; • zpravodajské a propagační útvary, základní znaky, postupy a prostředky (zpráva, reportáž, oznámení…).
	4. ročník
	• Druhy řečnických projevů; • grafická a formální úprava jednotlivých písemných projevů; • literatura faktu a umělecká literatura.
	3. Práce s textem a získávání informací
• na příkladech doloží druhy mediálních produktů;	1.– 4. ročník
	• Informatická výchova, knihovny a jejich služby, média, jejich produkty a účinky;

• zhodnotí význam médií pro společnost a jejich vliv na jednotlivé skupiny uživatelů; • kriticky přistupuje k informacím z internetových zdrojů a ověřuje si jejich hodnověrnost (např. informace dostupné z Wikipedie, sociálních sítí, komunitních webů apod.) • samostatně vyhledává, porovnává a vyhodnocuje mediální, odborné a jiné informace; • rozumí obsahu textu i jeho částí; • pořizuje z odborného textu výpisky a výtah; • má přehled o knihovnách a jejich službách; • vypracuje anotaci a resumé; • zaznamenává bibliografické údaje podle státní normy.	• techniky a druhy čtení, orientace v textu; • druhy a žánry textu; • získávání a zpracování informací z textu např. ve formě konspektu, osnovy, resumé…; • zpětná reprodukce textu; • práce s různými příručkami pro školu i veřejnost ve fyzické i elektronické podobě.

6.2 Učební osnova předmětu Dějiny a literatura

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	288
Platnost:	Od 1. září 2025

6.2.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.2.1.1 Obecný cíl předmětu

Dějiny a literatura jako společenskovědní předmět kultivuje historické vědomí žáků, učí je hlouběji rozumět jejich současnosti. Poskytuje žákům relativně komplexní poznatky z národních a světových dějin a umožňuje jim tak utvořit si vlastní názor na historický vývoj.

Literární výchova se zaměřuje na výchovu ke čtenářství, rozbor a interpretaci uměleckých děl, vede k celkovému přehledu o hlavních jevech a pilířích v české a světové literatuře. Rovněž se podílí na rozvoji sociálních kompetencí žáků. Má významnou úlohu pro rozvoj občanských postojů, samostatného myšlení a schopností vzájemné komunikace.

6.2.1.2 Charakteristika učiva

Učivo předmětu tvoří systémový výběr z českých a světových dějin tvořený na základě významných historických pojmů.

Literatura a ostatní druhy umění přispívají k aktivnímu poznávání různých druhů umění našeho a světového, současného i minulého. Práce s textem vede žáky ke správné interpretaci a uplatňování znalostí z literární teorie a poetiky. Žáci mají získat přehled o kulturním dění, kulturních institucích a hodnotách.

6.2.1.3 Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- uplatňovali ve svém životním stylu estetická kritéria;
- chápali umění jako specifickou výpověď o skutečnosti;
- chápali význam umění pro člověka;
- správně formulovali a vyjadřovali své názory;
- přistupovali s tolerancí k estetickému cítění, vkusu a zájmu druhých lidí;
- získali přehled o kulturním dění;
- kriticky posuzovali skutečnost kolem sebe, přemýšleli o ní a tvořili si vlastní úsudek;
- uznávali, že lidský život je vysokou hodnotou, a proto je třeba si ho vážit a chránit jej;
- uvědomili si, jakým historickým vývojem vznikla dnešní podoba světa, a to hlavně v evropském kulturním okruhu.

6.2.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Výuka předmětu navazuje na vědomosti a dovednosti žáků ze základní školy. Cílem je tyto vědomosti prohloubit, rozšířit. Kromě tradičních metodických postupů, jako je např. výklad a práce s textem, se výuka zaměřuje na formy výuky, které podporují skupinovou práci, projektové učení, práce s texty různé povahy, práce s ITC, práce s dokumenty a materiály, práce s CD, DVD atd.

Vyučující hodnotí kultivovaný jazykový projev žáka (psaný a mluvený), jeho pravopisné znalosti. Hodnotí se i dosažená úroveň klíčových kompetencí žáků v průřezových tématech.

Hodnocení průběžné práce a znalosti žáků probíhá téměř každou vyučovací hodinu, a to buď slovně, nebo klasifikací na stupnici od 1 do 5. Podkladem pro průběžné hodnocení je prověřování znalostí žáků těmito způsoby: ústní zkoušení, písemné testy aj.

6.2.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a stanovovat si potřeby dalšího vzdělávání, tzn. že žáci by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem, umět vyhledávat a zpracovávat informace;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy.

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě, tzn., že žáci by měli:

- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy;
- obhajovat své názory a postoje.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni:

- pracovat a řešit úkoly ve dvojicích či skupinách;
- naslouchat a tolerovat názory druhých.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi, tzn., že žáci by měli:

- získávat informace z otevřených zdrojů, např. využívat Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních);

- si uvědomovat nutnost posuzovat věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že žáci by měli:

- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury, mít k nim pozitivní vztah;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování.

Realizace průřezových témat

V předmětu se realizují tato průřezová témata:

- Člověk a životní prostředí.
- Člověk a digitální svět.
- Člověk a svět práce.
- Občan v demokratické společnosti.

6.2.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. ročník	
• Uvede příklady kulturního přínosu starověkých civilizací, judaismu a křesťanství; • popíše základní změny ve středověku a raném novověku; • zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období; • zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace; • vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl; • samostatně vyhledává informace v této oblasti; • na příkladu významných občanských revolucí vysvětlí boj za občanská	Člověk v dějinách • Starověk; • středověk a raný novověk (16.–18. století).
	Nejstarší literatury světa • Starověké orientální literatury; • antická literatura jako inspirace pro další umělecké směry a díla; • Bible.
	Evropské umělecké směry 15.–18. století • Středověká literatura; • humanismus a renesance; • baroko; • klasicismus, osvícenství a preromantismus; • kult rozumu v osvícenství.
	Novověk – 19. století

i národní práva a vznik občanské společnosti.	• Velké občanské revoluce; • společnost a národy (národní hnutí v Evropě a českých zemích, česko-německé vztahy).
2. ročník	
• Objasní vznik novodobého českého národa a jeho úsilí o emancipaci; • popíše česko-německé vztahy a postavení Židů a Romů ve společnosti 18. a 19. století; • popíše evropskou koloniální expanzi; • zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období; • zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace; • vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl; • samostatně vyhledává informace v této oblasti.	České národní obrození • Od osvícenství k idealizování minulosti. Společnost a národy • Postavení minorit; • dualismus v habsburské monarchii. Evropský a český romantismus • Nejvýznamnější představitelé a jejich díla. Modernizace společnosti • Technická, průmyslová a komunikační revoluce, urbanizace, demografický vývoj; • evropská koloniální expanze. Evropský a český realismus 1. poloviny 19. století • Nejvýznamnější představitelé a jejich díla. Modernizovaná společnost a jedinec • Sociální struktura společnosti; • postavení žen. Májovci, ruchovci, lumírovci. Kritický obraz společnosti ve světové a české próze a dramatu 2. poloviny 19. století. Literární moderna na přelomu 19. a 20. století v české a světové literatuře.
3. ročník	
• Zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období; • zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace; • vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl; • samostatně vyhledává informace v této oblasti;	Literární moderna na přelomu 19. a 20. století v české a světové literatuře.
• vysvětlí rozdělení světa v důsledku koloniální expanze a rozpory mezi velmocemi; • popíše první světovou válku a objasní významné změny po válce ve světě;	Novověk – 20. století Vztahy mezi velmocemi • Pokus o revizi rozdělení světa první světovou válkou; • české země za světové války;

	• poválečné uspořádání světa; • vývoj v Rusku.
	První světová válka v české a světové literatuře
• charakterizuje první Československou republiku, objasní vývoj česko-německých vztahů; • vysvětlí projevy hospodářské krize; • charakterizuje fašismus a nacismus, porovná oba totalitní režimy; • objasní, jak došlo k dočasné likvidaci ČSR;	Demokracie a diktatura • ČSR v meziválečném období; • autoritativní a totalitní režimy; • světová hospodářská krize; • růst napětí a cesta k válce.
• objasní cíle válčících stran ve druhé světové válce, její totální charakter a její výsledky, popíše válečné zločiny včetně holocaustu.	Druhá světová válka • Československo za války; • válečné zločiny včetně holocaustu, důsledky války.
4. ročník	
• Objasní cíle válčících stran ve druhé světové válce, její totální charakter a její výsledky, popíše válečné zločiny včetně holocaustu; • objasní uspořádání světa po 2. světové válce a důsledky pro Československo; • popíše projevy a důsledky studené války; • charakterizuje komunistický režim v ČSR v souvislostech se změnami v celém komunistickém bloku; • popíše dekolonizaci a objasní problémy třetího světa; • vysvětlí rozpad sovětského bloku; • uvede příklady úspěchů vědy a techniky ve 20. století;	Druhá světová válka • Československo za války; • válečné zločiny včetně holocaustu; • důsledky války; Odraz 2. světové války ve světové a české literatuře. Svět v blocích. • Poválečné uspořádání v Evropě a ve světě; • poválečné Československo; • studená válka; • komunistická diktatura v Československu; • soupeření velmocí; • třetí svět; • konec studené války.
• zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období; • zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace; • vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl; • samostatně vyhledává informace v této oblasti.	Vývoj české prózy ve 2. polovině 20. století. • Od socialistického realismu k postmodernismu. Vývoj české poezie a dramatu 2. poloviny 20. století. Různorodost světové literatury 2. poloviny 20. století. Charakter a představitelé současné české literatury.
1. – 4. ročník	
• Rozezná umělecký text od neuměleckého; • vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi;	Práce s literárním textem • Literární druhy a žánry; • četba a interpretace literárního textu.

• text interpretuje a debatuje o něm; • konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů; • při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie.	

6.3 Učební osnova předmětu Anglický jazyk

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	384
Platnost:	Od 1. září 2025

6.3.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.3.1.1 Obecný cíl předmětu

Cílem jazykového vzdělávání v předmětu anglický jazyk je vytvářet, rozvíjet a prohlubovat řečové dovednosti tak, aby byl absolvent schopen pohotové komunikace v různých životních situacích a dokázal bezproblémově užívat cizí jazyk pro profesní účely, pro studium odborné literatury apod. Jazyková výuka prohlubuje všestranné a odborné vzdělávání, obohacuje poznatkové struktury a přispívá k rozvoji myšlenkových procesů a samostatné duševní práce. Rozvíjí všeobecné kompetence (z oblasti znalosti reálií a kultury studovaného jazyka, sociokulturních dovedností, rozvíjení osobnosti a studijních návyků a to i prostřednictvím digitálních technologií) a zároveň podporuje komunikační dovednosti ve zvoleném jazyce. Připravuje žáky na život v multikulturní společnosti, přispívá k lepšímu uplatnění na trhu práce nebo při následném vyšším vzdělání. Předmět první cizí jazyk – anglický jazyk zahrnuje veškeré požadavky kladené v RVP v oblasti vzdělávání a komunikace v cizím jazyce. Cílem výuky anglického jazyka je dosažení minimální úrovně B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky v návaznosti na výuku na základní škole.

6.3.1.2 Charakteristika učiva

Obsahem výuky, která směřuje především k naplnění komunikativního vzdělávacího cíle, je systematické rozšiřování a prohlubování znalostí, dovedností a návyků, které si žáci osvojili v učivu na základní škole. Obsah učiva je vymezen čtyřmi základními kategoriemi učiva, které se ve vyučování vzájemně prolínají.

Řečové dovednosti

- receptivní řečové dovednosti: poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů, čtení textů včetně odborných, práce s textem;
- produktivní řečové dovednosti: ústní a písemné vyjadřování situačně i tematicky zaměřené, písemné zpracování textu (reprodukce, osnova, výpisky atp.), překlad;
- interaktivní řečové dovednosti: střídání receptivních a produktivních činností; dialogy; dopis.

Jazykové prostředky

- výslovnost (zvukové prostředky jazyka);
- slovní zásoba a její tvoření;
- gramatika (tvarosloví a větná skladba);
- grafická podoba jazyka a pravopis;
- jazykové prostředky.

Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce

- tematické okruhy: osobní údaje, dům a domov, každodenní život, volný čas, zábava, jídlo a nápoje, služby, cestování mezilidské vztahy, péče o tělo a zdraví, nakupování, vzdělávání, zaměstnání, počasí, Česká republika;
- komunikační situace: získávání a předávání informací, např. sjednání schůzky, objednání služby, vyřízení vzkazu apod.;
- jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby; pozvání, odmítnutí, radosti, zklamání apod.

Poznatky o zemích

Vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru k poznání reálií anglicky mluvících zemí, jejich kultury, tradic a společenských zvyklostí. Informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.

Rozsah slovní zásoby činí minimálně 575 lexikálních jednotek za školní rok, z toho odborná terminologie tvoří minimálně 20 %.

6.3.1.3 Výsledky vzdělávání

Výuka anglického jazyka směřuje k tomu, aby žáci získali:

- kladný vztah k vyučovanému jazyku;
- potřebu dalšího vzdělávání v cizích jazycích;
- motivaci k využívání různých prostředků, které podporují osvojení si cizího jazyka;
- vhodnou míru sebevědomí a schopnost sebehodnocení;
- respekt k tradicím, zvykům a odlišným kulturním hodnotám národů jiných jazykových oblastí.

6.3.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Výuka směřuje k cílové úrovni B1 podle Společenského evropského referenčního rámce pro jazyky. Studium končí maturitní zkouškou. V rámci volitelných seminářů mají žáci možnost si od 1. do 4. ročníku zvolit jazykovou výuku v rámci nepovinného volitelného předmětu anglická konverzace. Slabším žákům prvních a druhých ročníků je také nabízeno doučování, aby měli možnost dohnat učivo, které nezvládli na základní škole. V případě zájmu se posledním ročníkům nabízejí přípravné semináře k ústní maturitní zkoušce z anglického jazyka. Každým rokem probíhá přípravný seminář k úspěšnému zvládnutí zkoušky FCE; žáci mají také možnost zkusit si cambridgeské zkoušky nanečisto a poté se přihlásit na ostré zkoušky.

Učitel se snaží navodit tvůrčí a přátelskou atmosféru ve třídě, pracuje s moderními učebnicemi odpovídajícími věku, rozumové vyspělosti a zájmu žáků. Vyučující používá při výuce doplňkové materiály, např. výukové časopisy, DVD–přehrávače, multimediální výukové programy, Internet apod.

Výuka je orientována k autodidaktickým metodám (samostatné učení žáků) a k sociálně komunikativním aspektům učení – žáci jsou vedeni ke vzájemné spolupráci a k tvorbě jednoduchých projektů, dle možností školy je zajišťována komunikace s rodilým mluvčím či tematicky zaměřené exkurze či návštěvy divadelních představení v anglickém jazyce.

Ve výuce jsou používány klasické i moderní vyučovací metody tak, aby zvyšovaly motivaci žáků, a tím i kvalitu vyučovacího procesu.

Nejčastěji využívanými metodami jsou:

- výklad;
- práce ve dvojících/ve skupině;
- práce s texty/autentickými texty doplněná různými úkoly (včetně předtextových a následných cvičení);
- nácvik poslechu;
- nácvik psaní jednoduchých slohových útvarů;
- opakování po učiteli;
- cvičení typu gap-filling (doplňování), multiple-choice (výběr z možností), vyhledávání synonym a antonym, odvozování slov, vyhledávání chyb v textu;
- popis a porovnání obrázků;
- překlad;
- nácvik dialogů;
- konverzace/diskuse na dané téma;
- interakce v rámci role–play;
- brainstorming;
- jazykové hry/kvizy;
- dedukce;
- tvorba projektů.

Do výuky je začleněn odborný jazyk, který vychází z požadavků budoucích zaměstnavatelů v oboru grafického designu.

Žáci jsou motivováni k účasti v jazykových soutěžích a projektech na školní, krajské i národní úrovni.

Hodnocení žáků se řídí klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu. Kromě pětistupňové klasifikační stupnice jsou žáci hodnoceni i slovně – slovní hodnocení má především motivační charakter a vede žáky k sebehodnocení.

Cíle jazykové výuky mají různé úrovně a sledují kvality žáka v různých oblastech jeho rozvoje, proto i hodnocení v hodinách první cizí jazyk – anglický jazyk je realizováno podle povahy těchto cílů.

Daným výstupem studia anglického jazyka je maturitní zkouška ve čtvrtém ročníku. Během studia v jednotlivých ročnících učitel průběžně kontroluje výsledky učení, včetně domácí přípravy, ústní i písemné, které žákům promyšleně zadává. Důraz je kladen na hloubku porozumění učivu, schopnost aplikovat poznatky v praxi, samostatně pracovat a tvořit.

Žáci jsou hodnoceni průběžně po kratších celcích prostřednictvím kontrolních didaktických testů osvojeného učiva ověřujících gramaticko-lexikální znalost a použití jazykových prostředků. Nedílnou součástí testování jsou testy zaměřené na poslech a čtení cizojazyčných textů.

Pravidelně je zařazena kontrolní písemná práce, která ověřuje schopnost souvislého projevu žáka. Písemná práce je hodnocena dle kritérií stanovených školou pro hodnocení písemných prací u maturity. Učitel rovnocenně hodnotí obsahovou a jazykovou správnost projevu, součástí hodnocení je i rozsah a úprava. Písemný projev hodnotíme klasifikační stupnicí, která odpovídá procentuálnímu splnění zadaného úkolu.

Během hodin je žák podporován k samostatnému ústnímu projevu, a to při práci ve dvojicích či skupinách nebo při vyjadřování vlastních názorů a postojů. Učitel hodnotí věcný obsah projevu a jeho konzistenci, gramaticko-lexikální správnost projevu, výslovnost a schopnost interakce. Při řízené konverzaci učitel neopravuje jednotlivé gramatické chyby, ale hodnotí projev jako celek s důrazem na výpovědní hodnotu. Pětistupňová klasifikační stupnice je doplněna slovním ohodnocením, ve kterém učitel vyzdvihne hlavně pozitivní stránky ústního projevu žáka. Žák tak má pocit úspěšnosti při vyjadřování myšlenek, což upevňuje jeho sebevědomí a motivaci k dalšímu učení a navozuje příjemnou pracovní atmosféru ve výuce.

6.3.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Klíčové kompetence

Jazykové vzdělávání v předmětu první cizí jazyk – anglický jazyk směřuje k rozvoji především následujících klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- žáci si osvojují a obohacují slovní zásobu praktickým rozvíjením čtyř základních jazykových dovedností (ústní projev, poslech, čtení a písemný projev);

- učitel ve výuce prezentuje různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a vede tak žáky k tomu, aby je sami využívali;
- žáci jsou vedeni ke kreativitě a samostatné prezentaci různých témat;
- žáci jsou vedeni k efektivnímu a zodpovědnému přístupu k učení, umějí si práci zorganizovat;
- žáci dostávají takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů;
- žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Kde je to možné, využívá učitel srovnání s mateřštinou;
- žáci jsou směřováni k celoživotnímu vzdělávání a rozvíjení své osobnosti.

Kompetence k řešení problémů

- učitel poskytuje žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením. Využívá příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vede žáky k jeho respektování;
- žáci pracují s textem, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, čímž se učí zacházet s nekompletními informacemi – jsou tak vedeni k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu;
- žáci samostatně vyhledávají informace k danému problému využíváním různých zdrojů;
- ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích apod.) – žáci tak uplatňují získané dovednosti k řešení různých problémů a komunikačních situací.

Kompetence komunikativní

- učitel rozvíjí u žáků komunikační dovednosti v mateřském i cizím jazyce, důraz je kladen na komunikaci slovní i písemnou;
- učitel zahrnuje do výuky konverzační cvičení, vybírá vhodná a aktuální témata, vybízí žáky k diskusi a vyjádření svých názorů a postojů tak, aby jim partner rozuměl;
- učitel klade důraz na provázanost všech předmětů, žáci se dokážou vyjádřit v anglickém jazyce i k tématům, která jsou probírána v jiných předmětech, studují texty ze svého vědního oboru v anglickém jazyce;
- žáci jsou vedeni k tomu, aby pomáhali partnerovi, který je v komunikaci nebo v anglickém jazyce slabší;

- kromě verbální komunikace používají žáci ve svém projevu i neverbální komunikaci.

Kompetence sociální a personální

- v rámci konverzací na různá témata se žáci učí prezentaci a obhájení vlastních myšlenek a názorů;
- párovým a skupinových řešením úkolů žáci rozvíjejí své schopnosti spolupráce;
- učitel podporuje žáky v umění naslouchat druhým a tolerovat jejich názory.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi, tzn., že žáci by měli:

- získávat informace z otevřených zdrojů, např. využívat Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních);
- si uvědomovat nutnost posuzovat věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím.

Realizace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Toto téma je do výuky zařazováno průběžně od 1. do 4. ročníku v rámci nácviku dialogů v různých situacích každodenního života – prostřednictvím role-play se žáci učí komunikovat, vyjednávat a řešit možné konflikty.

Okrajově je toto téma rozvíjeno ve výuce reálií anglicky mluvících zemí (2.–4. ročník), kdy žák získává znalosti o historickém a společenském vývoji jednotlivých anglicky mluvících zemí a jejich politickém systému a má možnost porovnat tyto poznatky s Českou republikou.

Člověk a životní prostředí

Téma je částečně integrováno v tématu „Město (místo, ve kterém žiji) a jeho okolí“, dále je probíráno v rámci učiva o anglicky mluvících zemích, o jejich geografii, přírodních zajímavostech, zemědělství a průmyslu. Okrajově se tímto problémem zabývají témata „Příroda a životní prostředí“, „Věda a technika“ a „Globální problémy světa“.

Člověk a svět práce

V rámci témat „Naše škola“ a „Vzdělávání“ je zmiňován vzdělávací systém v České republice, který je následně porovnán se vzdělávacími systémy ve Velké Británii a USA. Základní oblasti světa práce (charakteristické znaky nejčastějších povolání, pracovní činnosti, pracovní doba, mzda) jsou probírány v rámci tématu „Zaměstnání a práce“. Žáci si nacvičují dovednosti prezentovat vlastní osobu v souvislosti s hledáním zaměstnání (profesní životopis, žádost o zaměstnání), toto průřezové téma je dále v omezené míře zmíněno v rámci tématu „Mé budoucí povolání“, kdy žáci nacvičují přijímací pohovor do zaměstnání.

Člověk a digitální svět

Toto průřezové téma je do hodin anglického jazyka začleňováno průběžně v rámci používání prostředků informačních a komunikačních technologií. Již od 1. ročníku jsou žákům zadávány individuální, párové či skupinové projekty a multimediální prezentace (PowerPoint), které je motivují k používání ICT prostředků.

V hodinách anglického jazyka je zdůrazňována funkce samostudia a sebevzdělávání (např. vyhledávání informací k projektům a samostatné práci, používání elektronických slovníků a textových editorů při psaní strukturovaných prací apod.).

6.3.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. ročník	
Poslech:	Řečové dovednosti:
• Rozumí sdělením, otázkám a pokynům z každodenního života; • dokáže určit téma/hlavní myšlenku krátké a jednoduché promluvy či oznámení; • v promluvě rozpozná klíčové/důležité informace; • rozumí frázím a výrazům v rovině svého bezprostředního zájmu; • rozumí číslům, údajům o cenách a o čase.	• Receptivní: poslech a čtení s porozuměním jednoduchých monologických a dialogických textů z každodenního života; • produktivní: překlad a reprodukce textu úrovně B1; • sdělí své plány; • charakterizuje svou osobnost; • interakce ústní: konverzace na každodenní téma; • interakce písemná: odpověď na mail/dopis.
Čtení:	Jazykové prostředky:
• Pracuje s texty úrovně B1 (vyhledá potřebné informace v jídelním lístku,	• Rozvíjení a upevňování správných výslovnostních návyků;

inzerátu, prospektu či jízdním řádu, apod.); • rozpozná hlavní téma novinových zpráv; • v novinách a časopisech rozumí článkům o lidech a běžných životních situacích; • rozumí krátkým psaným pokynům (pozdrav, vzkaz, osobní dopis od přítele, popis cesty, apod.); • aktivně používá dvojjazyčný slovník; • dokáže z kontextu odhadnout význam v textu často použitých neznámých výrazů.	• rozvíjení a upevňování gramatických znalostí (přítomný čas prostý a průběhový, minulý čas prostý a průběhový čas, předpřítomný čas prostý a průběhový, výrazy vyjadřující určité a neurčité množství); • rozvíjení slovní zásoby; • jazykové funkce: obraty při seznamování, vítání a loučení, pozdravy a poděkování, vyjádření omluvy, žádosti, rady a varování, imperativy, získávání informací, vyjádření pozvání a odmítnutí.
Ústní projev:	Tematické okruhy:
• Vyslovuje správně jednotlivé hlásky, dodržuje slovní i větný přízvuk, správně redukuje přízvučné a nepřízvučné slabiky; • jednoduše popíše sebe či svého blízkého, dokáže vyjádřit kde bydlí, co má a nemá rád, a jaké jsou jeho každodenní činnosti a zvyky; • vyjádří, když někomu/něčemu nerozumí; • dorozumí se v běžných životních situacích (na ulici, v obchodě apod.).	Osobní údaje. Prázdniny a cestování. Společenské aktivity a turistická místa. Rodina, přátelství, vztahy mezi lidmi. Dům a domov. Každodenní život (denní program, volný čas). Jídlo a stravování.
Psaní:	
• Umí vyplnit dotazník o osobních údajích; • dokáže napsat krátký text (příběh/neformální dopis/text na pohlednici), ve kterém aktivně používá spojky; • napíše jednoduchý osobní dopis, ve kterém vlastními slovy vyjádří svůj dík či omluvu; • dokáže napsat jednoduchý text o sobě a své rodině; krátký a jednoduchý životopis či příběh významné osobnosti; • dokáže napsat krátký popis událostí a činností ze své minulosti, dokáže říci, co se stalo, kdy a kde; • sestaví písemné sdělení v reakci na inzerát; • připraví blogový příspěvek o dni otevřených dveří, o přehlídce školních zájmových klubů apod.	

Gramatika a slovní zásoba:	
• vytvoří a správně používá přítomný prostý a přítomný průběhový čas – dějová a stavová slovesa; • vytvoří a správně dokáže vyjádřit budoucnost pomocí vazeb *will* a *going to*; • vytvoří a správně používá minulý čas prostý a průběhový, předminulý čas a vazbu *used to*; • chápe rozdíly a umí správně použít minulý versus předpřítomný čas, předpřítomný čas prostý versus předpřítomný čas průběhový; • správně používá běžné předložky k popisu místa a časového určení; • ovládá slovní zásobu probíranou v rámci daných tematických okruhů (daná slovní zásoba je adekvátně procvičována, upevňována a testována).	
2. ročník	
Poslech:	Řečové dovednosti:
• Rozumí větám a často používaným slovům z oblastí, k nimž má bezprostřední osobní vztah (např.: já sám, moje rodina; nakupování, blízké okolí, moje práce, bydlení, IT technologie); • je schopen postihnout hlavní smysl krátkých a jasných sdělení a oznámení; • zachytí klíčové fráze pro spekulace; • postihne hlavní myšlenku mluvčích a odvodí jejich preference (např.: téma bydlení, návštěva lékaře); • identifikuje klíčové informace o technických záležitostech.	• Receptivní: poslech a čtení s porozuměním monologických a dialogických textů z každodenního života – úroveň B1; • produktivní: překlad, reprodukce textu, písemné zpracování textu – úroveň B1; • interakce ústní: konverzace na každodenní téma; • interakce písemná: odpověď na mail/dopis.
Čtení:	Jazykové prostředky:
• Čte s porozuměním texty z každodenního života; • vyhodnotí nejdůležitější informace z písemných zpráv a novinových článků, v nichž se ve vysoké míře objevují čísla jména, obrázky a nadpisy; • rozumí návodům a pokynům v počítačových programech.	• Upevňování správné výslovnosti; • rozvíjení a upevňování gramatických znalostí (vyjádření budoucího času, stupňování přídavných jmen a příslovcí, podmínkové věty, věty přací, prostředky pro vyjadřování množství, modální slovesa); • rozvíjení slovní zásoby; • jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření pozvání a odmítnutí, vyřízení vzkazu, sjednání schůzky.

Ústní projev:	Tematické okruhy
• Vyslovuje srozumitelně; • domluví se při provádění rutinních úkolů vyžadujících přímou výměnu informací o známých tématech a činnostech; • vhodně se omluví a reaguje na omluvu; • popíše město, kde bydlí, představí svoji zemi; • vyjádří, když někomu/něčemu nerozumí; • dorozumí se v běžných životních situacích (na ulici, v obchodě apod.); • dokáže smysluplně popsat událost ze svého života; • popíše a porovná obrázky; • dokáže vyjádřit a jednoduše obhájit svůj názor.	Město, ve kterém žiji, a jeho okolí. Česká republika. Lidské tělo. Onemocnění, léčba. Bydlení, typy domů. Moderní technologie.
Psaní:	Odborná témata:
• Popíše události a aspekty svého každodenního života; • ve formulářích/dotaznících správně vyplní údaje o svém vzdělání, své práci, zájmech a zvláštních znalostech; • vytvoří krátký příběh, popíše události každodenního života; • sestaví stručný písemný popis sebe, kamaráda a člena rodiny • napíše neformální e-mail kamarádovi, popíše okolí svého domova a s využitím širší slovní zásoby přiblíží dům/byt, ve kterém žije; • sestaví písemný příspěvek do internetového fóra.	Románský sloh. Gotický sloh. Renesance. Baroko.
Gramatika a slovní zásoba:	Poznatky o zemích:
• Rozliší použití budoucího času prostého a průběhového; • správně vytvoří a používá předbudoucí čas; • dokáže vyjádřit spekulace a předpovědi; • vytvoří a správně použije 2. a 3. stupeň přídavných jmen a příslovcí; • vhodně používá časové a místní předložky; • ovládá slovní zásobu probíranou v rámci daných tematických okruhů (daná slovní zásoba je adekvátně procvičována, upevňována a testována.	Vybrané poznatky z reálií Velké Británie, její historie, kultury, umění, literatury a tradic v kontextu znalostí o České republice.

3. ročník	
Poslech:	Řečové dovednosti:
• Rozumí hlavnímu smyslu jasné standardní řeči o známých záležitostech, s nimiž se pravidelně setkává ve škole a ve svém volném čase; • rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu.	• Receptivní: poslech a čtení s porozuměním monologických a dialogických textů z každodenního života; • produktivní: překlad, písemné zpracování textu; • interakce ústní: konverzace na témata každodenního života či témata blízká žákovu zájmu a oboru; • interakce písemná: odpověď na osobní či neformální dopis/mail.
Čtení:	Jazykové prostředky:
• Čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty z oblasti svého zájmu či oboru; • orientuje se v textu, rozpozná hlavní téma/myšlenku textu, nalezne důležité informace a vedlejší myšlenky.	• Upevňování správné výslovnosti a výslovnostních návyků; • rozvíjení a upevňování slovní zásoby; • rozvíjení a upevňování gramatických znalostí (vztažné věty, nepřímá řeč, trpný rod, zvratná zájmena); • jazykové funkce: vyjádření preferencí, souhlasu a nesouhlasu, rady, blahopřání či žádosti.
Ústní projev:	Tematické okruhy:
• Vyslovuje srozumitelně, rozlišuje základní zvukové prostředky anglického jazyka; • komunikuje s jistou mírou sebedůvěry; • aktivně používá získanou slovní zásobu (včetně základní odborné slovní zásoby) v rozsahu daných tematických okruhů; • poradí si s většinou situací z každodenního společenského života – vhodně a adekvátně se vyjadřuje v běžných předvídatelných situacích; • zdůvodní a vysvětlí své názory a plány do budoucna.	Popis charakteru. Móda. Umění. Komunikační kanály.
Psaní:	Odborný jazyk
• Zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text o událostech a zážitcích v podobě popisu, sdělení, vyprávění, dopisu či odpovědi na dopis; • vyhledá, zformuluje a zaznamená podstatné informace nebo fakta týkající se studovaného oboru.	Klasicismus. Romantismus. Realismus. Impresionismus. Postimpresionismus. Secese.
Gramatika a slovní zásoba:	Poznatky o zemích:

• Tvoří a aktivně používá vztažné věty; • tvoří a aktivně používá nepřímou řeč, nepřímou otázku; • vhodně používá trpný rod v přítomných a minulých časech, v budoucím čase s *will*, včetně času předpřítomného a předminulého; • vytvoří a používá vazby *have sth done*; • správně používá zvratná zájmena.	Vybrané poznatky z reálií USA, jejich kultury, umění, literatury a tradic v kontextu znalostí o České republice.
4. ročník	
Poslech:	Řečové dovednosti:
• Rozumí složitějším sdělením, otázkám a pokynům z oblasti jeho zájmu a společenského života; • dokáže určit téma/hlavní myšlenku delší a složitější promluvy; • v promluvě rozpozná klíčové i dílčí informace; • rozumí hlavnímu smyslu většiny rozhlasových a televizních programů.	• Receptivní: poslech s porozuměním složitějších monologických a dialogických textů z každodenního i celospolečenského života; čtení textů včetně odborných; • produktivní: složitější překlad, písemné zpracování složitějšího textu (výpisky, osnova, prezentace); • interakce ústní: konverzace na každodenní téma a některá závažná společenská témata, telefonování; • interakce písemná: odpověď na formální/neformální mail/dopis, písemná žádost o práci.
Čtení:	Jazykové prostředky:
• Rozumí textům psaným běžně užívaným jazykem nebo jazykem vztahujícím se k oboru jeho činnosti; • uplatňuje různé techniky čtení textu; • aplikuje znalost gramatických jevů (např. tvoření slov pomocí předpon a přípon), které vedou k pochopení složitějšího textu i bez 100% znalosti slovní zásoby.	• Upevňování správné výslovnosti a výslovnostních návyků; • rozvíjení a tvoření slovní zásoby dle tematických okruhů četbou a prací s autentickými texty; • rozvíjení a upevňování gramatických znalostí (systém anglických časů, nové gramatické struktury – podmínkové věty, pasivum, tázací dovětky, vztažné věty, nepřímá řeč); • jazykové funkce: vyjádření a obhájení osobních názorů a postojů, souhlasu a nesouhlasu, vyjádření vlastního návrhu a reakce na návrh jiný, žádosti a odmítnutí.
Ústní projev:	Tematické okruhy:
• Dodržuje slovní i větný přízvuk, správnou intonaci, správně redukuje přízvučné a nepřízvučné slabiky, plynule vyslovuje; • přednese předem připravenou prezentaci a reaguje na dotazy publika; • domluví se v běžných situacích;	Doprava a dopravní prostředky. Cestování a názvy míst spojených s cestováním. Věda a technika. Příroda a životní prostředí. Globální problémy lidstva. Člověk a média.

• umí nepřipraven konverzovat o tématech souvisejících s každodenním životem; • umí vyjádřit a zdůvodnit své názory; • dokáže se vyjádřit k tématům z oblasti zaměření svého studijního oboru.	
Psaní:	Odborný jazyk
• Napíše různé druhy delších textů, formálních i neformálních (dopis, esej, vyprávění); • dokáže popsat zážitky a události, děj knihy či filmu, své sny, naděje a ambice; • v písemném projevu používá vhodné spojovací výrazy; • dodržuje základní pravopisné normy; • zhodnotí úroveň svého písemného projevu a analyzuje v něm chyby.	Moderní umění: Fauvismus. Abstraktní umění. Expresionismus. Kubismus. Surrealismus. Pop Art.
Gramatika a slovní zásoba:	Poznatky o zemích:
• Aktivně používá systém anglických slovesných časů; • tvoří a aktivně používá podmínkové věty I. II. a III. typu; • správně tvoří a používá trpný rod; • vhodně užívá tázací dovětky, vztažná zájmena a vztažné věty; • vytvoří a adekvátně použije nepřímou otázku či rozkaz; • ovládá slovní zásobu (včetně odborné) probíranou v rámci daných tematických okruhů (slovní zásoba je adekvátně procvičována, upevňována a testována).	Vybrané poznatky z reálií anglicky mluvících zemí, jejich kultury, umění, literatury a tradic v kontextu znalostí o České republice.

6.4 Učební osnova předmětu Občanská nauka

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	96
Platnost:	Od 1. září 2025

6.4.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.4.1.1 Obecný cíl předmětu

Vzdělávání v občanské nauce přispívá k hlubšímu pochopení učiva v současné demokratické společnosti, klade si za cíl pozitivně ovlivnit hodnotovou orientaci žáků, učí je být slušnými lidmi, aktivními a informovanými občany, kteří jednají odpovědně a uvážlivě ku prospěchu všech.

6.4.1.2 Charakteristika učiva

Občanská nauka zahrnuje výběr nejdůležitějších vědomostí a dovedností z oblastí společenských věd – psychologie, sociologie, práva, politologie, mezinárodních vztahů, filozofie, etiky a náboženství.

6.4.1.3 Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, aby po jejím ukončení žák:

- využíval svých společenskovědních vědomostí a dovedností v praktickém životě, ve styku s jinými lidmi a jinými institucemi, při řešení praktických otázek svého politického a filozoficko – etického rozhodování, hodnocení a jednání, při řešení praktických otázek právního a sociálního charakteru;
- získával a kriticky hodnotil informace z různých zdrojů, verbálních i ikonických (např. schémata, fotografie, mapy) a kombinovaných pramenů (film, CD, DVD);
- srozumitelně, výstižně a terminologicky správně formuloval své názory na otázky sociální, politické, etické, ekonomické i právní, podložil je argumenty a debatoval o nich s partnery;
- uznával, že základní hodnotou je život, a proto je třeba si ho vážit a chránit jej;
- cílevědomě zlepšoval životní prostředí;
- kriticky posuzoval skutečnost kolem sebe, přemýšlel o ní, tvořil si vlastní úsudek;

- jednal odpovědně a přijímal odpovědnost za své rozhodnutí a jednání;
- preferoval demokratické hodnoty a přístupy před nedemokratickými, jednal v souladu s demokratickými občanskými ctnostmi;
- oprostil se od předsudků, xenofobie, rasismu, nacionální, etické, náboženské a jiné nesnášenlivosti;
- respektoval lidská práva a chápal meze lidské svobody a tolerance;
- na základě vlastní identity ctil identitu jiných lidí a vážil si hodnot lidské práce.

6.4.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Výchova k občanství by měla naučit žáky cítit potřebu přemýšlet nad problémy jedince a společnosti, diskutovat o nich s ostatními, výstižně formulovat svá stanoviska.
Při výuce jsou využívány moderní strategie výuky, které zvyšují motivaci a efektivitu, a tedy i kvalitu vzdělávacího procesu. Vedle tradičních metod výuky (výklad, učení pro zapamatování) se uplatňuje:

- dialogická metoda;
- diskuse a besedy s odborníky;
- skupinová práce žáků;
- manipulativní a asertivní komunikace;
- učení se ze zkušeností;
- rozvíjení tvořivosti a vynalézavosti;
- učení se z textu a vyhledávání informací
- samostudium.

Výuka by měla být co nejvíce propojena s prostředím mimo školu. Žáci jsou vedeni k tomu, aby uměli:

- rozumět sobě, ostatním, světu;
- jednat asertivně, respektovat rovnost pohlaví;
- zvládat sociální komunikaci, řešit konflikty a předcházet jim;
- komentovat současné problémy společenského života včetně národnostních sociálních problémů, řešit svou sociální situaci;
- citlivě přistupovat k problémům multikulturní společnosti;
- charakterizovat současnou českou společnost a její strukturu;
- bránit lidská práva, vystupovat proti extremismu, rasismu, neonacismu;

- jednat morálně, dodržovat společenská pravidla.

Výuka předmětu je zaměřena na úspěšné zvládnutí základního pojmového aparátu jednotlivých věd a na ukázky běžných životních situací.
Výchozím dokumentem k hodnocení žáků je klasifikační řád, který je součástí školního řádu. Žáci jsou hodnoceni objektivně, aby hodnocení mělo motivační charakter, podle hloubky porozumění společenským jevům a procesům, podle schopnosti kriticky myslet a debatovat. Důraz je kladen na aktivitu v diskusích a zájem výstižně formulovat svůj názor. Při pololetní klasifikaci vyučující vychází z celkového přístupu žáka k vyučovacímu procesu a k plnění studijních povinností.

6.4.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Z hlediska klíčových kompetencí se klade důraz na:

- kultivaci politického, sociálního, právního a ekonomického vědomí žáka;
- posilování mediální gramotnosti;
- schopnost debatovat o společenské problematice.

Výuka a učivo občanské nauky navazuje na předměty Dějiny a literatura a Český jazyk.

Učivo je strukturováno do celků:

- člověk ve společnosti, základy psychologie a sociologie, média a život v medializovaném světě;
- člověk jako občan, základy politologie, soudobý svět, člověk v mezinárodním prostředí;
- člověk a právo, praktická filozofie, základy etiky a estetiky, vznik a vývoj náboženství.

Tematický okruh Člověk a ekonomika bude realizován ve vyučovacím předmětu Ekonomika.

6.4.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
2. ročník	
	Člověk ve společnosti, základy psychologie a sociologie, média a život v medializovaném světě:
• Objasní základní pojmy;	• Psychologie a sociologie; • etapy lidského vývoje;

• charakterizuje etapy lidského života (dětství, dospívání, dospělost, stáří);	
• vysvětlí biologickou a společenskou podmíněnost osobnosti; • vysvětlí pojem socializace, socializační činitele a jejich vzájemné působení – rodina, škola, vrstevníci, církev, média; • vysvětlí vztahově postojové vlastnosti osobnosti – charakter, postoje, vzory a ideály, hodnoty a hodnotové orientace; • charakterizuje druhy komunikace mezi jedinci ve společnosti; • rozliší na příkladech úspěšnou a neúspěšnou komunikaci, manipulaci, asertivní jednání, naslouchání a empatii;	• pojem osobnosti; • podíl dědičnosti na utváření osobnosti; • sociální role, status, pozice;
• charakterizuje druhy a funkce rodiny; • porozumí zdravému sexuálnímu chování, zodpovědnosti, plánování rodičovství a pozici sexuality v partnerském vztahu;	• vztahy, partnerství a rodina;
• charakterizuje efektivní způsob učení; • vysvětlí zaměření jednotlivých společenských věd; • posoudí biologické a kulturní vlivy na životní volby dospívajících; • rozpozná význam volného času a odpočinku pro jedince;	• učení a vzdělávání;
• charakterizuje strukturu české společnosti • vysvětlí funkce kultury; • vymezí základní fakta nutná pro pozitivní vztah člověka k přírodě;	• život v současné společnosti, příroda a společnost, člověk a jeho vztah k přírodě;
• vysvětlí sociální nerovnost a chudobu, popíše, kam se může obrátit, když se dostane do složité životní situace;	• společenské vrstvy, elity a jejich úloha;
• objasní význam solidarity a dobrých vztahů v komunitě;	• komunita, dav, publikum, veřejnost;
• objasní příčiny migrace, debatuje o problémech multikulturního soužití; • objasní základní pojmy a identifikuje jejich projevy; • vysvětlí, proč jsou obě pohlaví rovnocenná a posoudí, kdy je v praktickém životě rovnost pohlaví porušována;	• rasy, etnika, národy a národnosti, majorita a minority; • diskriminace, násilí, agresivita, teror, terorismus; • sociální problémy české společnosti;
• charakterizuje jejich negativní vliv na zdraví člověka;	• kouření a alkohol;

• charakterizuje masová média ve společnosti.	• média.
3. ročník	
	Člověk v mezinárodním prostředí, soudobý svět, základy politologie, člověk jako občan:
• Rozpozná hlavní mezinárodní organizace; • objasní postavení České republiky v Evropě a soudobém světě; • rozpozná členské země EU; • charakterizuje soudobé cíle EU a posoudí její politiku; • orientuje se v dopadech začlenění ČR do EU a schengenského prostoru; • popíše cíle a funkce OSN a NATO; • vymezí formy mezinárodní pomoci a spolupráce;	• Mezinárodní organizace: EU, OSN, NATO; • bezpečnost obyvatelstva ČR;
• vysvětlí, s jakými konflikty a problémy se potýká soudobý svět, jak jsou dané problémy řešeny; • debatuje o možných perspektivách společnosti;	• konflikty v soudobém světě;
• orientuje se v hlavních globálních problémech současného světa; • vymezí globální problémy životního prostředí, debatuje o názorech na jejich důsledky;	• globální problémy soudobého světa; • globalizace a její důsledky;
• má obecný přehled o drogách a jejich příznacích u člověka; • charakterizuje jejich negativní vliv na zdraví člověka;	• drogy a jiné návykové látky;
• uvede základní zásady, hodnoty a principy moderní evropské demokracie; • rozliší znaky demokratického a totalitního státu; • charakterizuje způsoby boje proti totalitním režimům;	• demokracie a totalita ve 20. století;
• vymezí pojem státu a jeho základní funkce; • rozliší uspořádání státu (unie, federace, svaz a seskupení států) a základní formy vlády (monarchie a republika); • uvede základní historické mezníky ve vývoji české státnosti;	• stát, jeho definice, funkce, jeho znaky, formy vlády, historie české státnosti;
• určí základní principy právního státu; • charakterizuje současný český politický systém, objasní funkci politických stran;	• státy na počátku 21. století, český stát a státní občanství, české státní symboly;

• uvede, jak lze získat české státní občanství a jak ho pozbýt; • uvede české státní symboly;	
• charakterizuje demokracii a objasní, jak funguje a jaké má problémy (korupce, kriminalita);	• základní hodnoty a principy demokracie;
• porozumí významu a funkci ústavy; • charakterizuje Listinu základních práv a svobod; • identifikuje porušování lidských práv • identifikuje významná hnutí a organizace zabývající se ochranou lidských práv;	• ústava a lidská práva;
• prokáže na konkrétních příkladech orientaci v českém politickém systému; • určí hlavní subjekty moci zákonodárné a výkonné v ČR (Parlament ČR, vláda, prezident), rozliší jejich pravomoci a náplň;	• politický systém v ČR;
• rozpozná na konkrétních příkladech charakteristiky základních politických ideologií; • prokáže orientaci v českém politickém systému; • charakterizuje znaky voleb v demokratických státech; • rozliší pasivní a aktivní volební právo; • rozliší rozdíly mezi volbami do Poslanecké sněmovny ČR, Senátu ČR, volbou prezidenta, a volbami do územní samosprávy;	• politika, politické ideologie; • politické strany, volební systémy, volby;
• dovede kriticky přistupovat k masovým médiím a pozitivně využívat její nabídky; • identifikuje orgány státní správy ČR; • uvede strukturu územní samosprávy v ČR; • vymezí na příkladech, jak se mohou občané podílet na samosprávě obce;	• svobodný přístup k informacím, masová média (tisk, televize, rozhlas, Internet); • struktura veřejné správy, obecní a krajská zastupitelstva; • občanská angažovanost;
• vysvětlí, co se rozumí občanskou společností; • debatuje o vlastnostech, které by měl mít občan demokratického státu.	• občanská participace, občanská společnost; • občanské ctnosti potřebné pro demokracii a multikulturní soužití.
4. ročník	
	Člověk a právo, praktická filozofie, základy etiky a estetiky, vznik a vývoj náboženství:
• Vysvětlí pojem právo a moc, objasní jejich vzájemný vztah;	• Právo a spravedlnost, právní stát; • právní řád; právní ochrana občanů, právní vztahy;

• porozumí významu práva ve společnosti; • uvede příklady právní ochrany a právních vztahů; • uvede základní principy fungování demokracie; • orientuje se v systému práva (hmotné, procesní, soukromé, veřejné);	
• popíše soustavu soudů v ČR a činnost policie, soudů, advokacie a notářství; • charakterizuje strukturu systému obecných soudů včetně role Nejvyššího správního soudu; • vysvětlí význam a postavení Ústavního soudu;	• soustava soudů v ČR;
• orientuje se v základních otázkách občanského, rodinného, pracovního a trestního práva; • popíše, jaké závazky vyplývají z běžných smluv a vlastnického práva; • rozliší podstatu fyzické a právnické osoby; • dovede hájit své zájmy podáním reklamace; • popíše, co má obsahovat pracovní smlouva a vysvětlí práva a povinnosti zaměstnance;	• občanské, rodinné, pracovní a trestní právo, správní řízení;
• vysvětlí, kdy je člověk způsobilý k právním úkonům a má trestní odpovědnost; • charakterizuje jednotlivé právní delikty; • zná práva a povinnosti mezi dětmi, rodiči a partnery; ví, kde má v této oblasti hledat informace nebo pomoc ve svých problémech; • objasní postupy vhodného jednání, stane–li se obětí nebo svědkem kriminálního jednání (šikana, lichva, násilí, vydírání…); • rozliší hlavní náplně vybraných právnických profesí;	• trestní odpovědnost, tresty a ochranná opatření, právní ochrana;
• charakterizuje nejrozšířenější světová náboženství; • objasní postavení církve a věřících v ČR; • vysvětlí, čím jsou nebezpečné náboženské sekty;	• náboženství a církve, náboženská hnutí, sekty, náboženský fundamentalismus;
• má základní informace o tomto viru, jeho šíření a důsledku;	• virus HIV a jeho přenos;

• vysvětlí základní pojmy filozofie; • charakterizuje vývoj filozofie v nejznámějších historických obdobích; • debatuje o praktických filozofických a etických otázkách;	• vznik filozofie a základní filozofické problémy; • význam filozofie v životě člověka, smysl filozofie pro řešení životních situací; • člověk jako přírodní a kulturní bytost;
• objasní základní pojmy etiky; • charakterizuje na příkladu úlohu svědomí, viny, morálky v době globalizace.	• etika a její předmět, základní pojmy etiky; • mravní hodnoty a normy, mravní rozhodování a odpovědnost; • etika v době globalizace.

6.5 Učební osnova předmětu Matematika

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	128
Platnost:	Od 1. září 2025

6.5.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.5.1.1 Obecný cíl předmětu

Obecným cílem matematického vzdělávání v uměleckém školství je výchova člověka, který bude umět používat matematiku v různých životních situacích, v běžném životě i ve své profesi, vyučovací předmět matematika rozvíjí jeho intelektuální schopnosti žáka – paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, logický úsudek, posiluje vytrvalost, pracovitost a kritičnost. Žáci jsou směřováni k tomu, aby se přesně vyjadřovali, byli schopni získávat informace z tabulek a diagramů a aby byli schopni používat při práci výpočetní techniku.

6.5.1.2 Charakteristika učiva

Předmět matematika je dotován čtyřmi hodinami za dobu studia. Matematické vzdělávání se výrazně podílí na rozvoji samostatného a logického myšlení, vede žáky k důslednosti a přesnosti. Učí schopnosti aplikovat získané vědomosti při řešení úloh z praxe, používat při zpracování úloh různé prostředky výpočetní techniky a grafické pomůcky. Důležitým tématem jsou základy finanční matematiky, neboť poznatky z této oblasti jsou nutné jak pro výkon zaměstnání, tak v osobním životě stále více lidí. Učivo se skládá z těchto tematických celků – operace s čísly a výrazy, funkce a její průběh, řešení rovnic a nerovnic, planimetrie, stereometrie a práce s daty.

6.5.1.3 Výsledky vzdělávání

Při výuce matematiky je kladen důraz na logické porozumění probíranému tématu s významným podílem procvičování příkladů. Velký podíl zaujímá samostatná či týmová práce žáků pod odborným vedením vyučujícího. Významným prvkem je samostatné řešení domácích úloh a procvičování, kde si žáci ověřují správné pochopení probírané látky a upevňují získané dovednosti a znalosti. Při výuce je rovněž užíváno vhodných pomůcek – kalkulátorů, rýsovacích potřeb, literatury, počítačů. Při vzdělávání žáků je přihlíženo k individuálním a specifickým schopnostem a dovednostem.

6.5.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Testování a hodnocení žáků je v souladu s klasifikačním řádem školy a probíhá v několika formách. Nejčastější jsou písemné práce, při kterých je ověřováno, zda žáci zvládli dané téma, naučili se správným logickým postupům, které je vedou ke správným závěrům. Další možností je ústní zkoušení, jež prověří přesné vyjadřování a zhodnotí výstup před žáky. Největší váhu při hodnocení mají pololetní písemné práce. Jsou rozsáhlejší a uzavírají jednotlivá témata v aktuálním pololetí.

6.5.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Klíčové kompetence

Mezi klíčové kompetence, které matematické vzdělávání rozvíjí, patří především přesné a správné vyjadřování, logické myšlení a odvozování, práce s informacemi, porozumění odbornému textu, tabulkám a grafům, odborná komunikace, aplikace základních matematických postupů při řešení praktických úloh a kompetence k pracovnímu uplatnění. Žáci jsou motivováni k práci, důslednosti, pečlivosti, spolupráci s ostatními lidmi a samostatnému učení.

Realizace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou stimulováni k aktivitě, angažovanosti a k diskusím nad konkrétními úlohami z praxe. Matematické vzdělávání vede k výchově žáků ke komunikaci a zásadám slušného chování ve společnosti.

Člověk a životní prostředí

Toto průřezové téma je podporováno při výuce vhodnou volbou tematicky zaměřených příkladů, které mají vztah k životnímu prostředí a pomáhají tak utvářet kladný vztah k životnímu prostředí a nutnosti jeho ochrany.

Člověk a svět práce

Učitel vede žáka k pečlivosti, vytrvalosti, zodpovědnosti, ke schopnosti překonávat překážky, posiluje jeho schopnost pracovat v týmu a spolupracovat s ostatními lidmi.

Člověk a digitální svět

Matematické vzdělávání podporuje takové kompetence, jako je jednoznačné a přesné vyjadřování. Důležitá je dovednost získávat a efektivně využívat informace z různých zdrojů a naopak schopnost používat výpočetní techniku pro prezentaci svých závěrů.

6.5.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. ročník	
• Provádí aritmetické operace v množině reálných čísel; • používá různé zápisy reálného čísla; • používá absolutní hodnotu, zapíše a znázorní interval, provádí operace s intervaly (sjednocení, průnik); • provádí operace s mocninami a odmocninami; • provádí operace s mnohočleny, lomenými výrazy, výrazy obsahujícími mocniny a odmocniny; • používá algebraické vzorce, ovládá vytýkání, provádí rozklad mnohočlenu;	**Operace s čísly a výrazy** • Číselné obory; • absolutní hodnota reálného čísla; • intervaly jako číselné množiny; • mocniny a odmocniny; • mnohočleny.
• rozliší jednotlivé druhy funkcí, určí jejich grafy, definiční obory a obory hodnot, monotónnost, průsečíky funkcí s osami souřadnic; • řeší lineární rovnice a jejich soustavy;	**Funkce a její průběh. Řešení rovnic a nerovnic** • Základní pojmy; • lineární rovnice a nerovnice; • racionální funkce.

• třídí úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní; • řeší lineární nerovnice; • převádí jednoduché reálné situace do matematických struktur, pracuje s matematickým modelem a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě;	
• používá pojmy a vztahy: bod, přímka, rovina, polorovina, odchylka dvou přímek, vzdálenost bodu od přímky, vzdálenost dvou rovnoběžek, úsečka a její délka, úhel a jeho velikost; • užívá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků; • určí prvky v trojúhelníku, jeho obvod a obsah; • užívá goniometrické funkce k řešení v pravoúhlém trojúhelníku; • rozliší základní druhy mnohoúhelníků, určí jejich obvod a obsah; • rozlišuje pojmy kruh a kružnice, určí délku kružnice, obsah kruhu a jeho částí.	**Planimetrie** • Základní planimetrické pojmy; • trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku; • rovinné obrazce.
2. ročník	
• Řeší kvadratické rovnice; • třídí úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní; • řeší kvadratické nerovnice; • převádí jednoduché reálné situace do matematických struktur, pracuje s matematickým modelem a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě;	**Funkce a její průběh. Řešení rovnic a nerovnic** • Kvadratická rovnice a nerovnice; • exponenciální a logaritmické funkce, logaritmus.
• určí v prostoru vzájemnou polohu dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin; • vypočítá odchylku dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin; vzdálenost bodu od roviny; • rozliší jednotlivá tělesa a určí jejich povrch a objem;	**Stereometrie** • Základní polohové a metrické vlastnosti v prostoru; • tělesa, jejich povrchy a objemy.
• čte, vyhodnotí a sestaví tabulky, diagramy.	**Práce s daty** • Statistický soubor, absolutní a relativní četnost, variační rozpětí.

6.6 Učební osnova předmětu Fyzika

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	64
Platnost:	Od 1. září 2025

6.6.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Výuka přírodních věd, a tím i fyzika, přispívá k hlubšímu a komplexnímu pochopení přírodních jevů a zákonů, k formování žádoucích vztahů k přírodnímu prostředí a umožňuje žákům proniknout do dějů, které probíhají v živé i neživé přírodě.

6.6.1.1 Obecný cíl předmětu

Fyzika tvoří základ, na kterém stojí porozumění odborným předmětům. Fyzikální vzdělávání přispívá k hlubšímu pochopení podstaty přírodních fyzikálních jevů a zákonů, a tak umožňuje žákům lépe přijímat a používat nové technické objevy a moderní technologie jak v technické praxi, tak v občanském životě.

6.6.1.2 Charakteristika učiva

Výuka fyziky navazuje na fyzikální poznatky získané v základním vzdělávání a dále je rozvíjí. Zvýšená pozornost se věnuje těm tematickým celkům, ve kterých je možné ukázat využití fyzikálních poznatků.

6.6.1.3 Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, aby po jejím ukončení žák:

- správně používal fyzikální pojmy, vztahy, jednotky;
- rozlišoval fyzikální realitu a fyzikální model;
- uměl řešit jednoduché fyzikální problémy a opatřovat si k tomu vhodné informace;
- používal obecné poznatky k vysvětlení konkrétního fyzikálního jevu;
- uplatňoval fyzikální poznatky v odborné praxi, dalším vzdělávání i v občanském životě.

Z hlediska klíčových dovedností se důraz klade zejména na:

- komunikativní dovednosti;

- dovednost analyzovat a řešit problémy
- aplikace v praktickém životě.

6.6.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Vyučování směřuje k tomu, aby žáci uměli:

- využívat přírodovědných poznatků a dovedností v praktickém životě ve všech situacích, které souvisejí s přírodovědnou oblastí;
- logicky uvažovat, analyzovat a řešit jednoduché přírodovědné problémy;
- komunikovat, vyhledávat a interpretovat přírodovědné informace a zaujímat k nim
- stanovisko, využívat získané informace v diskusi k přírodovědné a odborné tematice;
- porozumět základním ekologickým souvislostem a postavení člověka v přírodě
- a zdůvodnit nezbytnost udržitelného rozvoje;
- posoudit využívání fyzikálních jevů z hlediska nebezpečnosti a vlivu na živé organismy.

V afektivní oblasti směřuje přírodovědné vzdělávání k tomu, aby žáci získali:

- motivaci přispět k dodržování zásad udržitelného rozvoje v občanském životě i odborné pracovní činnosti;
- pozitivní postoj k přírodě;
- motivaci k celoživotnímu vzdělávání v přírodovědné oblasti.

6.6.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

V rámci předmětu jsou rozvíjeny všechny klíčové kompetence. Realizace průřezových témat je dána kapitolou „Realizace průřezových témat“ v úvodní části dokumentu.

6.6.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. ročník	
	Úvod
• Zná základní jednotky SI soustavy; • umí odvodit ze základních jednotek odvozené jednotky; • zná předpony jednotek a jejich převody;	• Význam fyziky v lidské činnosti; • základní jednotky a jejich převody.
	Mechanika
• rozliší druhy pohybů a řeší jednoduché úlohy na pohyb hmotného bodu;	• Pohyby přímočaré, pohyb rovnoměrný po kružnici; • Newtonovy pohybové zákony, síly v přírodě, gravitace;

• určí síly, které působí na tělesa, a popíše, jaký druh pohybu tyto síly vyvolají; • určí mechanickou práci a energii při pohybu tělesa působením stálé síly; • vysvětlí na příkladech platnost zákona zachování mechanické energie; • určí výslednici sil působících na těleso; • aplikuje Pascalův a Archimédův zákon při řešení úloh;	• mechanická práce a energie; • posuvný a otáčivý pohyb, skládání sil; • tlakové síly a tlak v tekutinách.
	Termika
• vysvětlí význam teplotní roztažnosti látek; • vysvětlí pojem vnitřní energie soustavy (tělesa) a způsoby její změny; • popíše principy nejdůležitějších tepelných motorů; • popíše přeměny skupenství látek a jejich význam v přírodě a v technické praxi;	• Teplota, teplotní roztažnost látek; • teplo a práce, přeměny vnitřní energie tělesa; • tepelné motory; • struktura pevných látek a kapalin, přeměny skupenství.
	Elektřina a magnetismus
• popíše elektrické pole z hlediska jeho působení na bodový elektrický náboj; • řeší úlohy s elektrickými obvody s použitím Ohmova zákona; • popíše princip a použití polovodičových součástek s přechodem PN; • určí magnetickou sílu v magnetickém poli vodiče s proudem; • popíše princip generování střídavých proudů a jejich využití v energetice;	• Elektrický náboj tělesa, elektrická síla, elektrické pole, kapacita vodiče; • elektrický proud v látkách, zákony elektrického proudu, polovodiče; • magnetické pole, magnetické pole elektrického proudu, elektromagnetická indukce; • vznik střídavého proudu, přenos elektrické energie střídavým proudem.
	Vlnění a optika
• rozliší základní druhy mechanického vlnění a popíše jejich šíření; • charakterizuje základní vlastnosti zvuku; • chápe negativní vliv hluku a zná způsoby ochrany sluchu; • charakterizuje světlo jeho vlnovou délkou a rychlostí v různých prostředích; • řeší úlohy na odraz a lom světla; • řeší úlohy na zobrazení zrcadly a čočkami; • vysvětlí optickou funkci oka a korekci jeho vad; • popíše význam různých druhů elektromagnetického záření;	• Mechanické kmitání a vlnění; • zvukové vlnění; • světlo a jeho šíření; • zrcadla a čočky, oko; • druhy elektromagnetického záření, rentgenové záření.

	Fyzika atomu
• popíše strukturu elektronového obalu atomu z hlediska energie elektronu; • popíše stavbu atomového jádra a charakterizuje základní nukleony; • vysvětlí podstatu radioaktivity a popíše způsoby ochrany před jaderným zářením; • popíše princip získávání energie v jaderném reaktoru;	• Model atomu, laser; • nukleony, radioaktivita, jaderné záření; • jaderná energie a její využití.
	Vesmír
• charakterizuje Slunce jako hvězdu; • popíše objekty ve sluneční soustavě; • zná příklady základních typů hvězd.	• Slunce, planety a jejich pohyb, komety; • hvězdy a galaxie.

6.7 Učební osnova předmětu Základy přírodních věd

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	18–20–M/01 Informační technologie
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	64
Platnost:	Od 1. září 2025

6.7.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.7.1.1 Obecný cíl předmětu

Vyučovací předmět základy přírodních věd je koncipován jako povinný předmět všeobecně vzdělávací, s průpravnou funkcí směrem k odborné složce vzdělávání. Propojení chemie s biologií a ekologií přispívá k pochopení přírodních jevů probíhajících v živé i neživé přírodě a napomáhá tak formovat pozitivní postoj k životnímu prostředí.

Cílem je poskytnout žákům soubor poznatků o chemických látkách, přírodních jevech, zákonitostech a vztazích mezi nimi, formovat logické myšlení a rozvíjet vědomosti a dovednosti využitelné v dalším vzdělávání, v odborné praxi i v občanském životě.

6.7.1.2 Charakteristika učiva

Výuka základů přírodních věd přímo navazuje na poznatky získané v základním vzdělávání a dále je rozvíjí a prohlubuje.

Učivo se skládá ze sedmi celků: obecné chemie, anorganické chemie, organické chemie, biochemie, biologie, základů ekologie a v závěru z člověka a životního prostředí.

6.7.1.3 Výsledky vzdělávání

Vzdělávání v předmětu směřuje k tomu, aby po jejím ukončení žák:

- využíval přírodovědných poznatků a dovedností v praktickém životě;
- popsal základní ekologické souvislosti a postavení člověka v přírodě;
- znal složení neživých látek i živých organismů, včetně stavby lidského těla;
- vysvětlil význam a principy zdravého životního stylu.

6.7.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Výuka předmětu má být pro žáky zajímavá a vzbuzovat zájem a touhu po znalostech přírodních věd.

Při výuce je kladen důraz na logické porozumění probíraných jevů a vlastností chemických látek v závislosti na jejich vnitřní struktuře.

Žáci budou hodnoceni objektivně, tak aby hodnocení mělo motivační charakter. Hodnocení se bude řídit klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu.

Při pololetní klasifikaci budou vyučující vycházet nejen z výsledků písemného a ústního zkoušení, ale i z celkového přístupu žáka k vyučovacímu procesu a k plnění studijních povinností. Při klasifikaci bude brán zřetel i na podíl žáka na společné práci při vyučovací hodině.

6.7.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Klíčové kompetence

V rámci předmětu jsou rozvíjeny všechny klíčové kompetence. Žáci by měli v hodinách aplikovat nástroje k pochopení souvislostí v globálu a rozvinout dovednosti potřebné k učení se, vyrovnávat se s různými situacemi a problémy, dokázat pracovat v týmech a být připraveni řešit úkoly nutné pro povolání, na které jsou připravováni.

Realizace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Žáci se zúčastní diskusí, jsou vedeni k tomu, aby se naučili formulovat a obhajovat své názory na společnost a život v demokratické společnosti.

Člověk a životní prostředí

Žáci jsou vedeni k tomu, aby si utvářeli pocit občanské a profesní odpovědnosti za stav životního prostředí.

Člověk a svět práce

Žáci jsou motivováni k důslednosti, pečlivosti, zodpovědnosti a vytrvalosti překonávat překážky. Je jim zdůrazňována důležitost a významnost práce v týmu a spolupráce s ostatními lidmi.

Člověk a digitální svět

Žáci se učí zpracovávat jednoduché texty na odborné téma, zaznamenat podstatné výtažky z textů, vyhledávat zadané úkoly na Internetu, zpracovat je a předat.

6.7.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. ročník	
• Dokáže porovnat fyzikální a chemické vlastnosti různých látek; • naučí se názvy, značky a vzorce vybraných chemických prvků a sloučenin; • popíše stavbu atomu, vznik chemické vazby; • popíše charakteristické vlastnosti nekovů, kovů a jejich umístění v periodické soustavě prvků; • popíše základní metody oddělování složek ze směsí a jejich využití v praxi; • vyjádří složení roztoku a připraví roztok požadovaného složení;	Obecná chemie • Chemické látky a jejich vlastnosti; • částicové složení látek, atom, molekula, prvky, sloučeniny; • chemická symbolika, periodická soustava prvků, směsi a roztoky; • chemická vazba, chemické reakce, chemické rovnice; • výpočty v chemii.

• vysvětlí podstatu chemických reakcí a zapíše jednoduchou chemickou reakci chemickou rovnicí; • provádí jednoduché chemické výpočty, které lze využít v odborné praxi;	
• vysvětlí vlastnosti anorganických látek; • tvoří chemické vzorce a názvy vybraných anorganických sloučenin; • charakterizuje vybrané prvky a anorganické sloučeniny a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí;	Anorganická chemie • Anorganické látky, oxidy, kyseliny, hydroxidy, soli; • názvosloví anorganických sloučenin; • vybrané prvky a anorganické sloučeniny v běžném životě a v odborné praxi.
• charakterizuje základní skupiny uhlovodíků a jejich vybrané deriváty a tvoří jejich chemické vzorce a názvy; • uvede významné zástupce jednoduchých organických sloučenin a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a ŽP;	Organická chemie • Vlastnosti atomu uhlíku; • základ názvosloví organických sloučenin; • organické sloučeniny v běžném životě a odborné praxi.
• charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny; • charakterizuje nejdůležitější přírodní látky; • popíše vybrané biochemické děje;	Biochemie • Chemické složení živých organismů; • přírodní látky, bílkoviny, sacharidy, lipidy, nukleové kyseliny, biokatalyzátory; • biochemické děje.
• charakterizuje názory na vznik a vývoj života na Zemi; • vyjádří vlastními slovy základní vlastnosti živých soustav; • popíše buňku jako základní stavební a funkční jednotku života; • charakterizuje rostlinnou a živočišnou buňku a uvede rozdíly; • uvede základní skupiny organismů a porovná je; • objasní význam genetiky; • popíše stavbu lidského těla a vysvětlí funkci orgánů a orgánových soustav; • vysvětlí význam zdravé výživy a uvede principy zdravého životního stylu; • uvede příklady bakteriálních, virových a jiných onemocnění a možnosti prevence;	Základy biologie • Vznik a vývoj života na Zemi; • vlastnosti živých soustav; • typy buněk; • rozmanitost organismů a jejich charakteristika; • dědičnost a proměnlivost; • biologie člověka; • zdraví a nemoc.
• vysvětlí základní ekologické pojmy;	Ekologie • Základní ekologické pojmy;

• charakterizuje abiotické (sluneční záření, atmosféra, pedosféra, hydrosféra) a biotické faktory prostředí (populace, společenstva, ekosystémy); • charakterizuje základní vztahy mezi organismy ve společenstvu; • uvede příklad potravního řetězce; • popíše podstatu koloběhu látek v přírodě z hlediska látkového a energetického; • charakterizuje různé typy krajiny a její využívání člověkem;	• ekologické faktory prostředí; • potravní řetězce; • koloběh látek v přírodě a tok energie; • typy krajiny.
• popíše historii vzájemného ovlivňování člověka a přírody; • hodnotí vliv různých činností člověka na jednotlivé složky životního prostředí; • charakterizuje působení životního prostředí na člověka a jeho zdraví; • charakterizuje přírodní zdroje surovin a energie z hlediska jejich obnovitelnosti, posoudí vliv jejich využívání na prostředí; • popíše způsoby nakládání s odpady; • charakterizuje globální problémy na Zemi; • uvede základní znečišťující látky v ovzduší, ve vodě a v půdě a vyhledá informace o aktuální situaci; • uvede příklady chráněných území v ČR a v regionu; • uvede základní ekonomické, právní a informační nástroje společnosti na ochranu přírody a prostředí; • vysvětlí udržitelný rozvoj jako integraci environmentálních, ekonomických, technologických a sociálních přístupů k ochraně životního prostředí; • zdůvodní odpovědnost každého jedince za ochranu přírody, krajiny a životního prostředí; • na konkrétním příkladu z občanského života a odborné praxe navrhne řešení vybraného environmentálního problému.	Člověk a životní prostředí • Vzájemné vztahy mezi člověkem a životním prostředím; • dopady činností člověka na životní prostředí; • přírodní zdroje energie a surovin • odpady; • globální problémy; • ochrana přírody a krajiny; • nástroje společnosti na ochranu životního prostředí; • zásady udržitelného rozvoje; • odpovědnost jedince za ochranu přírody a životního prostředí.

6.8 Učební osnova předmětu Tělesná výchova

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	256
Platnost:	Od 1. září 2025

6.8.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.8.1.1 Obecný cíl předmětu

Vzdělávání v předmětu tělesná výchova si klade za cíl vybavit studenty znalostmi a dovednostmi potřebnými k aktivní péči o vlastní zdraví, k bezpečnému jednání v krizových situacích a za mimořádných událostí, poskytnutí neodkladné první pomoci. Přispívá ke zdravému způsobu života s celoživotní odpovědností za své zdraví, rozvíjí morálně volní vlastnosti. Do výuky jsou zapojováni studenti s různou úrovní výkonnosti, mírou nadání, a také studenti s různými specifickými požadavky vycházejícími z jejich individuálního zdravotního omezení.

6.8.1.2 Charakteristika učiva

Žáci jsou vedeni k pravidelnému provádění pohybových aktivit, ke kvalitě v pohybovém učení, k pozitivnímu prožívání pohybu a sportovního výkonu, ke spolupráci s druhými při provádění společných aktivit a soutěží a k zájmu kompenzovat negativní vlivy současného způsobu života.

6.8.1.3 Výsledky vzdělávání

Žák je hodnocen nejen na základě zjišťování získané úrovně všeobecných pohybových dovedností, rozvoje pohybových schopností a stupně osvojení teoretických poznatků, ale součástí hodnocení jsou i postoje žáka k plnění úkolů školní a mimoškolní tělesné výchovy a jeho aktivní zapojení do sportovních soutěží, jichž se škola účastní. Motorické testy se provádí jako součást jednotlivých tematických celků a slouží vyučujícímu k porovnávání žáků se standardy, žáků v rámci skupiny nebo celé školy a na jejich základě probíhá také výběr žáků na sportovní soutěže. Hodnocení odráží objektivní stav a mělo by mít motivační charakter.

6.8.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Tělesná výchova je realizována ve vyučovacím předmětu TEV a dalších organizačních formách – kurzech (lyžařský, sportovně-turistický). Oblast ochrany člověka za mimořádných událostí je realizována v každém ročníku.

K dalšímu rozvoji pohybových aktivit přispívají sportovní kroužky na škole (sportovní hry – odbíjená, košíková, florbal, netradiční sporty probíhající podle aktuálního zájmu žáků) či účast na soutěžích a přeborech v rámci AŠSK a dalších organizací.

Žáci také mají možnost zúčastnit se lyžařského kurzu, kde se naučí nejen dle své volby základy sjezdového lyžování nebo snowboardingu, ale rovněž zásady chování při pohybu v horském prostředí. Jsou tak schopni zvolit si pro pobyt na horách vhodnou výstroj a výzbroj, či zvládnout orientaci v terénu ve ztížených podmínkách.

Teoretické poznatky z tělesné výchovy (jako technika, taktika, odborné názvosloví, hygiena, bezpečnost, vhodný cvičební úbor a obutí, záchrana, dopomoc, regenerace, kompenzace, relaxace, pravidla, rozhodování a zdroje informací) jsou zařazovány do každého tematického celku.

Tělesná cvičení (kondiční, všestranně rozvíjející, koordinační, kompenzační, relaxační apod.) jsou součástí jednotlivých hodin tělesné výchovy.

Pro výuku jsou využívány především metody frontálního a hromadného skupinového vyučování, nicméně u žáků s rozdílným stupněm schopností a dovedností je využíván individuální přístup.

6.8.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Klíčové kompetence

Žák uplatňuje ve svém jednání základní znalosti o stavbě a funkci lidského organismu jako celku. Zdůvodní význam zdravého životního stylu. Dovede posoudit vliv pracovních podmínek a povolání na své zdraví v dlouhodobé perspektivě a ví, jak by mohl kompenzovat jejich nežádoucí důsledky. Vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Reálně posuzuje své fyzické a duševní možnosti a odhaduje výsledky svého jednání a chování v různých situacích. Pečuje o své fyzické a duševní zdraví, přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů.

Získává informace z otevřených zdrojů, zejména Internetu.

Realizace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Váží si zdraví jako jedné z prvořadých hodnot a cílevědomě je chrání, rozpozná, co ohrožuje tělesné a duševní zdraví. Racionálně jedná v situacích osobního a veřejného ohrožení. Pojímá zdraví a tělesnou zdatnost jako hodnoty potřebné ke kvalitnímu prožívání života a zná prostředky sloužící k ochraně zdraví, zvyšování tělesné zdatnosti a kultivaci pohybového projevu. Využívá pohybových činností, pravidel a soutěží ke správným rozhodovacím postupům podle zásad fair play.

Člověk a životní prostředí

Chápe, jak vlivy životního prostředí působí na zdraví člověka.

Člověk a svět práce

Preferuje takový způsob života, aby byly zdraví ohrožující návyky, činnosti a situace co nejvíce eliminovány. Kontroluje a ovládá své jednání, chová se odpovědně v zařízení tělesné výchovy a sportu a při pohybových činnostech vůbec. Preferuje pravidelné provádění pohybových aktivit v denním režimu jako kompenzaci jednostranného psychického zatížení v zaměstnání.

Člověk a digitální svět

Dokáže posoudit důsledky komerčního vlivu médií na zdraví a zaujmout k mediálním obsahům kritický odstup. Orientuje se v současných informačních a komunikačních technologiích a dokáže je využívat pro svoje zdraví, pohybové činnosti a dovednosti a získávání nových informací a poznatků z oblasti tělesné kultury, sportu a zdravého způsobu života.

6.8.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. ročník	
• Popíše úlohy státu a místní samosprávy při ochraně zdraví a životů obyvatel; • dovede rozpoznat hrozící nebezpečí a ví jak na ně zareagovat;	Ochrana člověka za mimořádných událostí.
• prokáže dovednosti poskytování první pomoci sobě a jiným; • uvede původce bakteriálních, virových a jiných onemocnění; • zná způsob ochrany před nimi;	První pomoc: • Zdraví a nemoc.
• dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem; • ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; • uplatňuje osvojené způsoby relaxace; • využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti;	Gymnastika: • Gymnastika, cvičení na nářadí, akrobacie, šplh; • kondiční programy cvičení (posilování).
• uplatňuje zásady sportovního tréninku; • dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu; • dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost; • využívá pohybových činností pro zvyšování tělesné zdatnosti; • zvládne techniku základních atletických disciplín;	Atletika: • Technika běhu (rychlý, vytrvalý) a nízkého startu; • technika skoku do dálky; • vrh koulí a hody.
• komunikuje při pohybových činnostech; • dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii; • dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a dokáže zpracovat jednoduchou dokumentaci; • dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích; • participuje na týmových herních činnostech družstva; • dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání;	Sportovní hry: • Basketbal nebo volejbal; • doplňkové sportovní hry dle zájmu: florbal, futsal, nohejbal, badminton, pálkovaná, frisbee.
• zvládne základní techniku pádů.	Úpoly, pády.

2. ročník	
• Popíše úlohy státu a místní samosprávy při ochraně zdraví a životů obyvatel; • dovede rozpoznat hrozící nebezpečí a ví, jak na ně zareagovat;	Ochrana člověka za mimořádných událostí.
• dokáže poskytnout první pomoci sobě a jiným;	První pomoc.
• dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem; • ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; • uplatňuje osvojené způsoby relaxace; • využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti;	Gymnastika: • Gymnastika, cvičení na nářadí, akrobacie, šplh; • kondiční programy cvičení (posilování).
• dovede uplatňovat zásady sportovního tréninku; • dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu; • dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost; • využívá pohybových činností pro zvyšování tělesné zdatnosti; • zvládne techniku základních atletických disciplín;	Atletika: • Technika běhu (rychlý, vytrvalý) a nízkého startu; • technika skoku do dálky, hody a vrh koulí.
• komunikuje při pohybových činnostech; • dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii; • dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a dokáže zpracovat jednoduchou dokumentaci; • dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích; • participuje na týmových herních činnostech družstva; • dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání;	Sportovní hry: • Basketbal nebo volejbal; • doplňkové sportovní hry dle zájmu: florbal, futsal, nohejbal, badminton, pálkovaná, frisbee.
• zvládne základní techniku pádů;	Úpoly.
• využívá získané dovednosti z ostatních předmětů – dějepis, občanská nauka; • chová se v přírodě ekologicky; • volí vhodné sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám	Sportovně-turistický kurz: • Turistika a sporty v přírodě; • orientace v krajině; • sportovní a pohybové činnosti a dovednosti v terénu a přírodě.

(klimatickým podmínkám, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat.	
3. ročník	
• Popíše úlohy státu a místní samosprávy při ochraně zdraví a životů obyvatel; • dovede rozpoznat hrozící nebezpečí a ví jak na ně zareagovat;	Zásady jednání v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí: • Osobní život a zdraví ohrožující situace; • mimořádné události (živelní pohromy, havárie, krizové situace aj.); • základní úkoly ochrany obyvatelstva (varování, evakuace).
• prokáže dovednosti poskytování prví pomoci sobě a jiným;	První pomoc.
• dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem; • ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; • uplatňuje osvojené způsoby relaxace; • využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné činnosti zdatnosti;	Gymnastika: • Gymnastika, cvičení na nářadí, akrobacie, šplh; • kondiční programy cvičení (posilování).
• pozná chybně a správně prováděné činnosti, dokáže analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činností nebo výkonu; • dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit; • dokáže uplatňovat zásady sportovního tréninku; • dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu, dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost; • využívá pohybových činností pro zvyšování tělesné zdatnosti;	Atletika: • Technika běhu (rychlý, vytrvalý) a nízkého startu; • technika skoku do výšky a do dálky; • hody a vrh koulí.
• komunikuje při pohybových činnostech; • dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii; • dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a dokáže zpracovat jednoduchou dokumentaci; • dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích; • participuje na týmových herních činnostech družstva;	Sportovní hry: • Basketbal nebo volejbal; • doplňkové sportovní hry dle zájmu: florbal, futsal, nohejbal, badminton, pálkovaná, frisbee.

• dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání; • dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmů;	
• zvládne základní techniku pádů.	Úpoly.
4. ročník	
• Popíše úlohy státu a místní samosprávy při ochraně zdraví a životů obyvatel; • dovede rozpoznat hrozící nebezpečí a ví jak na ně zareagovat;	Ochrana člověka za mimořádných událostí.
• prokáže dovednosti poskytování první pomoci sobě a jiným;	První pomoc.
• dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem; • ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; • uplatňuje osvojené způsoby relaxace; • využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti;	Gymnastika: • Gymnastika, cvičení na nářadí, akrobacie, šplh; • kondiční programy cvičení (posilování).
• pozná chybně a správně prováděné činnosti, dokáže analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činností nebo výkonu; • dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit; • dokáže uplatňovat zásady sportovního tréninku; • dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu; • dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost; • využívá pohybových činností pro zvyšování tělesné zdatnosti;	Atletika: • Technika běhu (rychlý, vytrvalý) a nízkého startu; • technika skoku do výšky a do dálky; • hody a vrh koulí.
• komunikuje při pohybových činnostech; • dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii; • dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a dokáže zpracovat jednoduchou dokumentaci; • dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích; • participuje na týmových herních činnostech družstva;	Sportovní hry: • Basketbal nebo volejbal; • doplňkové sportovní hry dle zájmu: florbal, futsal, nohejbal, badminton, pálkovaná, frisbee.

• dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání; • dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmů;	
• zvládne základní techniku pádů.	Úpoly.

6.9 Učební osnova předmětu Dějiny výtvarné kultury

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	352
Platnost:	Od 1. září 2025

6.9.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.9.1.1 Obecný cíl předmětu

Základním obecným cílem teoretického vyučovacího předmětu Dějin výtvarné kultury (dále jen DVK) je kultivovat historické vědomí žáků o vývoji lidské společnosti od jejího vzniku až po současnost. Zároveň mají žáci získat představu o základních historických, výtvarných a estetických tendencích v tomto vývoji působících. Žáci si osvojí soubor poznatků z filozofie a teorie umění a teorie tvorby v historických souvislostech. Jsou vedeni k návyku nalézt v umělecké tvorbě zdroje a inspirace pro citový a estetický prožitek a pro vlastní tvůrčí činnost v rámci výtvarné přípravy v jednotlivých oborech.

6.9.1.2 Charakteristika učiva

Učivo používá RVP SOV Dějiny výtvarné kultury a je zaměřeno na získání ucelené umělecko-historické orientace v souvislosti s profilem absolventa. Je zaměřeno převážně teoreticky. Směřuje k ucelené orientaci v oblasti vývoje společnosti a její výtvarné kultury v historické rovině. Těžištěm vzdělání je poznání specifiky jazyka a charakteru děl výtvarné kultury v potřebné míře zaměřené na studovaný obor. Výběr tvůrců a jejich děl se omezuje na nejdůležitější a nejtypičtější. Vstupem každého tématu je přehled charakteru dané doby. Výuka je chronologicky uspořádána do jednotlivých epoch.

6.9.1.3 Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- využívali odborných vědomostí a dovedností v praktickém životě, vyjadřovali se srozumitelně a souvisle o uměleckých a umělecko-historických skutečnostech, formulovali a obhajovali své názory z dotčené oblasti;
- chápali význam kultury osobního projevu pro společenské a pracovní uplatnění zejména v rovině své vlastní odbornosti;
- získávali a kriticky hodnotili informace z různých zdrojů a předávali je vhodným způsobem s ohledem na jejich uživatele;
- chápali uměnovědnou teorii jako dovednost, v níž se odráží historický a kulturní vývoj českého národa (výchova ke zdravému patriotismu).

6.9.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Výuka předmětu navazuje na vědomosti a dovednosti žáků ze základní školy zejména z oblasti společenských věd (dějepis, český jazyk apod.), rozvíjí je vzhledem ke společenskému a profesnímu zaměření žáků. Cílem je tyto vědomosti prohloubit, rozšířit, posunout na vyšší kvalitativní a kvantitativní úroveň, využívat je jako nástroj žákovy výchovy a sebevýchovy.

Jednoznačně se preferuje takové pojetí výuky, které v maximálně možné míře rozvíjí klíčové kompetence a které vede k podpoře motivace žáka, jeho vlastních aktivit a kreativity, umožňuje aplikovat teoretické poznatky a praktické dovednosti.

Žáci jsou zapojeni do hromadného vyučování, skupinové výuky, práce ve dvojicích, nebo se zabývají daným úkolem samostatně prostřednictvím referátů. Jsou seznámeni se základními fakty daného tematického celku, poté nabyté znalosti procvičují, jsou vybízeni k tomu, aby je využívali k samostatnému projevu. Důraz je kladen také na samostatnou přípravu mimo vyučování a možnosti využití moderních technologií při získávání informací (zejména Internetu). Součástí výuky jsou rovněž návštěvy muzeí a galerií, jež pořádají výstavy a přednášky korespondující s právě probíraným učivem.

Hodnocení se děje zásadami projektivního vyučování. V předmětu se hodnotí hloubka porozumění dějinám kultury, schopnost pracovat se zdroji informací a debatovat o dějinách a jejich interpretaci v dějepisectví nebo žurnalistice.

6.9.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Klíčovými kompetencemi v předmětu DVK rozumíme:

- znalost a porozumění významným procesům, vztahům, faktům a pojmům;
- schopnost používat postupy obvyklé v dějepisu a dějinách výtvarné kultury (pracovat s textem verbálním i ikonickým);
- schopnost získat učením nové znalosti z oboru;
- vyučovací předmět souvisí s jinými předměty, především se společenskovědním vzděláním, technologií, navrhováním a výtvarnou přípravou;
- schopnost získávat historické informace z hmotných pozůstatků minulosti, z děl výtvarného umění a z různých druhů písemných historických pramenů;
- schopnost analyzovat historickou a výtvarnou skutečnost, odhalovat jejich vzájemné souvislosti.

Realizace průřezových témat

V předmětu se realizují tato průřezová témata:

- Člověk a životní prostředí.
- Digitální kompetence.
- Člověk a svět práce.
- Občan v demokratické společnosti.

6.9.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. ročník	
	Výtvarná kultura a výtvarné umění
• Objasní smysl poznání minulosti a variabilitu jejich výkladu, dokáže objasnit vznik umění; • charakterizuje základní druhy: architekturu, sochařství, malířství, kresbu, grafické techniky, umělecká řemesla; • správně používá pojmy: umění, námět, motiv, obsah, forma, idea, kompozice;	Obory, druhy a typy výtvarného umění.
	Pravěk
• charakterizuje nejstarší projevy výtvarné tvorby: jeskynní malby, plastiku, architekturu;	• Paleolit; • mezolit a neolit; • doba bronzová a železná.

• periodizace dějin – paleolit, neolit, doba kovů;	
	Starověk
• popíše stavbu pyramid, chrámů a dalších staveb; • popíše podstatu egyptského sochařství a malířství; • komplexně z hlediska výtvarné kultury charakterizuje umění Mezopotámie a dalších starověkých civilizací;	Nejstarší civilizace a státy doby bronzové Egypt • Architektura; • sochařství; • malířství; • užité umění. Mezopotamie • Architektura; • sochařství; • malířství; • užité umění. Indie a Čína Chetité; Frygové a Lydové; Féničané; Izraelité; Peršané; Kréta a egejská oblast.
	Klasické antické státy
• vysvětlí specifiku státního zřízení v městských státech – polis a specifiku antické demokracie; • objasní vznik filosofie, divadla a olympijských her; • uvede podstatu řecko-perských válek a války peloponéské; • specifikuje proměny umění v době archaické, klasické a helénistické; • charakterizuje dobu království, republiky, císařství a zánik říše Římské; • popíše významné události – povstání otroků, punské války, charakter republiky – senát, titul diktátora; • charakterizuje a popíše jednotlivé druhy staveb; • osvojí si čtyři styly v malířství, druhy sochařství;	Řecká a mykénská kultura • Charakteristika řeckého umění; • mytologie; • architektura; • sochařství; • malířství; • užité umění. Řím • Mytologie; • etruské umění; • architektura; • sochařství; • malířství.
	Křesťanská antika
• vysvětlí hlavní myšlenky křesťanství; • charakterizuje druhy křesťanských staveb – centrály, baziliky, baptisteria;	• Katakomby; • sochařství; • architektura; • malířství; • užité umění.

	Střední Evropa doby bronzové a železné
• vysvětlí historický vývoj ve střední Evropě v době bronzové a železné; • popíše umělecké řemeslo Keltů a Germánů ve střední Evropě;	• Doba bronzová; • doba železná; • Keltové; • Germáni.
	Středověk
• vysvětlí podstatu struktury společnosti středověku, v jeho proměnách od počátku (raného středověku), do konce „dlouhého“ středověku, to je do občanských revolucí včetně úlohy církve; • popíše rysy umění Karolínské renesance; • orientuje se ve výtvarném projevu jednotlivých kulturních oblastí, zná hlavní kulturní památky; • objasní význam přijetí křesťanství pro vznik státu a rozvoj kultury; • popíše specifikaci středověku v západní a střední Evropě, charakter a význam křížových výprav, vznik rytířských řádů, cechů, měst, inkvizice; • dokáže identifikovat hlavní znaky románského a gotického slohu; • identifikuje příklady hlavních památek architektury, sochařství a malířství i významné tvůrce a typická díla; • popíše rysy krásného slohu v sochařství a malířství; • orientuje se v politických a sociálních aspektech lucemburské doby • doloží historické souvislosti období a důležité události.	Raný středověk; Předkarolínské období; Karolínské období; Otónské období; Byzanc; Velká Morava; Jižní a východní Slované; Islám. Arabská říše. Románský sloh • Architektura; • sochařství; • malířství; • umělecké řemeslo. Umění středověké Byzance (jižních Slovanů a Ruska) • Byzantské umění; • umění jižních Slovanů; • ruské umění. Vrcholný středověk Gotický sloh • Architektura; • sochařství; • malířství; • umělecké řemeslo.
2. ročník	
	Novověk
• Charakterizuje změny evropské společnosti na rozhraní středověku a novověku; • objasní počátky kapitalismu, bankovnictví, zámořské objevy, reformace, krize v katolické církvi; • vysvětlí vznik jezuitského řádu, protireformaci; • charakterizuje jednotlivé fáze, uvede hlavní představitele a stěžejní díla renesančního slohu v Itálii i zaalpském prostoru;	Raný novověk Renesanční sloh Renesanční sloh v Itálii • Architektura; • sochařství; • malířství; • užité umění. Renesanční sloh v ostatní Evropě • Architektura;

• dokáže rozpoznat kompozici a řád v obraze, plastice; • objasní kosmopolitní kulturu a vzdělanost rudolfínské Prahy; • uvede hlavní představitele v architektuře, sochařství a malířství v době Rudolfa II.; • charakterizuje změny v evropské společnosti nového typu založené na kapitalistických vztazích; • popíše různé formy politických systémů, rozdělení Evropy; • objasní pojem barokního umění, slohové prvky, vliv církve na umění; • uvede významné tvůrce a jejich typická díla; • vysvětlí rokokové tvarosloví, náměty malířských děl a rozdílnost přístupu;	• sochařství; • malířství; • užité umění. Vyspělý novověk Barokní sloh Barokní sloh v Itálii • Architektura; • sochařství; • malířství; • užité umění. Barokní sloh v ostatní Evropě • Architektura; • sochařství; • malířství; • užité umění. Rokokový sloh • Architektura; • sochařství; • malířství; • užité umění.
	Doba nejnovější
• na příkladu významných občanských revolucí vysvětlí boj za občanská i národní práva a vznik občanské společnosti; • objasní vznik novodobého českého národa a jeho úsilí o emancipaci; • popíše česko-německé vztahy a postavení Židů a Romů ve společnosti 18. a 19. stol.; • objasní způsob vzniku národních států v Německu a v Itálii; • vysvětlí proces modernizace společnosti; • charakterizuje jednotlivé umělecké směry; • uvede hlavní představitele a typická díla.	Osvícenectví, americká a Velká francouzská revoluce, Napoleon I. Klasicismus • Architektura; • sochařství; • malířství; • užité umění. Restaurace a revoluce (1815 – 1848) Romantismus • Architektura; • sochařství; • malířství; • užité umění. Velmocenský imperialismus, nacionalismus, demokratismus, socialismus (1848 – 1914) Změny evropských státních celků (1848 – 1870)

	Realismus • Architektura; • sochařství; • malířství; • užité umění.
3. ročník	
	Doba moderní
• Objasní podstatu jednotlivých výtvarných směrů; • uvede charakteristické rysy, tvůrce a jejich nejvýznamnější díla.	Reálpolitika, technickovědecká revoluce, koloniální expanze (1870 – 1914) Umění poslední třetiny 19. století Impresionismus Postimpresionismus • Novoimpresionismus; • symbolismus; • expresionismus; • Henri de Toulouse-Lautrec; • Barevná modulace Paula Cézanna; • Naivní umění Celníka Rousseaua. Akademismus a „živé umění“ • Sochařství; • architektura. Stavba a výzdoba Národního divadla • Architektura; • sochařství; • malířství. Ruští realističtí malíři – peredvižnici Secese • Architektura; • sochařství; • malířství; • užité umění. Moderní umělecké směry Fauvismus Expresionismus • Malířství; • sochařství; • architektura. Kubismus • Malířství;

	• sochařství; • architektura; • užité umění; • význam kubismu. Futurismus • Malířství; • sochařství; • architektura. Abstraktní malba Metafyzická malba Moderní umění mimo umělecké směry (1905 – 1914) • Architektura; • sochařství; • malířství.
4. ročník	
	První světová válka a meziválečné období (1914 – 1939)
• Vysvětlí rozdělení světa v důsledku koloniální expanze, rozpory mezi velmocemi; • popíše dopad první svět. války na lidi a objasní významné změny ve světě po válce; • charakterizuje první Československou republiku a srovná její demokracii se situací za tzv. druhé republiky (1938 – 1939); • objasní vývoj česko-německých vztahů; • vysvětlí projevy a důsledky velké hospodářské krize; • charakterizuje fašismus, nacismus a frankismus; • srovná nacistický a komunistický totalitarismus; • popíše mezinárodní vztahy v době mezi první a druhou světovou válkou; • objasní, jak došlo k dočasné likvidaci ČSR; • umí charakterizovat jednotlivé umělecké směry; • zná hlavní tvůrce a typická díla;	Dadaismus Devětsilský poetismus a artificialismus Surrealismus • Malířství; • sochařství; • surrealismus v Čechách. Ruský konstruktivismus • Architektura; • užité umění. De Stijl a novoplasticismus • Malířství; • sochařství; • architektura. Purismus • Architektura; • malířství. Poválečný expresionismus • Architektura; • malířství. Kubisté za první světové války a v meziválečném období

	• Malířství; • sochařství; • architektura. Bauhaus • Architektura; • sochařství; • malířství; • design a užité umění. Abstraktní umění Funkcionalismus a mezinárodní sloh Frank Lloyd Wright Socialistický realismus Umění mimo umělecké směry • Sochařství; • malířství; • design a užité umění.
	Druhá světová válka, období poválečné, konec století (1939 – 2000)
• objasní cíle válčících stran ve druhé světové válce, její totální charakter a výsledky; • charakterizuje válečné zločiny včetně holocaustu; • objasní uspořádání světa po druhé světové válce a důsledky pro Československo; • objasní pojem studená válka – popíše projevy a důsledky studené války; • charakterizuje komunistický režim v ČSR v jeho vývoji a v souvislostech se změnami v celém komunistickém bloku; • popíše vývoj ve vyspělých demokraciích a vývoj evropské integrace; • popíše dekolonizaci a objasní problémy třetího světa; • vysvětlí rozpad sovětského bloku; • uvede příklady úspěchů vědy a techniky; • umí charakterizovat jednotlivé umělecké směry; • zná hlavní tvůrce a typická díla.	Umění za války a v poválečném období • Architektura: mezinárodní sloh a reakce na něj; • sochařství; • malířství. Lyrická abstrakce, abstraktní expresionismus Pop-art, nový realismus, nová figurace, hyperrealismus Kinetické umění a op-art Minimal art, konceptuální umění Postmodernismus • Architektura; • malířství. Design a užité umění

6.10 Učební osnova vyučovacího předmětu Výtvarná příprava

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	256
Platnost:	Od 1. září 2025

6.10.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.10.1.1 Obecný cíl předmětu

Vzdělávání v tomto předmětu je směrováno ke zvládnutí kresby podle modelu (zátiší, hlava, půlfigura, figura). Dobře zvládnutá kresba v rámci předmětu Výtvarná příprava pak slouží jako pomocná a přípravná disciplína všech odborných vyučovacích předmětů (navrhování, praktická cvičení).

Společně s ostatními vyučovacími předměty má poskytovat žákům potřebné dovednosti a vědomosti, pěstovat a rozvíjet jejich výtvarné cítění, myšlení a chápání skutečnosti, jejich výtvarnou paměť, tvořivost a fantazii, vést ke kultivaci výtvarného vidění a vyjadřování, schopnost správně řešit zadané úkoly – tak, aby po absolvování školy dokázali samostatně výtvarně pracovat.

6.10.1.2 Charakteristika učiva

Předmět Výtvarná příprava vyžaduje individuální přístup učitele a aktivní práci žáka. Učivo je velmi obsáhlé a klade se důraz na správné vystižení proporcí, konstrukci kresby, stavbu, pohyb, výrazovost kresby, nehledě na výtvarné chápání problematiky.

6.10.1.3 Výsledky vzdělávání

Výuka je vedena tak, aby byl absolvent schopen samostatně výtvarně myslet a aby byl dobře vybaven technickými a kresebnými znalostmi a zároveň schopen samostatně umělecky tvořit.

6.10.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Výuka vyžaduje pro svoji náročnost individuální přístup pedagoga vůči žákům. Studium probíhá ve skupinách asi jedenácti žáků, ve vyučovacím bloku 3 - 5 hodin. Výsledky žáků se hodnotí průběžně. Důraz je pak převážně kladen na pololetní a závěrečné (klauzurní)

zkoušky z dané výtvarné problematiky. Klauzurní práce nehodnotí pouze pedagog, ale komise složená z vedoucích pracovníků výtvarných oborů.

6.10.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Cílem vzdělávání v předmětu Výtvarná příprava je dosažení takové úrovně klíčových kompetencí, které žákům umožní dorozumívat se, pracovat s druhými lidmi a přijímat odpovědnost za vlastní práci. Žáci se též učí řešit problémy a problémové situace, definovat a analyzovat problémy, zvažovat možnosti jejich řešení, stanovovat a dodržovat efektivní postupy při realizaci řešení, porozumět kresebnému znázornění reálné situace a umět ji využít v praxi. Jsou vychováváni k přesnosti a pečlivosti. Žáci nabývají schopnosti samostatně tvořit a konstruktivně myslet.

Žáci jsou vedeni k používání technik a materiálů s ohledem na životní prostředí a k využívání digitálních technologií.

6.10.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. ročník	
	1. Technika kresby
• Osvojí si techniku lineární kresby, posléze výrazové možnosti stínování; • seznámí se s principy jednoduché kompozice;	• Lineární kresba; • výrazovost linky; • plocha a její stínování; • lineární kompoziční cvičení.
	2. Geometrie ve výtvarné praxi
• osvojí si základy dovedností měření proporcí a stavby geometrických těles; • aplikuje zde širokou škálu techniky stínování;	• Stavba geometrických těles; • vzájemné vztahy – proporce; • stínování a modelace.
	3. Zátiší
• uplatní své znalosti z předcházející výuky; • pozná techniku vizírování, blokování a stavby kompozičního celku; • pochopí kontrast přesných geometrických tvarů, protikladů s amorfními přírodninami;	• Jednoduché geometrické zátiší; • aplikace přírodních zátiší; • blokování a kompozice zátiší.
	4. Klauzurní práce
• ověří si získané schopnosti a dovednosti ve vzájemném porovnání všech studijních zaměření na stejném, komisionálně hodnoceném úkole;	• Samostatná studie shrnující předchozí studium.

	5. Stavba hlavy
• pochopí základní principy stavby portrétů a systém měření jeho proporcí;	• Základní anatomie; • proporce; • stavba; • vibrování.
	6. Lineární studie antické hlavy
• upevní si znalost konstrukce portrétu;	• Lineární skicování z různých pohledů; • lineární studie.
	7. Akademická studie antické hlavy
• zdokonalí se o rozšířené znalosti a dovednosti v dané problematice;	• Lineární studie; • stínování objemu; • umístění kresby ve formátu; • výraz.
	8. Klauzurní práce
• ověří si získané schopnosti a dovednosti ve vzájemném porovnání všech studijních zaměření na stejném, komisionálně hodnoceném úkolu.	• Samostatná studie shrnující předchozí učivo.
2. ročník	
	9. Anatomie 1
• Vytváří studijní kresby dle modelů; • osvojí si principy anatomie, proporcí, stavby;	• Anatomie lebky; • stavba portrétu (proporce); • svalovec, napojení krčních svalů.
	10. Stavba portrétu
• seznámí se s principy stavby portrétu (vizírování a měření), tak aby je následně dovedl aplikovat do dalších výtvarných témat; • skicování pak rozvíjí rychlost a věrnost zachycení modelu;	• Zákonitosti stavby portrétu; • měření proporcí, dle individuality živého modelu (muž, žena); • zásady skicování portrétu.
	11. Výraz
• žák by měl pochopit portrétovaného jako živoucí bytost, jenž prochází různými duševními stavy; • osvojení si výrazovosti kresebné techniky - kontrast - exprese;	• Výraz portrétovaného; • výraz kresebný – technika kresby.
	12. Klauzurní práce
• ověří si získané schopnosti a dovednosti ve vzájemném porovnání všech studijních zaměření na stejném, komisionálně hodnoceném úkole;	• Samostatná studie shrnující předchozí studium.
	13. Anatomie 2
• vytváří studijní akademickou kresbu dle živého modelu – svalovce; • osvojuje si principy anatomie, svalové vztahy, jejich umístění, pohyb a proporční zásady;	• Anatomie portrétní půl-figury; • anatomie rukou; • stavba polofigury.

	14. Polofigura, drapérie
• pochopí rozdílnou texturu materiálů kontra lidské tělo; • naučí se pracovat v kompozičním celku; • pochopí dramatiku portrétů ve spojení s textilií; • zná historii portrétu;	• Portrétní polofigura, zahalená drapérií; • historický průřez vztahu portrétu a drapérie.
	15. Gesta rukou
• učí se zachytit pohyb; • ověří si znalost a stavbu anatomie; • pochopí portrét jako celek, skládající se z detailu;	• Akademická studie rukou; • skicování pohybu; • začlenění gestikulace horních končetin do portrétní půl-figury; • historie gest (baroko).
	16. Klauzurní práce
• ověří si získané schopnosti a dovednosti ve vzájemném porovnání všech studijních zaměření na stejném, komisionálně hodnoceném úkolu;	• Samostatná studie shrnující předchozí učivo.
	17. Plenér
• uplatní znalosti výrazových možností kresby, barvy a kombinovaných technik; • zvládá vyjádření světelných a prostorových jevů v přírodě.	• Studijní tvorba v plenéru.

6.11 Učební osnova předmětu Technické kreslení

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	64
Platnost:	Od 1. září 2025

6.11.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.11.1.1 Obecný cíl předmětu

Vzdělávání v oblasti technického kreslení přispívá k rozvoji základních znalostí žáka a umožňuje mu využívat postupně získané znalosti a dovednosti pro grafické formulování svých myšlenek. Dále se zaměřuje na aplikaci získaných dovedností v průmyslové praxi i v běžném životě.

6.11.1.2 Charakteristika učiva

Výuka technického kreslení má návaznost na základy geometrie položené na základní škole, které podstatným způsobem dále rozvíjí. Rozvíjena je také prostorová představivost, kterou abstraktní formy zobrazení třírozměrných objektů do 2D roviny vyžadují.

6.11.1.3 Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, aby žák po ukončení vzdělávacího procesu dle svých možností a schopností:

- interpretoval správně graficky myšlenky a návrhy;
- chápal význam technické normalizace;
- rozlišoval různé druhy technické dokumentace, četl a vytvářel různé typy výkresů;
- řešil samostatně zadané úlohy a získával vhodné informace pro jejich realizaci;

6.11.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Výuka technického kreslení je řešena z převážné části jako soustavné cvičení a aplikování získaných dovedností v rámci školních i domácích grafických prací. Odpřednášená problematika je následně aplikována v rámci školních grafických prací a domácích grafických projektů.

6.11.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Z hlediska klíčových dovedností je kladen důraz zejména na:

- grafické komunikativní dovednosti;
- dovednosti formulovat, analyzovat a řešit problémy;
- digitální kompetence.

6.11.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. ročník	
• Ovládá způsoby zobrazování a druhy promítání;	• Technické kreslení ve výtvarné praxi; • promítání, technické zobrazování a základy kótování.

• zobrazuje jednotlivé geometrické prvky; • ovládá základy perspektivního zobrazování a promítání; • zhotovuje a čte technický výkres.	

6.12 Učební osnova předmětu Figurální kresba

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	192
Platnost:	Od 1. září 2025

6.12.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.12.1.1 Obecný cíl předmětu

Vzdělávání předmětu figurální kresba je zaměřeno na zvládnutí jak řemeslné, tak i výtvarné problematiky dané studiem. To znamená především zvládnutí techniky kresby dle živého modelu. Tato výtvarná disciplína úzce spolupracuje s ostatními vyučovacími předměty tvořícími celek na výtvarných oborech. Ve spolupráci s ostatními odbornými předměty chce poskytovat žákům potřebné dovednosti a znalosti. Pěstovat a rozvíjet jejich výtvarnou zručnost, myšlení, chápání reality a schopnost řešit zadané výtvarné úkoly tak, aby po absolvování studia dokázali samostatně umělecky pracovat.

6.12.1.2 Charakteristika učiva

Předmět figurální kresba je zaměřen na problematiku výtvarného (kresebného) zachycení lidské postavy, ať již celků, tak i detailů. Důraz je kladen na techniku kresby, pochopení anatomie, stavby lidského těla na zachycení pohybu a na výtvarný výraz.

6.12.1.3 Výsledky vzdělávání

Studium je vedeno tak, aby byl absolvent po ukončení školní docházky schopen samostatně řešit dané výtvarné problémy, ať již řemeslně, tak umělecky, odpovídající stupni dosaženého vzdělání.

6.12.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Výuka vyžaduje pro svoji náročnost individuální přístup pedagoga vůči žákům. Studium probíhá ve skupinách asi 11 žáků, ve vyučovacím bloku 3 hodin. Výsledky žáků se hodnotí průběžně. Důraz je pak převážně kladen na pololetní a závěrečné (klauzurní) zkoušky z dané výtvarné problematiky. Klauzurní práce nehodnotí pouze pedagog, ale komise složená z vedoucích pracovníků výtvarných oborů.

6.12.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Vzdělávání předmětů je směřováno k tomu, aby absolvent rozvíjel tyto klíčové kompetence:

- občanská a kulturní kompetence;
- ekologické a transkulturní kompetence;
- řešení pracovních problémů;
- odborné kompetence;
- manuální zručnost;
- digitální kompetence.

V předmětu figurální kresba se dále realizují průřezová témata související:

- s dějinami umění;
- s technologií kresby;
- s anatomií;
- s literaturou a filosofií;
- s tématem člověk a digitální svět.

6.12.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
3. ročník	
	1. Anatomie
• Osvojí si pomocí studijní kresby znalost lidské postavy, od skeletu po svalové tvarosloví; • pochopí proporce muže, ženy a rozdíly v jejich anatomii;	• Lidské tělo jako proporční měřítko pro výtvarnou užitou tvorbu; • základní konstrukce, proporce a poloha částí lidského těla a celé figury v aktu a kostýmu; • studie svalovce.
	2. Kontrapost
• osvojí si základní znalosti stavby lidské postavy; • uplatní systém měření, proporcí;	• Stavba, měření proporcí; • lineární studie dle živého modelu.

	3. Kontrapost, modelace objemu (barva)
• upevní si zásady stavby; • ovládá základní tělesné proporce; • ovládá základní postupy kresebného, barevného a plastického zobrazení částí lidského těla a lidské figury v aktu a kostýmu;	• Studie dle živého modelu – muž, žena; • aplikace stínů a barvy do lineární stavby figury.
	4. Klauzurní práce
• ověří si získané schopnosti a dovednosti ve vzájemném porovnání všech studijních zaměření na stejném, komisionálně hodnoceném úkolu;	• Samostatná studie na téma stojící postava shrnující předchozí studium.
	5. Skicování pohybu stojící postavy
• seznámí se s tvorbou a principy kresebných anatomických zkratek; • naučí se rychle zachytit záznam pohybu lidské postavy;	• Zásady skicování pohybu; • anatomické zkratky a jejich kresebné zachycení.
	6. Sedící postava (muž, žena)
• rozvíjí svou znalost anatomie; • zdokonaluje kresebnou techniku;	• Základní principy sedící postavy; • studie sedící postavy dle modelu v životní velikosti.
	7. Sedící postava, pozadí, drapérie
• naučí se řešit kresbu jako celek; • propojí dílčí znalosti získané v předešlé výuce;	• Umístění kresby do daného formátu; • rozlišení textury pomocí stínování; • doplnění studie vhodně řešeným pozadím.
	8. Klauzurní práce
• ověří si získané schopnosti a dovednosti ve vzájemném porovnání všech studijních zaměření, na stejném, komisionálně hodnoceném úkolu.	• Samostatná studie na téma sedící postava shrnující předchozí učivo.
4. ročník	
	9. Ležící postava – muž, žena
• Ověří si získané znalosti a dovednosti; • zdokonalí se v chápání kompoziční dynamiky pohybu;	• Stavba; • perspektiva; • proporční zkratky.
	10. Volné figurální téma
• naučí se samostatně pracovat a uvažovat nad jím zvoleným námětem, jehož rozpracováním získává tvůrčí jistotu k realizaci díla;	• Volba námětu; • kresebné vyjádření dynamiky pohybu; • konzultace; • realizace.
	11. Volné figurální téma s použitím kompozice více postav (využití modelu)
• pracuje s modelem; • chápe principy kompozice a dynamiku výrazu; • využívá výtvarných dovedností a znalostí zachycení lidské postavy	• Skicování modelu; • řešení kompozice; • anatomická perspektiva a realizace.

při skicování, navrhování a narativním vyjadřování;	
	12. Klauzurní práce
• ověří si získané schopnosti a dovednosti ve vzájemném porovnání všech studijních zaměření na stejném, komisionálně hodnoceném úkolu;	• Samostatná kresebná práce na téma figura a prostor shrnující předchozí studium.
	13. Kompozice více figur
• chápe principy stylizace a abstrakce, stavbu kompozice a výrazovost kresebné techniky; • tvoří jednoduché figurální kompozice (popř. v kombinaci s dekorativními předměty, písmem apod.);	• Kompozice více figur, tvarosloví lidského těla jako prostředek výtvarného vyjadřování.
	14. Exkurze, výstavy
• prostřednictvím návštěvy výstav, přednášek a odborných exkurzí, získává přehled a orientuje se v uměleckém dění současném a minulém.	• Syntetický výklad analýzy děl volného a užitého umění; • dějiny umění.

6.13 Učební osnova předmětu Písmo

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	192
Platnost:	Od 1. září 2025

6.13.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.13.1.1 Obecný cíl předmětu

Předmět je důležitý pro jakoukoliv další práci v uměleckých předmětech. Dává možnost žákovi pochopit jeho podstatu a význam. Rozšiřuje jeho vědomí o možnosti dalšího využití písma ve všech výtvarných sférách.

6.13.1.2 Charakteristika učiva

Obsah předmětu písmo má teoreticko-praktický charakter. Žáci získávají a prohlubují si základní dovednosti, řemeslné zručnosti a návyky při ručním zpracovávání písma.

6.13.1.3 Výsledky vzdělávání

Výsledkem tohoto předmětu je vnímat písmo jako součást svých dalších realizací a pochopit jeho estetickou, grafickou a kaligrafickou hodnotu.

6.13.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Základem výuky v tomto předmětu je čistě praktická realizace doplněna individuálními konzultacemi a korekcemi. Vývoj postupuje od prvních základních tahů tužkou, přes přesné vykonstruování jednoho znaku a vrcholí tvorbou vlastní abecedy a praktického využívání písma v dalších předmětech. Žák je hodnocen především za svou schopnost esteticky, čistě a proporčně správně zvládnutá zadání úkolů.

6.13.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Klíčové kompetence

Vzdělávání v předmětu je směřováno k tomu, aby absolvent rozvíjel tyto klíčové kompetence:

Kompetence k učení: Zúročení nabytých teoretických a praktických znalostí, dovedností a návyků v praktickém provedení.

Řešení pracovních i mimopracovních problémů: Samostatné řešení běžných pracovních i mimopracovních problémů.

Komunikativní kompetence: Při řešení pracovních problému umí žáci mluvit spolu i s pedagogem na odborné úrovni. Vždy správně používají český jazyk a automaticky zařazují odborné termíny.

Personální a sociální kompetence: Přijmout hodnocení ze strany jiných lidí a adekvátně na ně reagovat.

Občanská a kulturní kompetence: Samostatné a odpovědné jednání.

K pracovnímu uplatnění: Možnost uplatnit se v grafické profesi.

Využívání prostředků informačních a komunikačních technologií: Žák zvládá práci ručně, ale i na počítači. Aktivně vyhledává potřebné informace v knihovně školní i městské.

Odborné kompetence: Žák je naučen správně používat kaligrafické techniky, ruční zpracovávání, ale i současné technologie. Citlivě využívá písmo v ostatních výtvarných odvětvích.

Realizace průřezových témat

V předmětu se realizují tato průřezová témata:

Člověk a životní prostředí:

Psaní tužkami na recyklovaný papír – oboustranně.

Člověk a svět práce: Uplatnění na trhu práce i v životě.

6.13.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. ročník	
• Zvládne umístění textu na plochu (do zrcadla i na osu); • ovládá základy psaní a kreslení písma na dotažnicích (antikva, grotesk); • rozumí základní typografické terminologii a správně používá základní názvosloví; • má základní přehled vývoje písma; • dokáže vnímat text jako grafický celek; • chápe písmeno jako grafickou jednotku; • umí zvolit vhodný psací prostředek pro tvorbu písma; • naučí se práci sdruženými tužkami i práci tuší – čistota; • dokáže písmo popsat; • rozlišuje podle charakteristických znaků základní druhy písma.	• Základní pojmy v kaligrafii; • psaní sdruženými tužkami; • kaligrafické zpracování některých druhů písma: kurzíva, grotesk, antikva; • zpracování úzkých nebo rozšířených variant některých druhů písem; • rozčlenění plochy pro psaní; • psaní souvislých textů „do zrcadla“; • psaní textu „na osu“.
2. ročník	
• Žák se naučí vnímat písmeno jako grafický znak a učí se jej citlivě používat;	• Konstrukce písma;
• pomocí společných znaků písma se učí tvořit písmo nové; • zvolí typ písma v souladu s výtvarným záměrem; • získá návyky při jeho realizaci;	• písmové zkratky, symboly; • malé kompozice k získání a osvojení písma.

• naučí se čistotě a přesnosti při práci; • textová sazba a základní typografická pravidla.	
3. ročník	
• zvládá kompozici s použitím písma pro výtvarnou tvůrčí práci; • samostatně pracuje s různými abecedami; • umí samostatně vybírat různé abecedy a aplikovat do textu; • vytváří vlastní nápady typografického spojení.	• Vytváření písmové kompozice pomocí počítače; • navrhování vlastní písmové abecedy a její použití.

6.14 Učební osnova předmětu Informační a komunikační technologie

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	128
Platnost:	Od 1. září 2025

6.14.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.14.1.1 Obecný cíl předmětu

Cílem vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích je naučit žáky pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi. Žáci porozumí základům informačních a komunikačních technologií, naučí se na uživatelské úrovni používat operační systém, kancelářský software a pracovat s dalším běžným aplikačním programovým vybavením (včetně specifického programového vybavení, používaného v příslušné profesní oblasti). Jedním ze stěžejních témat oblasti informačních a komunikačních technologií, a tedy i cílů výuky, je, aby žák zvládl efektivně pracovat s informacemi (zejména s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií) a komunikovat pomocí Internetu. Podstatnou část vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích představuje práce s výpočetní technikou. Cílem je, aby žáci získali komplexní představu o digitálních médiích a základní teoretické i praktické znalosti a dovednosti práce s grafickým softwarem (zejména Adobe Illustartor). Důraz je kladen na využívání nejnovějších digitálních technologií v oblasti grafického designu.

Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích je dále vhodné rozšířit podle aktuálních vzdělávacích potřeb, jejichž příčinou mohou být změny na trhu práce, vývoj informačních a komunikačních technologií a specifika oboru, v němž je žák připravován.

6.14.1.2 Charakteristika učiva

Je snaha o to, aby výuka probíhala od jednodušších témat ke složitějším. Protože však tato témata na sebe obsahově přímo nenavazují, je skladba těchto tematických celků rozvržena tak, aby obtížnost témat korespondovala s možnostmi chápání žáků na dané věkové úrovni. Výuka v 1.a 2. roč. se zabývá obecnými pojmy informačních technologií, základy práce s počítačem, textovými editory, tabulkovými procesory, Těžiště výuky 2. ročníku spočívá ve zvládnutí základního softwaru používaného v praxi při tvorbě grafického designu (základy programu Adobe Illustrator).

6.14.1.3 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Výuka předmětu je koncipována tak, aby vedla žáky k samostatnému uplatňování jejich znalosti a dovedností v samostatných cvičeních. Část výuky je nezbytně nutně realizována teoretickou formou, kdy jsou žákům vysvětleny a prezentovány potřebné informace ke zvládnutí daného tematického celku. Praktická výuka probíhá v dělených skupinách žáků, kdy každý žák může samostatně pracovat u počítače na zadaných úkolech.

Základním ověřováním dovedností jsou písemně zpracovávané dokumenty a praktické výstupy zadaných úloh. Stěžejní formou hodnocení žáků je hodnocení výsledků z praktických cvičení.

6.14.1.4 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Předmět informační a komunikační technologie přispívá nejen k získání odborných znalostí a dovedností žáků, ale má i pozitivně působit na jejich zodpovědné jednání a roli ve společnosti. Žáci se naučí správně používat novou odbornou terminologii a začleňovat ji do vlastní komunikace s okolím nejen ve škole, ale i v širší společnosti. Rozvíjí se jak průřezové téma člověk a digitální svět, tak i digitální kompetence.

6.14.1.5 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. ročník	
• Používá počítač a jeho periferie, obsluhuje je, detekuje chyby, vyměňuje spotřební materiál); • je si vědom možností a výhod, ale i rizik (zabezpečení dat před zneužitím, ochrana dat před zničením, porušování autorských práv) a omezení (zejména technických a technologických) spojených s používáním výpočetní techniky; • aplikuje výše uvedené – zejména aktivně využívá prostředky zabezpečení dat před zneužitím a ochrany dat před zničením; • pracuje s prostředky správy operačního systému, na základní úrovni konfiguruje operační systém, nastavuje jeho uživatelské prostředí; • orientuje se v běžném systému; • chápe strukturu dat a možnosti jejich uložení; • rozumí a orientuje se v systému adresářů; • ovládá základní práce se soubory (vyhledávání, kopírování, přesun, mazání); • odlišuje a rozpoznává základní typy souborů a pracuje s nimi; • ovládá principy algoritmizace úloh a sestavuje algoritmy řešení konkrétních úloh (dekompozice úlohy na jednotlivé elementárnější činnosti za použití přiměřené míry abstrakce); • využívá nápovědy a manuálu pro práci se základním a aplikačním programovým vybavením i běžným hardware; • má vytvořeny předpoklady učit se používat; • nové aplikace, zejména za pomoci manuálu a nápovědy, rozpoznává a využívá analogií ve funkcích a ve způsobu ovládání různých aplikací;	**Práce s počítačem, operační systém, hardware, software, práce s daty** • Charakteristika operačního systému, základní pojmy z oblasti ICT; • hardware, software, osobní počítač, principy fungování, části, periferie; • základní a aplikační programové vybavení; • bezpečnostní pravidla při používání PC; • přístup k datům, správa, zabezpečení a ochrana dat, komprimace, zálohování; • autorský zákon a sw, ochrana autorských práv. **Textový procesor; práce s textem** • Charakteristika textového editoru MS Word, prostředí textového editoru a jeho nástroje, práce s dokumentem; • vzhled stránky (záhlaví, náhled, oddíly); • formát textu (text, odstavec, styly, odrážky, tab.); • tvorba obsahu, vkládání objektů, tvorba tabulky; • typografická pravidla; • opravy a kontrola pravopisu, revize; • další funkce Wordu; • vzhled dokumentu, tisk. **Seznámení s programem Adobe Illustrator** • Seznámení s prostředím – orientace na pracovní ploše (panely, lišty, okna); • založení nového souboru, práce se soubory; • práce s kreslicími plátny; • možnosti zobrazení (příkazy pro zobrazení, nástroj „lupa“); • práce s vodítky. **Nástroje Adobe Illustratoru** • Seznámení s panelem nástrojů;

• vybírá a používá vhodné programové vybavení pro řešení běžných konkrétních úkolů; • vytváří, upravuje a uchovává strukturované textové dokumenty (ovládá typografická pravidla, formátování, práce se šablonami, styly, objekty, hromadnou korespondenci, tvoří tabulky, grafy, makra); • vytváří jednoduché multimediální dokumenty (tedy dokumenty, v nichž je spojena textová, zvuková a obrazová složka informace) v některém vhodném formátu (HTML dokument, dokument textového procesoru, dokument vytvořený specializovaným SW pro tvorbu prezentací atp.).	• práce s nástroji pro výběr. **Vytváření a úprava tvarů** • Vytváření tvarů; • spojování cest; • výběry, transformace objektů; • vlastnosti objektů – tah a výplň; • změna šířky tahu a zarovnání; • nastavení barev výplně a obrysu; • tvorba přechodů a dalších výplní. **Kreslení perem a tužkou** • Kreslení křivek a přímek; • práce se segmenty čar. **Práce s objekty** • Kombinování objektů – cestář a zarovnání; • zarovnání pomocí mřížky a vodítek; • vzájemné zarovnání objekt; • uspořádání objektů. **Barva a malba** • Barevné režimy a ovládací prvky barev; • vytváření barev; • vzory; • živá malba; • práce se stopami. **Práce s bitmapovými soubory** • Vektorizace rastrových obrázků. **Práce s textem** • Vkládání textu; • psaní textu v Adobe Illustrator; • transformace textu; • zarovnání a zalamování textu; • výplně textu; • formátování a základy typografie.
2. ročník	
• Rozšiřuje své vědomosti o práci v programu Adobe Illustrator • pochopí funkci vrstev a jejich použití • umí vytvořit ořezovou masku a aktivně s ní pracovat, používá nástroj přechod a prolnutí, umí měnit jejich nastavení vytváří vektorovou grafiku pomocí stopy a štětce;	**Využití vrstev v Illustratoru** • Práce s panelem „vrstvy“; • vytváření, zobrazení, přeskupování, vkládání a uzamykání vrstev; • vyhledávání objektů v panelu „vrstvy“; • kopírování a vkládání; • slučování vrstev;

• orientuje se v nabídce efektů, aplikuje efekty při své práci; • vytváří a ukládá grafické styly, symboly, mění jejich nastavení a použití; • rozliší jednotlivé formáty ukládaných souborů; • aplikuje na obrázek ořezovou masku a umí masku upravovat; • nastaví soubor pro tisk; • vytiskne soubor na laserové event. inkoustové tiskárně; • kombinuje obrazové výstupy z programu Photoshop s vektorovou grafikou v Illustratoru; • umí vytvořit vazbu a pracovat s ní; • chápe význam pomocného programu Adobe Bridge a umí jej použít při vkládání obrázku.	• ořezová maska. **Prolínání barev a tvarů** • Přechod; • prolnutí objektů. **Stopy** • Vytváření stopy, změna vlastností stopy; • kreslení pomocí nástroje štětec; • stopa se vzorkem, kaligrafická stopa. **Efekty** • Aplikace a úprava efektů; **Grafické styly a symboly** • Úprava a použití grafických stylů; • uložení grafického stylu a jeho použití. **Tvorba webové grafiky** • Rozřezání obsahu, úprava řezů; • příkaz uložit pro web. **Maska** • Maskování obrázku; • aplikace ořezové masky a její úprava. **Ukládaní a tisk souborů** • Různé formáty a jejich použití (.jpg, .gif, .tiff, .psd, .pdf, .eps); • velikost obrazu a rozlišení; • tisk. **Propojení kreseb Illustrátoru s ostatními aplikacemi Adobe** • Vkládání souboru z Photoshopu; • informace o vazbě; • nahrazení vazby; • Adobe Bridge, vložení kresby Illustrátoru do Photoshopu a její zpracování pomocí transformace zpracování bitmapové předlohy a její propojení s vektorovou grafikou.

6.15 Učební osnova předmětu Počítačová grafika

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	128
Platnost:	Od 1. září 2025

6.15.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.15.1.1 Obecný cíl předmětu

Cílem předmětu počítačová grafika je naučit se pomocí grafického softwaru a hardwaru tvořivě zpracovávat a realizovat své nápady, používat teoretické i praktické znalosti grafického myšlení a tvoření a zpracovávat je pomocí digitálních technologií. Žák by měl ovládat základní grafické programy, být všeobecně počítačově gramotný, spolupracovat s výstupní technikou (tiskárna) i vstupní technikou (fotoaparát, scanner), a to pak využít pro pokračování a fungování v praktickém profesním životě.
Žák je veden k samostatné výtvarné tvorbě, estetickým zásadám, citlivému vztahu k umění, k pečlivosti provedení a řemeslné kvalitě.

6.15.1.2 Charakteristika učiva

Učivo obsažené v tomto předmětu má teoreticko-praktický charakter. Učí se rozsáhlým možnostem grafických programů, pravidlům a rozdílům vektorové a bitmapové grafiky. Rozvíjí logické myšlení, pečlivost, přesnost. Umožňuje experimentování, rozvíjí fantazii, urychluje práci. Realizuje a zpracovává návrhy z hodin navrhování, opírá se o předmět technologie.
Na dílčích úkolech si žák vyzkouší své schopnosti zvládat projekty podobné profesní praxi. Učivo postupuje od práce s písmem, kompozicí, barvami, prostorovým řešením papíru po kompletaci všech těchto částí do jednoho projektu. Učí se přiblížit svou práci k realizaci profesionální tiskárnou.

6.15.1.3 Výsledky vzdělávání

Studium je vedeno tak, aby byl absolvent po ukončení školní docházky schopen:

- realizovat vymyšlený projekt a vhodně jej prezentovat digitálně nebo v tištěné podobě
- ovládat grafický software a hardware

- čerpat inspiraci z historie, současného kulturního dění, zajímat se o nové trendy
- dbát na technické odlišnosti a omezení různých druhů výroby.

6.15.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Výuka se opírá o znalost vektorového programu, pokračuje prací s bitmapovým softwarem a vrcholí „sázecím“ programem, který zužitkovává možnosti obou předchozích. Na malých cvičeních, posléze na úkolech z předmětu navrhování se žák učí prakticky využívat nástroje programu. Prakticky aplikuje a rozvíjí znalosti z písma při lámání sazby, či logotypů. Žák je veden k tvůrčímu přístupu k zadanému úkolu, samostatnosti při práci. Během studia musí řešit grafické úkoly z různých oblastí života (propagační grafika, obalový design, firemní grafika, knižní zpracování, ilustrace). Jeho grafické vyjadřování by mělo být kultivované a schopné plně vyjádřit nosnou myšlenku. Individuální práce pedagoga s každým jednotlivým žákem podporuje osobitý přístup k práci a tvorbě.

6.15.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Vzdělávání v předmětu je směřováno k tomu, aby absolvent rozvíjel tyto klíčové kompetence:

- aktivně vyhledává informace a podklady;
- navazuje na předmět technologie;
- zpracovává je nově a osobitě;
- kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich;
- samostatně řeší technické problémy;
- využívá svých znalostí a dovedností;
- učí se zodpovědnosti za svá rozhodnutí;
- zapojuje se do diskusí ve třídě, učí se slušně a vhodně reagovat;
- učí se přijímat kritiku a zvládat komunikaci s nadřízenými i vrstevníky na kultivované úrovni;
- učí se dodržovat pravidla, řád nutný k dodržení bezpečnosti práce, vzájemnou výpomoc a spolupráci při úkonech, které nelze zvládnout samostatně;
- má na zřeteli kulturní tradice;
- učí se pracovat s kulturními odlišnostmi a zároveň prohlubovat ty své;

- učí se zodpovědně přistupovat ke všem činnostem a smysluplně se zapojovat do běžného života;
- díky propojení školních úkolů s praxí vidí užitečnost své práce;
- dokáže používat software a hardware potřebný ke grafické práci;
- umí vyhodnotit výhody vektorové a bitmapové grafiky;
- zvládá přípravu digitálních podkladů pro realizaci;
- rozvíjí své digitální kompetence.

Realizace průřezových témat

V předmětu se realizují tato průřezová témata:

- žák musí dodržovat pravidla bezpečnosti práce, učí se rozhodovat se o správnosti řešení;
- žák se učí ekonomickému rozvržení tisku s co nejmenším odpadem papíru;
- je seznamován s ekologickými tiskovými materiály; učí se třídit odpad, se kterým pracuje;
- témata prací se opírají o současný ekologický stav země a nabádají a propagují ochranu přírody, zdravý životní styl a kulturní odlišnosti;
- žák je seznamován formou exkurzí do tiskáren a grafických studií s praxí;
- součástí výuky jsou soutěže, díky nimž získává žákova páce smysluplnost a užitečnost;
- rozvíjí průřezové téma člověk a digitální svět.

6.15.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
3. ročník	
• Chápe výhody vektorové grafiky; • ovládá počítač jako kreslící nástroj; • používá základní funkce, nástroje vektorové grafiky;	**Vektorová grafika** • kreslení pomocí počítače (Baziérovy křivky); • práce s objekty (zarovnání, deformace, cestář, změna vlastností); • práce s textem jako objektem, rozvržení odstavce, gramatická pravidla; • základní typografické pojmy.
• je schopen upravit digitální obraz; • zvládá základní nástroje Photoshopu;	**Bitmapová grafika** • Úprava vlastní digitální fotografie;

	• výpověď obrazu; • formáty souborů, jejich využití, výhody; • práce s vrstvami, masky, cesty; • příprava obrazu pro další využití; • rozdíly mezi přípravou pro tisk a pro web; • uložení předloh pro lámací program.
• rozpoznává charakteristické prvky písem; • rozlišuje způsob zpracování dle zaměření tiskoviny; • umí si připravit a rozvrhnout zrcadlo sazby.	**Program pro sazbu textu** • Zpracování krátkého textu; • úprava hladké sazby; • rozvržení dokumentu; • vytvoření kompozice; • typografické řešení tiskoviny s obrazovým doplněním; • práce s vrstvením informací; • charakteristika druhů písem; • kombinace textu s obrazem; • manipulace s obrazem; • vytváření vzorů.
4. ročník	
• Samostatně vytváří vhodné obrazové podklady; • volí esteticky vhodné výrazové prostředky;	**Vektorová grafika** • Rozšiřování a prohlubování znalostí z předchozího roku; • využívání efektů; • používání doplňkových programů přepisujících kresbu na vektor, prohlížeče písem atd.; • realizace úkolů z předmětu Navrhování.
	Bitmapová grafika • Hlubší poznávání programu; • zdokonalení postupů; • práce s obrazovými předlohami.
• kompletuje všechny nabyté poznatky; • pracuje a realizuje samostatně; • prezentuje svou práci;	**Program pro sazbu textu** • Kombinace obrazu s textem; • prezentace projektu; • řešení způsobu potisku obalové grafiky, vytištění, realizace modelu; • zalamování beletrie i poezie; • užití vlastního obrazového doprovodu.
• ovládá základní způsoby a techniky vizuální prezentace; • využívá získané dovednosti a znalosti k prezentaci vlastních prací; • dokáže vysvětlit a obhájit formální náležitosti a obsahovou stránku vlastního díla;	**Vizuální prezentace** • Fotografie, video a digitální výstup obecně jako základ současné vizuální komunikace; • webová prezentace a elektronická adjustace vlastních prací; • fenomén portfolia a jeho forma v rámci současných médií;

• objasní použití základních marketingových a psychologických principů při prezentaci vlastních produktů.	• základní marketingové a psychologické principy při prezentaci tvůrce a jeho produktů.

6.16 Učební osnova předmětu Ekonomika

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	96
Platnost:	Od 1. září 2025

6.16.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.16.1.1 Obecný cíl předmětu

Cílem obsahového okruhu je vybavit žáky základními znalostmi pro ekonomické chování jak v profesním, tak osobním životě. Obsahový okruh není zpracován zvlášť pro jednotlivé obory vzdělání, ale tak, aby byl využitelný pro všechny obory vzdělání. Provázání na vlastní odbornost zajistí škola ve svém ŠVP a vyučující přímo ve výuce.

Výsledkem vzdělávání nejsou pouze znalosti, ale hlavně praktické dovednosti žáků.

Obsahový okruh je v souladu se Standardem finanční gramotnosti ve verzi schválené v roce 2017. Standard finanční gramotnosti je dále naplňován ve společenskovědním vzdělávání a částečně i v matematickém vzdělávání.

Obsahový okruh je propojen také s průřezovým tématem Člověk a svět práce.

6.16.1.2 Charakteristika učiva

Obsah učiva vychází z postavení předmětu v celkové koncepci oboru vzdělání a je zaměřen na fungování tržní ekonomiky, podnikání, pracovněprávní vztahy, finanční trh, daňovou soustavu, účetnictví, národní hospodářství a EU.

Předmět ekonomika využívá znalosti žáka z předmětu informační a komunikační technologie, kde se žák naučil vést základní firemní korespondenci, zpracování tabulkových procesorů při ekonomických výpočtech a znalostí prezentačních technik při firemním marketingu.

6.16.1.3 Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- rozuměli obsahu základních pojmů z tržní ekonomiky a byli schopni je správně používat;
- uměli se orientovat v situaci na trhu práce a v pracovněprávních vztazích;
- uměli charakterizovat podstatu a cíl podnikání a dokázali rozlišit právní formy podnikání;
- měli přehled o základních podnikových činnostech;
- byli schopni popsat postup při zřizování živnosti;
- uměli charakterizovat strukturu majetku podniku a jeho zdrojů a vypočítat hodnotu majetku a zdrojů;
- dokázali popsat princip hospodaření podniku a věděli, jak se zjišťuje hospodářský výsledek podniku;
- uměli charakterizovat podstatu mzdy, daní, zdravotního a sociálního pojištění;
- dokázali popsat náležitosti základních účetních dokladů a uměli je vyhotovit.

6.16.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Cílem obsahového okruhu je naučit žáky myslet v ekonomických souvislostech a chovat se racionálně v osobním i profesním životě. Žáci získávají základní přehled o tržním systému, jsou vedeni k porozumění obsahu základních ukazatelů úrovně ekonomiky a úlohy státu v tržní ekonomice. Obsahový okruh zahrnuje rovněž učivo o právní úpravě podnikání a pracovního poměru.

Žáci se rovněž naučí orientovat v nabídce bankovních a pojistných produktů a provádět ekonomické výpočty (mzda, odpisy, daně aj.).

Při výuce budou ve všech tématech spojovány teoretické vědomosti s reálnými informacemi z podnikové i národní hospodářské praxe. Vyučující upozorní na návaznost a souvislost výuky především se základem společenských věd a s odbornými předměty. Na závěr každého tématu bude zařazeno cvičení k upevnění a rozšíření učiva.

Kromě běžných způsobů hodnocení, jako je zkoušení a testování, je žák hodnocen na základě plnění samostatných úkolů podle celkového přístupu k vyučovacímu procesu a na základě plnění studijních povinností.

Náměty na exkurze:

- návštěva výrobního podniku;
- návštěva velkoobchodního skladu;
- návštěva finančního úřadu a úřadu práce;
- návštěva bankovního domu.

6.16.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Vzdělávání v předmětu ekonomika směřuje k rozvoji následujících kompetencí:

- žák má přehled o možném uplatnění na trhu práce v daném oboru;
- má reálnou představu o pracovních a ekonomických podmínkách v oboru;
- zná požadavky zaměstnavatelů na pracovníky a je schopen srovnávat je se svými předpoklady;
- dokáže získávat a vyhodnocovat informace o pracovních podmínkách;
- umí vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli na trhu práce;
- má základní vědomosti a dovednosti potřebné pro rozvíjení vlastních podnikatelských aktivit;
- zná základní operace při komunikování s bankou, finančním úřadem či zdravotní pojišťovnou.

Realizace průřezových témat je dána kapitolou „Realizace průřezových témat“ v úvodní části dokumentu.

6.16.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
3. ročník	
• Rozlišuje různé formy podnikání a vysvětlí jejich hlavní znaky; • vytvoří jednoduchý podnikatelský záměr a zakladatelský rozpočet; • na příkladu vysvětlí základní povinnosti podnikatele vůči státu; • stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH a vysvětlí, jak se cena liší podle zákazníků, místa a období; • rozliší jednotlivé druhy nákladů a výnosů; • vypočítá výsledek hospodaření;	**Podnikání** • Podnikání podle živnostenského zákona a zákona o obchodních korporacích; • podnikatelský záměr; • zakladatelský rozpočet; • povinnosti podnikatele; • trh, tržní subjekty, nabídka, poptávka, zboží, cena; • náklady, výnosy, zisk/ztráta;

• vypočítá čistou mzdu; • vysvětlí zásady daňové evidence;	• mzda časová a úkolová a jejich výpočet; • zásady daňové evidence.
• vysvětlí úlohu státního rozpočtu v národním hospodářství; • charakterizuje jednotlivé daně a vysvětlí jejich význam pro stát • provede jednoduchý výpočet daní; • vyhotoví daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob; • provede jednoduchý výpočet zdravotního a sociálního pojištění; • vyhotoví a zkontroluje daňový doklad.	**Daně** • Státní rozpočet; • daně a daňová soustava; • výpočet daní; • přiznání k dani; • zdravotní pojištění; • sociální pojištěn; • daňové a účetní doklady.
4. ročník	
• Orientuje se v platebním styku a smění peníze podle kurzovního lístku; • vysvětlí, co jsou kreditní a debetní karty a jejich klady a zápory; • vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN a vyhledá aktuální výši úrokových sazeb na trhu; • orientuje se v produktech pojišťovacího trhu a vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby; • vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel a na příkladu ukáže jak se bránit jejím nepříznivým důsledkům; • charakterizuje jednotlivé druhy úvěrů a jejich zajištění;	**Finanční vzdělávání** • Peníze, hotovostní a bezhotovostní platební styk; • úroková míra, RPSN; • pojištění, pojistné produkty; • inflace; • úvěrové produkty.
• vysvětlí tři úrovně managementu; • popíše základní zásady řízení; • zhodnotí využití motivačních nástrojů v oboru;	**Management** • Dělení managementu; • funkce managementu; • plánování, organizování, vedení, kontrolování.
• vysvětlí, co je marketingová strategie; • zpracuje jednoduchý průzkum trhu; • na příkladu ukáže použití nástrojů marketingu v oboru.	**Marketing** • Podstata marketingu; • průzkum trhu; • produkt, cena, distribuce, propagace.

6.17 Učební osnova předmětu Technologie

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	256
Platnost:	Od 1. září 2025

6.17.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.17.1.1 Obecný cíl předmětu

Předmět technologie tvoří během celých čtyř let studia teoretickou podporu všem praktickým předmětům. Výuka žákům poskytuje základní vědomosti z oblasti digitálních médií, uměleckých a průmyslových tiskových technik, jejich technologických postupů včetně používaných materiálů, strojů a zařízení, dále z oblasti typografie a technik práce s písmem a z oblasti programového vybavení využívaného v oboru. A mimo to předává žákům teoretické znalosti o dalších oblastech souvisejících se studovaným oborem, čímž u nich rozvíjí širší přehled o souvisejících oblastech, jako je malba, volná grafika, knihařství, písmo, knižní grafika DTP, polygrafie, vazba, umělecké řemeslo atd.

V příslušných souvislostech je zdůrazňována bezpečnost a hygiena práce a ochrana životního prostředí.

6.17.1.2 Charakteristika učiva

V prvním ročníku jsou předmětem výuky poznatky o materiálech používaných v důležitých oborech, jako je malba, volná grafika, knihařství, DTP, polygrafie, vazba, umělecké řemeslo atd. Žáci nabývají vědomosti o původu, vlastnostech, druzích, výrobě, zpracování a především o uplatnění jednotlivých materiálů v daných oborech.

Ve vyšších ročnících je pak stěžejní učivo o principech jednotlivých technik používaných v uvedených oborech. Je kladen důraz na propojení s jinými předměty, jako je historie (objevení a vývoj technik), chemie (složení a vlastnosti materiálů, chemické principy a postupy v případě některých technik), ekologie (používání ekologických materiálů a technologií), fyzika (pochopení některých souvisejících jevů, jako například teorie světla), písmo (typografické zásady a zásady sazby) apod.

Důležitá je návaznost a propojení s praktickými předměty jako jsou Praktická cvičení, Výtvarná příprava, Písmo a Navrhování, kterým předmět Technologie poskytuje důležitou teoretickou podporu.

6.17.1.3 Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- získali orientaci v používaných materiálech (znali jejich rozdělení, vlastnosti, aplikace);
- ovládali důležité pojmy z probíraných oblastí a dokázali je sami vysvětlit;
- si osvojili znalosti uměleckých technik a technologií z daných oborů (digitální technologie, malba, volná grafika, knihařství, DTP, polygrafie, vazba, umělecké řemeslo atd.);
- dokázali vybrané klíčové techniky a technologie používat v praxi;
- znali historické souvislosti (význam, vznik a vývoj technik a technologií a jejich následné uplatnění);
- uměli sami aktivně vyhledávat, třídit a používat důležité informace a nové trendy, zejména u oborů, které se rychle rozvíjejí (DTP, polygrafie);
- se orientovali v rozdělení, druzích a použití písma;
- dovedli aplikovat výše uvedené v samostatné odborné práci.

6.17.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Učivo technologie je rozčleněno do jednotlivých oddílů tematického plánu. Výuka je v první řadě založena na vysvětlení dané látky a odborných termínů probíraného oboru. Ve výuce jsou používány všechny názorné pomůcky, které má škola a vyučující k dispozici.

Během studia jsou pořádány ve spolupráci s odbornými učiteli exkurze do firem, jejichž předmět činnosti se vztahuje k tématům výuky (pracoviště DTP, tiskárna apod.)

Žáci jsou vedeni k samostatnému vyhledávání důležitých informací a novinek na internetu. Pro styk se žáky (referáty, konzultace) je z podstatné části využívána moderní forma e-mailové korespondence.

Hodnocení:

Vedle klasického ústního zkoušení je pro hodnocení žáků využíváno písemné zkoušení. Dalším hodnotícím kritériem je aktivita žáka při hodině. Součástí celkového hodnocení je jednou až dvakrát za rok zadávaný samostatný referát na téma související s výukou. Při hodnocení referátu se posuzují schopnosti žáka zkompilovat z dostupných pramenů na vybrané téma práci postupně až na úrovni odpovědi na maturitní otázku a případně i jeho samostatný přednes. Ústní

zkoušení a přednesy referátů jsou důležitou přípravou na maturitní zkoušku, kterou je studium zakončeno.

6.17.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Cílem vzdělávání v technologii je dosažení takové úrovně klíčových kompetencí, které umožní žákům aplikovat získané teoretické znalosti v praxi, a zvládnutí dalších praktických úkolů, se kterými se mohou ve svém budoucím profesním životě setkat.

Kompetence k učení

Žáci jsou motivováni k práci, důslednosti, pečlivosti, spolupráci s ostatními lidmi a samostatnému učení.

Komunikativní kompetence

- Učitel vyžaduje od žáků střídmé, jasné a logicky strukturované vyjádření.
- Žák získává informace, mimo jiné z otevřených zdrojů, zejména z Internetu.
- Žák rozvíjí své komunikační porozumění odbornému textu a schopnost odborné komunikace.

Občanská a kulturní kompetence

Žák se učí šetrnému a ohleduplnému zacházení a zodpovědnosti za svěřený majetek.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a odborné kompetence

Žáci jsou vzděláváni tak, aby dokázali řešit úkoly nutné pro povolání, na které jsou připravováni.

Digitální kompetence

Realizace průřezových témat:

V předmětu se realizují tato průřezová témata:

Člověk a životní prostředí

Ve výuce se žáci seznamují s vlivem jednotlivých technologií a používaných materiálů na životní prostředí a také získávají informace o nových moderních technologiích a materiálech, které byly vyvinuty s ohledem na to, aby co nejméně škodily přírodě a zdraví lidí.

Člověk a digitální svět

Žáci se učí zpracovávat jednoduché texty na odborné téma, zaznamenat podstatné výtažky z textů, vyhledávat zadané úkoly na Internetu, zpracovat je a předat. Předmětem výuky je také

objasnit význam ITC technologií v dnešním DTP a polygrafickém průmyslu a zdůraznit jejich prudký rozvoj v těchto oblastech.

6.17.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. ročník	
	Materiály používané v grafice a příbuzných oborech
• Používá základní odbornou terminologii; • uplatňuje vztah mezi výtvarným řešením zadaného úkolu a technologickými postupy a technikami používanými v rámci studovaného oboru;	**Papír** • Historický vývoj výroby papíru; • ruční a strojová výroba papíru; • vlastnosti, druhy a formáty papírů. **Dřevo** • Druhy a vlastnosti dřeva; • překližované a aglomerované materiály. **Textilní materiály** • Materiály používané v grafice knihařství, malířství, propagaci, prezentaci a polygrafii. **Kovy** • Druhy, vlastnosti a použití. **Sklo** • Výroba, zpracování, tvarování a dekorování skla. **Plasty** • Rozdělení, výroba, vlastnosti použití. **Kyseliny a louhy** • Druhy, vlastnosti a použití; • zásady bezpečnosti práce s leptadly. **Kreslící prostředky** • Druhy, vlastnosti, složení a použití.
	Nauka o barvách
• používá základní odbornou terminologii; • uplatňuje vztah mezi výtvarným řešením zadaného úkolu a technologickými postupy a technikami používanými v rámci studovaného oboru.	**Teorie barev** • Teorie světla a barev; • aditivní a subtraktivní míšení; • vlastnosti barev, vztahy mezi barvami, barevné kontrasty; • barevná symbolika a psychologie barev; • barva jako dorozumívací a vyjadřovací prostředek; • barevné režimy v počítačové grafice.

	Druhy barevných směsí, jejich složení a příprava **Rozpouštědla** • Druhy, vlastnosti a použití; • jedovatost, hořlavost. **Lepidla (pojiva)** • Druhy lepidel a pojiv a jejich vlastnosti; • teorie lepení. **Oleje** • Druhy, vlastnosti, použití. **Přírodní a syntetické pryskyřice** • Rozdělení, vlastnosti, použití. **Vosky** • Druhy, vlastnosti a použití. **Aditiva** • Druhy, vlastnosti, použití.
2. ročník	
	Grafické techniky (umělecká grafika)
• Používá základní odbornou terminologii;	
	Techniky tisku z výšky
• uplatňuje vztah mezi výtvarným řešením zadaného úkolu a technologickými postupy a technikami používanými v rámci studovaného oboru;	• Dřevořez, dřevoryt; • linořez, linoryt; • slepotisk; • tisk z koláže; • strukturální tisk; • frotáž.
	Techniky tisku z hloubky
• používá základní odbornou terminologii; • uplatňuje vztah mezi výtvarným řešením zadaného úkolu a technologickými postupy a technikami používanými v rámci studovaného oboru;	**mechanické:** • Mědiryt; • oceloryt; • tečkovací rytina; • rytina s krejónovou manýrou; • suchá jehla; • mezzotinta. **chemické:** • Čárový lept; • tečkovaný lept; • měkký kryt; • akvatinta; • prýskavý kryt.
	Techniky tisku z plochy

• popíše technologické postupy jednotlivých grafických uměleckých technik, objasní jejich výtvarné a výrazové možnosti; • vyjmenuje základní zařízení, stroje, nástroje a pomůcky, popíše možnosti jejich použití;	• Pérová litografie; • křídová litografie; • lavírovaná litografie; • škrábaná litografie; • barevná litografie; • fotolitografie; • rytina na kameni; • lept na kameni.
	Techniky průtisku sítotisk
• popíše technologické postupy jednotlivých grafických uměleckých technik, objasní jejich výtvarné a výrazové možnosti; • vyjmenuje základní zařízení, stroje, nástroje a pomůcky, popíše možnosti jejich použití;	(U všech grafických technik: historický vývoj, princip, materiály a zařízení potřebné pro danou techniku, technologie zpracování tisk. formy technologie tisku, charakter tisku, rozpoznání od ostatních tisk. technik, využití technik v současnosti atd.).
	Malířské techniky
• používá základní odbornou terminologii; • uplatňuje vztah mezi výtvarným řešením zadaného úkolu a technologickými postupy a technikami používanými v rámci studovaného oboru;	Úvod do malby, vysvětlení důležitých pojmů a principů **Pastel** • Princip a historie techniky; • výběr podložky; • technické postupy; • fixování pastelů; • adjustace. **Akvarel** • Princip a historie techniky; • podložka; • složení barev; • způsoby a postupy malby; • adjustace a uchovávání akvarelů. **Kvaš** • Princip a historie techniky; • rozdíl mezi akvarelem a kvašem; • charakter malby. **Tempera** • Princip a historie techniky; • podložka; • složení a vlastnosti barev; • druhy temper; • technika malby. **Olejomalba** • Princip a historie techniky; • podložka; • složení barev; • druhy temper;

	• technika malby; • vady olejomaleb. **Akryl** • Moderní malířská média; • vznik a vývoj techniky; • podložka; • složení a vlastnosti barev; • možnosti techniky, způsoby malby.
• používá základní odbornou terminologii; • uplatňuje vztah mezi výtvarným řešením zadaného úkolu a technologickými postupy a technikami používanými v rámci studovaného oboru.	**Monumentální malířské techniky** • Freska, secco; • sgrafito; • štukolustro a malba na štuku; • mozaika; • enkaustika; • vitráž.
3. ročník	
	Grafická úprava tiskovin, periodik a online výstupů
• Používá základní odbornou terminologii; • vyjmenuje základní technologické postupy polygrafického zpracování tiskovin, jednotlivé tiskové techniky a možnosti jejich použití;	**Kniha** • Hlavní části knihy a příslušenství; • formáty knih; • postup při grafické úpravě knihy; • typografické zásady úpravy knih • zvláštnosti úpravy knih pro děti a poezie; • historie české ilustrace pro děti; • specifika ilustrace dětské knihy.
• používá základní odbornou terminologii; • uvede specifické znaky typografické úpravy jednotlivých druhů propagačních prostředků ve vztahu k příslušnému médiu; • popíše specifika sazby a zpracování publikací, časopisů a novin; • objasní základní postupy redakčního zpracování tiskovin a návaznost na další zpracování;	**Periodika, akcidenční tiskoviny, online výstupy** • Zvláštnosti a zásady při navrhování layoutu novin a časopisů; • návrh layoutu a skládání akcidenčních tiskovin; • specifika navrhování layoutu při řešení online výstupů.
• používá základní odbornou terminologii; • popíše základní pravidla sázení textu a náležitosti techniky sázení.	**Typografická písma** • Měrné jednotky v typografii; • historický vývoj písma; • klasifikace tiskových písem;; • sdružování písem, počítačové fonty • zásady kombinování písem; • pravidla korektury a typografická úprava.
4. ročník	
	Polygrafie

• Používá základní odbornou terminologii;	**Úvod do polygrafie** • Jednotlivé fáze výrobního procesu při výrobě tiskovin.
• vyjmenuje programové vybavení využitelné v oboru a jeho možnosti; • vyjmenuje základní zařízení, stroje, nástroje a pomůcky, popíše možnosti jejich použití; • popíše specifika sazby a zpracování publikací, časopisů a novin;	**Pre-press** • Sazba textu; • obrazové předlohy; • snímání předloh; • skenery; • reprodukční proces; • druhy rastrů; • separace barev; • nátiskové technologie; • archivace a přenos dat; • vyřazení a montáž.
• používá základní odbornou terminologii; • vyjmenuje základní zařízení, stroje, nástroje a pomůcky, popíše možnosti jejich použití;	**Press** • Rozdělení tisk. technik; • hlavní části tisk. stroje; • typy tiskových strojů. **Tiskové technologie:** • Knihtisk; • flexotisk; • hlubotisk; • tampónový tisk; • ofset; • serigrafie; • digitální tiskové technologie; • velkoformátový tisk.
• používá základní odbornou terminologii; • vyjmenuje základní zařízení, stroje, nástroje a pomůcky, popíše možnosti jejich použití;	**Post-press** • Lakování, laminace, ořez, výřez, perforace, skládání, vazba apod.
• vyjmenuje druhy používaných materiálů, určí je a zhodnotí jejich vlastnosti; • používá základní odbornou terminologii.	**Vazba knihy** • Druhy vazeb; • postup při zhotovení knižní vazby; • konečná úprava vazby (zdobení, lakování, laminování, potisk).

6.18 Učební osnova předmětu Navrhování

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	544
Platnost:	Od 1. září 2025

6.18.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.18.1.1 Obecný cíl předmětu

Cílem předmětu navrhování je naučit se tvořivé aktivitě na základě nabytých vědomostí, znalostí a dovedností. Žák by měl originálně přistupovat k zadání a respektovat jeho omezení. Nacházet nové přístupy při navrhování výtvarné myšlenky, včetně jejího slovního a grafického vyjádření. Žák je veden k samostatné výtvarné tvorbě, estetickým zásadám a citlivému vztahu k umění.

6.18.1.2 Charakteristika učiva

Učivo obsažené v tomto předmětu má teoreticko-praktický charakter. Předmět navrhování navazuje na učivo výtvarné přípravy, dějin výtvarné kultury, písma, technologie, počítačové grafiky a praktických cvičení. Žák dokáže svou myšlenku navrhnout v daném časovém úseku a využívat technologické a materiálové možnosti.

Cestou dílčích úkolů žák nabývá schopnosti zvládat projekty podobné profesní praxi. Učivo postupuje od práce s písmem, kompozicí, barvami, prostorovým řešením papíru po kompletaci všech těchto částí. Žák je pak schopen rozvrhnout si pracovní postup, zvážit své technické možnosti a časovou náročnost. Učí se rozeznávat charakteristické principy jednotlivých tiskovin, dále s nimi pracovat s ohledem na jejich účel, praktičnost, estetickou výpověď, výrobu.
Navrhování plynule navazuje na praktická cvičení, kde dochází k realizaci.

6.18.1.3 Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, aby žáci byli schopni:

- vždy osobitě a nově přistupovat k navržení zadaného úkolu a plně toto aplikovat i v profesním životě;

- umět nacházet inspiraci kolem sebe, zajímat se o současné kulturní dění. Vhodně si zorganizovat pracovní postup;
- dbát na technické odlišnosti a omezení různých druhů výroby.

6.18.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Žák je veden k tvůrčímu přístupu k zadanému úkolu, samostatnosti při práci, kreativitě v rozvíjení vlastních myšlenek a zároveň zodpovědnosti, pečlivosti a čistotě při realizaci. Během studia musí řešit grafické úkoly z různých oblastí života (propagační grafika, obalový design, firemní grafika, knižní zpracování, ilustrace). Jeho grafické vyjadřování by mělo být kultivované a schopné plně vyjádřit nosnou myšlenku.

Podmínkou úspěšné výuky je individuální práce pedagoga s každým jednotlivým žákem. Učivo je rozděleno do 3. a 4. ročníku, v závěru každého klasifikačního období je zařazena tzv. klauzurní práce. Konkrétní téma práce je dáno tak, aby shrnulo učivo za příslušné období a umožňovalo srovnání s ostatními obory na škole. Samostatnou kapitolou je zadání maturitní práce, kterou žák řeší individuálně v průběhu 4. ročníku. Práce je zhodnocením nabytých znalostí a praktických dovedností a zkušeností.

6.18.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Cílem vzdělání předmětu navrhování je dosažení takové úrovně žáků, aby byli schopni dorozumívat se, pracovat s jinými lidmi, přijímat odpovědnost za vlastní práci. Žáci nabývají schopnosti vlastní tvořivosti a konstruktivního myšlení.

Klíčové kompetence

Žák je připraven k samovzdělávání, je schopen si najít nové technologické postupy a materiály a s nimi pracovat.

Žák je schopen komunikovat s potencionálními zákazníky nebo objednavateli a je schopen si obhájit své řešení, technologický postup výroby.

Je schopen samostatné práce v oboru navrhování a dokáže na úrovni prezentovat své návrhy a řešení.

Je schopen využívat dnešní technologie pro přístup k informacím.

Je seznámen s prací v oboru a měl by se dokázat prosadit jako samotná tvůrčí osobnost.

Realizace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti – zdravé sebevědomí, odpovědnost a schopnost vlastního úsudku.

Člověk a životní prostředí – při vlastní tvorbě se učí poznávat možnosti řešení s ohledem k potřebě rozvíjení ekologického myšlení a pochopením hodnot a ochrany životního prostředí.

Člověk a svět práce – dorozumívat se, pracovat s jinými lidmi, přijímat odpovědnost za vlastní práci.

Člověk a digitální svět – žáci se učí používat veškeré informační zdroje a jsou schopni pomocí dostupného vybavení vytvářet vlastní prezentační výstupy.

6.18.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
3. ročník	
	Značka, symbol, piktogram
• Na základě studie reality se naučí zjednodušovat a chápat abstrakci; • pracuje s jednoduchými tvary; • umí používat různé výtvarné prostředky k vyjádření myšlenky;	• Stylizace; • zjednodušování; • kompozice z písma; • práce s omezeným počtem barev; • práce s grafickým vektorovým softwarem; • použití kresebných a experimentálních prostředků jako předlohy.
	Corporate identity
	• Jasná grafická zkratka; • výpověď obrazu; • cit pro výběr a kombinaci fontů; • kompoziční řešení různých firemních tiskopisů; • řešení upomínkových předmětů.
	Drobné tiskoviny
• rozpoznává charakteristické prvky písem; • rozlišuje způsob zpracování dle zaměření tiskoviny; • umí určit důležitost informací a pracovat s nimi; • navrhuje a technologicky zpracuje základní typy tiskovin;	• Zpracování krátkého textu; • vytvoření kompozice; • typografické řešení prostoru bez obrazového doplnění; • práce s vrstvením informací, upřednostňování důležitého pomocí grafických prvků; • charakteristika druhů písem; • kombinace textu s obrazem; • úprava obrazu v digitální podobě;

	• zpracování plošné předlohy.
	Volná grafika
• rozvíjí znalosti studijní kresby a stylizace do grafického zobrazování; • vytváří kompozice a práce s výrazovými prostředky; • rozlišuje typické prvky jednotlivých grafických technik; • experimentuje a hledá netradiční přístupy k volné grafice.	• Použití grafických technik tisku z hloubky a výšky; • kombinované techniky; • příprava obrazového materiálu pro další využití v užité grafice; • příprava ilustrací; • používání grafických technik pro další aplikace v užité grafice.
4. ročník	
	Velkoplošná reklama
• Samostatně vytváří vhodné obrazové podklady; • volí esteticky vhodné výrazové prostředky; • invenčně přistupuje k práci s textem jako stěžejnímu prvku;	• Druhy velkoplošné reklamy dle použití, • hlavní účel; • hlavní principy poutačů, billboardů, plakátu apod.
	Typografie
• poznává pravidla zalamování textu; • zná základní typografické pojmy; • používá „sázecí“ software;	• Hladká a akcidenční sazba; • zákonitosti zalomení textu; • základní pojmy typografie; • práce s obrazovými předlohami; • práce s písmem.
	Obalový design
• rozvíjí prostorové cítění; • uvědomuje si praktičnost a účelovost obalů; • uplatňuje ekonomická a ekologická hlediska při rozhodování o způsobu realizace výtvarného návrhu;	• Plošná grafika se stává trojrozměrnou; • řešení způsobu balení i potisku; • práce s různorodými materiály; • praktičnost a účelovost produktu; • ekologický přístup.
	Volná grafika
• využívá nabytých zkušeností a prohlubuje je; • tvoří rozsáhlejší cykly;	• Rozsáhlejší práce – cykly; • figurální kompozice; • inspirace současným uměním.
• samostatně prezentuje svou práci na veřejnosti; • konfrontuje nabyté dovednosti; • přijímá kritiku;	**Výstavy a soutěže**
• zvládá vývojový proces od návrhu k realizaci; • správně určí pracovní postup a vybere vhodný pracovní materiál; • chronologicky a v termínu zvládne rozvržení dílčích úkonů; • dokáže uplatnit své originální pojetí; • pojme zadání komplexně; • naučí se, jak přemýšlet a tvořit;	• Návrh na prostorový konstrukční objekt; • navrhování knižní vazby; • potahový papír; • návrh pro soutěž s obalovou tematikou.

• sjednocení dílčích komponentů v jeden celek; • uvažuje v různých kategoriích grafického oboru od elementárních plochých tisků až po zpracování knižního bloku.	

6.19 Učební osnova předmětu Praktická cvičení

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	864
Platnost:	Od 1. září 2025

6.19.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Výuka praktického cvičení je členěna do tematických plánů. Organizace vyučování je dána odborně-praktickým charakterem učiva. Ve výuce se zachovávají nejdůležitější pedagogické zásady.

Hlavní metodou je samostatná realizace konkrétních výtvarných úkolů a mezi další nejčastěji užívané metody v praktickém cvičení patří instruktáž, individuální konzultace a práce s technikou. Postup výuky jednotlivých tematických celků a témat je koncipován tak, aby žáci získali potřebné manuální dovednosti a prohloubili si všeobecné a odborné vědomosti, osvojené v teoretickém vyučování a učí se je užívat v praxi. Žák je veden k tomu, aby dokázal aplikovat teoretické vědomosti v zadaných praktických úkolech, aby mohl inovovat běžné technologické postupy a současně s tím si uvědomovat zvláštnosti, změny materiálu během zpracování.

Učitel napomáhá žákům nalézat různé možnosti řešení a rozvíjet jejich nápady a inovace. Učitel musí individuálně pracovat s každým žákem, aby ho neustále směroval k docílení realizace a správným pracovním návykům. Přitom respektuje žákovu individualitu a jeho vlastní názor.

Žák dodržuje učebně výrobní postup stanovený učitelem. Systematicky rozvíjí základní praktické dovednosti a schopnosti, které jsou předpokladem pro kvalitní práci v povolání. Procvičuje a upevňuje základní pracovní činnosti, vštěpuje si základní vědomosti, dovednosti a návyky k dodržování zásad hygieny práce a všech zásad souvisejících s ekologií ve vazbě na učební obor. Žák si musí být vědom, že ke své výtvarné činnosti jsou důležité také vědomosti teoretické.

Praktická cvičení úzce navazují na předměty technologie, výtvarná příprava a navrhování.

6.19.1.1 Obecný cíl předmětu

Praktická cvičení poskytují získání dovedností a znalostí z oblasti různých kresebných, malířských a grafických technik. Rozvíjí u žáků schopnost samostatné práce a organizace práce. Umožňují žákům ověřovat si teoretické vědomosti, poznávat a aplikovat pracovní postupy jednotlivých dílčích prací. Žáci se učí posuzovat vhodnost volby pracovních nástrojů, prostředků, materiálů a metod.

Formou praktické činnosti při realizaci výtvarných zadání žáci získávají představy o jednotlivých technologických postupech. Seznamují se s prostředím, základními výrobními prostředky, materiály nebo způsoby postupu umělecké práce. Dodržují zásady bezpečnosti a ochrany zdraví na pracovišti, požární ochrany a ekologie.

6.19.1.2 Charakteristika učiva

V praktických cvičeních žáci získávají a prohlubují si základní výtvarné dovednosti, zručnosti a návyky kresebných, grafických a malířských pracovních postupů a umí správně volit řešení pracovních postupů. Seznámí se s charakterem a možnostmi jednotlivých technik, aby mohli jejich vlastnosti co nejlépe využívat. Naučí se prakticky používat potřebné druhy materiálů a pomůcek. Pracují podle schválených vlastních výtvarných návrhů.

Jsou vedeni k návyku aktivně vyhledávat zdroje informací, nalézat v umělecké tvorbě zdroje inspirace a využívat je při své tvůrčí činnosti. Žáci jsou vedeni k rozvoji výtvarného myšlení, výtvarné paměti, tvořivosti a fantazie, ke kultivaci výtvarného vidění a vyjadřování.

Návrhy i realizaci provádějí žáci při dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci.

6.19.1.3 Výsledky vzdělávání

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dokázali:

- pracovat se škálou výtvarných pomůcek a materiálů, využívat výrazové možnosti jednotlivých výtvarných prvků v jejich různých kombinacích a vzájemných souvislostech při výstavbě kompozice;
- uplatňovat vztah mezi výtvarným řešením zadaného úkolu a technologickými postupy a technikami používanými v rámci studovaného oboru;
- využívat výtvarné a výrazové možnosti jednotlivých médií, technik, technologií a materiálů;

- organizovat svou práci z hlediska návaznosti pracovních postupů a dodržení stanovených termínů;
- přesně a pečlivě provádět jednotlivé pracovní operace;
- diskutovat o daném úkolu a přistupovat k jeho řešení aktivně;
- aplikovat poznatky o základních výtvarných principech při řešení zadaných úkolů.

6.19.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Ve výuce praktického cvičení je úzká vazba na vědomosti získané v jiných odborných předmětech zejména v předmětu technologie, výtvarná příprava, písmo, počítačová grafika.

Žáci si nejprve osvojují jednotlivé výtvarné techniky na studijních pracích podle skutečnosti, které jsou jim v další fázi práce inspirací a výchozím materiálem při tvorbě stylizací a kompozic na dané téma a v dané technice. Žáci si tak kromě nácviku techniky prohlubují také znalosti o kompozici a stylizaci, rozvíjejí výtvarné myšlení nebo barevné cítění.

Metodu hodnocení v praktickém cvičení můžeme rozdělit na hodnocení průběžné, které má značný výchovný význam a hodnocení souhrnné. Důležitou součástí pololetního hodnocení je výsledek samostatné klauzurní práce, kterou žáci zpracovávají vždy před koncem pololetí.

Oblastí hodnocení žáků jsou:

Výtvarná stránka (kompozice, výraz, nápad).

Technická stránka (způsob uplatnění teorie při realizaci zadaného pracovního úkolu a dodržování pracovního postupu, dosažení potřebné kvality a čistoty provedení).

Aktivita a samostatnost při tvůrčím postupu (aktivní přístup a hledání nových způsobů a možností při zpracovávání výtvarného úkolu).

Dodržení termínu pro odevzdání práce (souvisí s organizací práce a jejím správném naplánování).

Důležitou částí hodnocení žáka je také sebehodnocení.

Hodnocení žáků je prováděno podle standardního školního klasifikačního řádu.

6.19.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Cílem vzdělání v hodinách praktického cvičení je dosažení takové úrovně žáků, aby byli schopni dorozumívat se, pracovat s jinými lidmi, přijímat odpovědnost za vlastní práci. Žáci nabývají schopnosti vlastní tvořivosti a konstruktivního myšlení.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení – hledání nových technických řešení a materiálů

Komunikativní kompetence - schopnost komunikace a obhájení svého technického a výtvarného řešení

Občanská a kulturní kompetence – schopnost komunikace a obhájení svého technického a výtvarného řešení

K pracovnímu uplatnění – schopnost samostatně pracovat na vytvoření ideje nebo konečného návrhu

Odborné kompetence – schopnost navrhnout a vytvořit model nebo prototyp pro prezentaci svého návrhu a na úrovni komunikovat s vývojáři, technology a výrobci

Realizace průřezových témat

Člověk a životní prostředí – vhodně aplikovat materiály a technologie ve vztahu k životnímu prostředí a schopnost posoudit ekologické dopady výrobku a jeho výroby

Člověk a digitální svět – schopnost vhodně používat dnešní informační technologie k výrobě a návrhu.

6.19.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. ročník	
• Vysvětlí základní úkoly a povinnosti organizace při zajišťování BOZP; • dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence; • uvede základní bezpečnostní požadavky při práci se stroji a zařízeními (nástroji,	**Vymezení předmětu v rámci vzdělávacího programu, seznámení s náplní práce** • Proškolení o bezpečnosti práce v hodinách; • seznam pomůcek pro výuku. **Technika kresby tužkou**

pomůckami, materiály apod.) na pracovišti a dbá na jejich dodržování; • uvede příklady bezpečnostních rizik, event. nejčastější příčiny úrazů a jejich prevenci, poskytne první pomoc při úrazu na pracovišti; • uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu;	• Škály – nácvik vytváření polotónů; • zvládnutí techniky stínování, šrafování a tečkování.
• pracuje se škálou výtvarných pomůcek a materiálů, využívá výrazové možnosti jednotlivých výtvarných prvků v jejich různých kombinacích a vzájemných souvislostech při výstavbě kompozice; • tvoří věcné kompoziční studie (tvarové, strukturní, barevné atd.);	**Studijní kresby tužkou** • Aplikace dovedností získaných v předešlém úkolu na studijních kresbách podle skutečnosti (jednoduché modely). **Změna měřítka** • Studijní kresba tužkou ve zvětšeném či zmenšeném měřítku.
• tvoří věcné kompoziční studie (tvarové, strukturní, barevné atd.);	**Technika perokresby** • Škály – vytváření polotónů perem pomocí šrafování a tečkování; • studie perem – využití šrafování a tečkování na konkrétních studijních úkolech.
• využívá odpovídající zařízení, pracuje s nástroji, pomůckami apod. v rámci jednotlivých pracovních operací;	**Nácvik práce s rýsovacím perem (tuš, tempera)** • Cvičení na linkování a křížení; • geometrická kompozice s využitím rýsovacího pera a kružítka (linka, oblouk, kruh, vyplnění ploch).
• ovládá zásady kompozice a uplatňuje je v příslušných souvislostech; • využívá výtvarné a výrazové možnosti jednotlivých médií, technik, technologií a materiálů;	**Klauzurní práce** • Samostatná práce shrnující předchozí učivo.
• výtvarně vnímá, myslí a samostatně vyjadřuje vlastní výtvarný názor; • používá specifický výtvarný jazyk, výtvarně myslí;	**Výtvarná cvičení zaměřená na rozvoj výtvarných výrazových prostředků a kompozičních principů** • Rytmus a arytmie, symetrie, asymetrie, bod, čára, šrafura, plocha, barva, kontrast apod.; • s využitím techniky práce s rýsovacím perem a barvou nebo tuší.
• tvoří věcné kompoziční studie (tvarové, strukturní, barevné atd.).	**Akvarel** • Seznámení s technikou – cvičení na základní postupy v akvarelu (malba do suchého i vlhkého podkladu, zapíjení, maskování, lavírování); • studie akvarelem podle skutečnosti.

	Linoryt • Zvládnutí techniky vícebarevného linorytu metodou postupného odrývání.
2. ročník	
• Využívá odpovídající zařízení, pracuje s nástroji, pomůckami apod. v rámci jednotlivých pracovních operací; • organizuje svou práci z hlediska návaznosti pracovních postupů a dodržení stanovených termínů; • využívá tradiční a moderní technologické postupy a techniky v příslušném zaměření oboru, aplikuje teoretické vědomosti; • přesně a pečlivě provádí jednotlivé pracovní operace;	• Seznámení s náplní práce; • proškolení o bezpečnosti práce v hodinách; • seznam pomůcek pro výuku; • navázání na práci z 1. ročníku;
• tvoří věcné kompoziční studie (tvarové, strukturní, barevné atd.); • ovládá postupy stylizace a abstrakce, využívá je při řešení návrhů grafické značky, logotypu, piktogramu apod.; • hledá a využívá inspirační zdroje, ovládá využívání variačního principu;	• abstrahující a stylizační studie (příprava na tvorbu piktogramů); • tempera; • výstavba tvaru a plochy, jejich výtvarný výraz, souvislosti mezi tvarem, strukturou, barevností apod. jednotlivých prvků, kombinatorika;
• ovládá zásady kompozice a uplatňuje je v příslušných souvislostech;	• zvládnutí techniky suché jehly (tisk z hloubky);
• hledá a využívá inspirační zdroje, ovládá využívání variačního principu;	• navrhování jednoduchých piktogramů; • kompoziční kresebné, barevné, písmové studie v kontextu s řešením zadaného úkolu;
• využívá výtvarné a výrazové možnosti grafických uměleckých technik při řešení zadaného úkolu; • organizuje svou práci z hlediska návaznosti pracovních postupů a dodržení stanovených termínů; • přesně a pečlivě provádí jednotlivé pracovní operace;	• klauzurní práce - samostatná práce shrnující předchozí učivo;
• výtvarně vnímá, myslí a samostatně vyjadřuje vlastní výtvarný názor; • samostatně experimentuje při řešení úkolu, uplatňuje netradiční myšlenky a metody práce;	• základní práce s papírem (skládání, řezání, vrstvení, lepení); • základní pojmy v knihařství; • potahové papíry;
• využívá výtvarné a výrazové možnosti jednotlivých médií, technik, technologií a materiálů;	• návrh drobné akcidenční tiskoviny v programu Adobe Illustrator;
• pracuje se škálou výtvarných pomůcek a materiálů, využívá výrazové možnosti jednotlivých výtvarných prvků v jejich	• návrh kalendáře v programu Adobe Illustrator;

různých kombinacích a vzájemných souvislostech při výstavbě kompozice; • používá specifický výtvarný jazyk, výtvarně myslí;	
• využívá všech dostupných zdrojů pro získávání informací a aplikuje je při samostatné práci; • samostatně analyzuje zadaný úkol, jasně formuluje výtvarnou myšlenku a obsahovou náplň výtvarného záměru, obhájí zvolené řešení; • ovládá zásady kompozice a uplatňuje je v příslušných souvislostech; • volí odpovídající druh písma ve vztahu k výtvarnému záměru a jeho obsahové náplni; • uplatňuje vztah mezi výtvarným řešením zadaného úkolu a technologickými postupy a technikami používanými v rámci studovaného oboru; • výtvarně vnímá, myslí a samostatně vyjadřuje vlastní výtvarný názor; • samostatně experimentuje při řešení úkolu, uplatňuje netradiční myšlenky a metody práce; • využívá výtvarné a výrazové možnosti jednotlivých médií, technik, technologií a materiálů.	• japonská vazba – zpracování jednoduchého knižního bloku; • zpracování krátkého textu; • vytvoření kompozice; • kombinace textu s obrazem; • úprava obrazu v digitální podobě; • klauzurní práce - samostatná práce shrnující předchozí učivo.
3. ročník	
• Umí používat různých výtvarných prostředků k vyjádření myšlenky; • využívá analogové a digitální technologické postupy a techniky v příslušném zaměření oboru, aplikuje teoretické vědomosti; • organizuje svou práci z hlediska návaznosti pracovních postupů a dodržení stanovených termínů;	• Stylizace; • zjednodušování; • kompozice z písma; • práce s omezeným počtem barev; • práce s grafickým vektorovým softwarem; • použití kresebných a experimentálních prostředků jako předlohy;
	• jasná grafická zkratka; • výpověď obrazu; • cit pro výběr a kombinaci fontů; • kompoziční řešení různých firemních tiskopisů;
• rozpoznává charakteristické prvky písem; • rozlišuje způsob zpracování dle zaměření tiskoviny;	• zpracování krátkého textu; • vytvoření kompozice; • typografické řešení prostoru bez obrazového doplnění;

	• práce s vrstvením informací, upřednostňování důležitého pomocí grafických prvků; • charakteristika druhů písem; • kombinace textu s obrazem; • úprava obrazu v digitální podobě; • zpracování plošné předlohy;
• rozvíjí znalosti studijní kresby a stylizace do grafického zobrazování; • vytváří kompozice a práce s výrazovými prostředky; • rozlišuje typické prvky jednotlivých grafických technik; • experimentuje a hledá netradiční přístupy k volné grafice; • rozlišuje výrazové prostředky.	• použití grafických technik tisku z hloubky a výšky; • kombinované techniky; • příprava obrazového materiálu pro další využití v užité grafice; • příprava ilustrací; • používání grafických technik pro další aplikace v užité grafice.
4. ročník	
• Samostatně vytváří vhodné obrazové podklady; • volí esteticky vhodné výrazové prostředky; • invenčně přistupuje k práci s textem jako stěžejnímu prvku;	• Druhy plakátu dle použití; • hlavní účel plakátu; • hlavní principy poutačů;
• poznává pravidla zalamování textu; • zná základní typografické pojmy; • používá „sázecí“ software; • provádí grafickou úpravu knihy, časopisu apod. podle zaměření oboru;	• hladká a akcidenční sazba; • zákonitosti zalomení textu; • základní pojmy typografie; • práce s obrazovými předlohami;
• uplatňuje ekonomická a ekologická hlediska při rozhodování o způsobu realizace výtvarného návrhu;	• plošná grafika se stává trojrozměrnou; • řešení způsobu balení i potisku; • práce s různorodými materiály; • praktičnost a účelovost produktu; • ekologický přístup;
• využívá nabytých zkušeností a prohlubuje je; • tvoří rozsáhlejší cykly;	• rozsáhlejší práce – cykly; • figurální kompozice; • inspirace současným uměním;
• umí správně řezat papír, lepenku; • naučí se přesnosti a čistotě při práci; • zvládne základní druhy knižní vazby, techniku lepení a míchání lepidla a škrobu; • dokáže určit směr vlákna papíru; • dokáže svou myšlenku prakticky zrealizovat; • naučí se používat grafické techniky i v další své práci – jako její součást; • zvládne barevnost, kompozici i soudržnost tématu v knižní podobě;	• práce s papírem a lepenkou; • základní pojmy v knihařství; • potahové papíry; • zúčastnění se soutěže mladý obal; • jednoduchá knižní vazba, včetně futrálu; • papírová skládačka.

• pochopí charakter papíru, lepenky a jeho možnosti a využití.	

6.20 Učební osnova předmětu Modelování

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	128
Platnost:	Od 1. září 2025

6.20.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.20.1.1 Obecný cíl předmětu

Obecným cílem předmětu Modelování je získání výtvarných vyjadřovacích předpokladů potřebných pro navazující samostatnou tvorbu v oboru. Žáci jsou vedeni k rozvíjení schopnosti pozorovat, analyzovat a hodnotit přírodní a společenské jevy z výtvarného hlediska, kultivovat výtvarné vidění, výtvarnou paměť a fantazii.

6.20.1.2 Charakteristika učiva

Učivo obsažené v tomto předmětu má praktický charakter. Obsahový okruh se realizuje na základě uplatňování těchto základních aspektů:

- výrazové možnosti a kompoziční vztahy základních vyjadřovacích prostředků;
- věcné studie rostlinných, živočišných a jiných motivů, vystižení charakteristiky, tvaru, struktury apod.;
- základní prostředky výstavby, využívání škály jejich možností při tvorbě různých typů kompozice;
- charakter koncepčního řešení a jeho výtvarného vyjádření z hlediska potřeb studovaného oboru.

6.20.1.3 Výsledky vzdělávání

Absolvent studijního oboru je připravován tak, aby se u něho vytvořily předpoklady pro kvalifikovaný výkon činností v příslušné oblasti výtvarné tvorby. Při tom je akcentována

osobnost žáka. Žák je veden k tvořivé činorodosti, spolupráci i zdravé soutěživosti, ale i k samostatnosti a odpovědnosti v jednání i v pracovní činnosti.

6.20.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Žák je veden k tvůrčímu přístupu k zadanému úkolu, k samostatnosti při práci a kreativitě v rozvíjení vlastních myšlenek, ale zároveň i k odpovědnosti a pečlivosti při vytváření výsledného řešení. To vše se odehrává za přítomnosti vyučujícího, který individuálně pracuje s každým žákem, pomáhá v řešení různých nápadů a dbá na správné pracovní návyky. Žák si musí být vědom systematičnosti tvůrčí práce, analyzovat a rozpoznat hodnotu tvůrčího nápadu, rozpracovat a najít optimální řešení.

S ohledem na profil absolventa a celkovou strategii výuky v daném předmětu volí učitel odpovídající metodu hodnocení, ale i rozsah osvojených vědomostí a dovedností.

Oblasti hodnocení žáků:

- odbornost – vlastní přínos a nápaditost při řešení úkolu;
- kvalita práce – dopracovanost, úplnost, preciznost závěrečného řešení, množství návrhů.

6.20.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Klíčové kompetence

Cílem vzdělávání v předmětu modelování je dosažení takové úrovně klíčových kompetencí, které poskytnou žákům přiměřené dovednosti pro výtvarné vyjadřování. Nezbytné je rozvíjet u nich výtvarný a estetický cit odpovídající konkrétním potřebám oboru. Žáci též nabývají schopnost koncentrace na určitý problém a jeho komplexní řešení. Jsou vychováváni k přesnosti, pečlivosti, samostatnosti. Je v nich důsledně podporována vlastní tvořivost.

6.20.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. ročník	
• Je obeznámen s řádem učebny a respektuje daná pravidla; plošně, kresebně navrhuje; komponuje ve formátu; řeší barevné variace; • osvojí si principy výstavby reliéfu;	Reliéf • Geometrické členění plochy. Rytmus • Plastický a prostorový; • řazení v pásech, ploše a prostoru.

• seznámí se s modelovací hmotou a pomůckami;	
• postupuje od kresebných návrhů k prostorovým realizacím; • naučí se zacházet s hmotou v prostoru; • chápe vzájemné proporční vztahy jednotlivých částí kompozice.	Prostorové kompozice • Působení hmoty v prostoru; • kontrast tvrdý/ měkký tvar; • dominanta.
2. ročník	
• Umí rozlišit povrch – hladká plocha, struktura; • modeluje věcné studie přírodnin; • osvojí si základy stavby tvaru; • samostatně tvoří dle jednotlivých tvůrčích principů variace na daný motiv; • chápe přetvoření – transformaci tvaru; • ovládá proporční vztahy kompozice;	Studie reálií • Studie přírodnin – analytická studie zaměřená na stavbu a povrch předlohy. Stylizace přírodnin • Variační cvičení na daný motiv; • posuny věcně nastudovaných tvarů do abstraktní polohy.
• zvládá základní znalosti plastické anatomie lidské hlavy; • dokáže vytvořit kopii dle sádrového modelu; • dokáže vymodelovat portrét dle živého modelu.	Antropometrická studie • Anatomická studie lebky. Studie portrétu • Dle sádrové předlohy; • dle živého modelu.

6.21 Učební osnova předmětu Základy fotografie

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	128
Platnost:	Od 1. září 2025

6.21.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.21.1.1 Obecný cíl předmětu

Obecným cílem předmětu základy fotografie je zvládnutí fotografie jako řemesla s možností vyjádřit emotivní obsah.

Předmětem výuky fotografie je v průběhu jednoho roku seznámit žáky s klasickým zpracováním černobílé fotografie, od vlastního exponování přes vyvolání negativu až po výsledné zhotovení obrazu. Tyto znalosti pak aplikují v digitální fotografii, kterou zpracovávají v počítači, a dále pak výtvarně rozvíjejí.

Grafické obory pokračují v prohlubování znalostí v oblasti práce s černobílou a barevnou fotografií, především v digitální sféře, kde využívají grafického softwaru.
Fotografie je neoddělitelnou součástí vzniku a dotváření myšlenek žáků nejen při práci v jednotlivých oborech, ale i v praxi či běžném životě.

6.21.1.2 Charakteristika učiva

Úkolem předmětu je praktická manipulace s analogovým fotoaparátem, exponometrie, zpracování negativu a pozitivu.
Žáci se seznamují s obsluhou fotoaparátu, měřením a účinky expozice na fotocitlivé materiály, stanovují optimální expozici, zpracovávají chemickou cestou černobílý negativ a z něj pak vytvářejí pozitiv. Své schopnosti s přihlédnutím k náročnosti předmětu dále pak rozvíjejí. Buď zůstávají v rovině pouhého zobrazování skutečnosti, prakticky využívají fotografii pro dokumentaci vlastní práce, reprodukce plošných předloh či trojrozměrných objektů, nebo samostatně pracují na svých fotografických souborech, posouvají své tvůrčí hranice, nachází si svou výtvarnou polohu a přístup k zadaným úkolům, emotivně pojímají realitu a zviditelňují svou identitu.
V závěru roku se některým žákům podaří přejít od analogového fotoaparátu k digitálnímu, což urychlí jejich práci v oborech, kde např. zachycují momentální stav práce na jednotlivých úkolech nebo využívají záběry v rešerších při prezentaci svých výtvorů.
Výuka fotografie je ve druhém ročníku závazná pro obor Propagační výtvarnictví. Žáci své fotografické poznatky z prvního ročníku aplikují do digitální podoby, kreativně zpracovávají a volí formu svých tematických úkolů, seznamují se s programem Photoshop, upravují své fotografické obrazy, cíleně si vytváří předpoklady pro další působení na oboru.

6.21.1.3 Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, aby žák po ukončení vzdělávacího procesu dle svých možností a schopností:

- chápal fotografický obraz jako silný výrazový prostředek i potřebu k vyšší kreativitě a fotografický přístroj jako nástroj komunikace v širším slova smyslu;
- rozlišoval různé druhy fotografických přístupů;
- řešil samostatně zadané úlohy a získával vhodné informace pro jejich realizaci;
- ovládal řemeslo, interpretoval správně fotografický obraz, své myšlenky a nápady;

- vytvářel samostatně fotodokumentaci v rámci svého oboru, zpracovával a vyhodnocoval získané výsledky a vyvozoval z nich závěry;
- uplatňoval fotografické poznatky v odborné praxi, v dalším vzdělávání i v běžném občanském životě;
- využíval znalosti o historickém vývoji a současných trendech výtvarné kultury a výtvarné tvorby;
- v rámci svého oboru uplatňoval svůj výtvarný názor, experimentoval, kvalitně realizoval vlastní návrhy a vhodně je prezentoval;
- ovládal digitální a analogové technologické postupy a techniky, včetně správného používání hardwarového a softwarového zařízení;
- měl přehled o začlenění obrazu do tiskových a jiných mediálních forem;
- na základní úrovni se orientoval v oblasti marketingu;
- užíval vhodné komunikace a týmové spolupráce včetně bezpečnosti práce, ochrany zdraví a životního prostředí (nakládání s materiálem, energií, odpadem, vodou a jinými látkami);
- vytvářel si pozitivní představy o sobě samém, měl sebedůvěru a samostatném rozvoji.

6.21.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

V rámci teoretických a praktických hodin 1. ročníku (2 hod. týdně) získávají základní znalosti z dějin fotografie, exponometrie, fotografického příslušenství, zpracování negativu a pozitivu. Učí se zacházet s fotoaparátem, určují správnou expozici, exponují, zpracovávají negativy, zhotovují pozitivy. Na základě daných témat plní pod dohledem pedagoga jednotlivé úkoly.
Nedílnou součástí výuky jsou samostatné úkoly, které žáci plní v delších časových úsecích (cca 2 měsíce) a průběžně je konzultují s pedagogem.
Ve 2. ročníku se učí ovládat digitální fotografický přístroj, využívají hardwaru a softwaru k úpravě obrazu, pracují v programu Adobe Photoshop.
Výuka základů fotografie je řešena z převážné části jako soustavné cvičení a aplikování získaných dovedností v rámci školních i domácích fotografických prací. Odpřednášená problematika je následně aplikována v rámci školních fotografických prací a domácích fotografických projektů.

6.21.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Z hlediska klíčových dovedností je kladen důraz zejména na:

- formulování a vyjádření svých myšlenek, názorů v obrazovém i ústním projevu;

- dovednosti formulovat, analyzovat a řešit problémy;
- využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií;
- odbornost.

6.21.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. ročník	
• Rozumí významu a využití fotografie v rámci studia jednotlivých předmětů a oborů; • zná rozdíly mezi analogovým a digitálním fotopřístrojem, zná a rozumí jejich použití pro účely praxe; • používá fotografický přístroj – zobrazuje; • rozumí exponometrii; • fotograficky zobrazuje, aplikuje teoretické poznatky exponometrie v praxi; • stanovuje správnou expozici; • zná fotografické příslušenství; • rozlišuje negativy a zná proces vyvolání černobílých negativů;	• Dějiny fotografie. • Kamera obscura. • Obsluha fotoaparátu. • Vyobrazení geometrických tvarů, povrchů, reliéfů. • Stanovení expozice. • Vlastní exponování. • Objektivy, stativy, expozimetry. • Zpracování černobílých negativů.
• rozlišuje pozitivy a zná proces zhotovení černobílých fotografií; • používá chemikálie; • ovládá přístroje;	• Fotogram. • Zvětšovací přístroj. • Zhotovení pozitivu.
• rozlišuje informativní a emotivní fotografii; • zná techniku fotografování v interiéru;	• Reprodukce plošné předlohy. • Fotografie trojrozměrných objektů. • Kopírování.
• rozumí stavbě a skladbě fotografického obrazu; • navrhuje vhodné řešení úkolů; • zná jejich použití pro účely praxe.	• Volné, subjektivní pojetí. • Zhotovuje výstavní soubor. • Jiné fotografické postupy.
2. ročník	
• Obsluhuje digitální fotoaparát; • vysvětlí základní pojmy digitálního záznamu; • pracuje s počítačem; • zpracovává digitální obraz; • samostatně řeší úlohy; • používá základních principů nasvětlení; • využívá zvláštních fotografických postupů;	• Práce ve fotokomoře. • Zpracování negativu a pozitivu. • Samostatné řešení výstavního souboru. • Adobe Photoshop – zpracování obrazu. • Práce s vrstvami, úprava obrazu, retuš. • Řešení úloh – silueta, úprava expozice, digitální montáž, architektura, technické cvičení.

• pracuje na výstavním soubor; • konzultuje práci s pedagogem; • účastní se soutěží; • podílí se na projektech.	• Uplatnění kompozičních technik, postupů a principů. • Volba vhodné formy prezentace.

6.22 Učební osnova předmětu Psychologie propagace

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	32
Platnost:	Od 1. září 2025

6.22.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.22.1.1 Obecný cíl předmětu

Cílem předmětu psychologie reklamy je seznámit žáky se základními poznatky v oblasti marketingové komunikace. Úkolem je objasnit řízení prodejních činností, přispět k pochopení psychologických aspektů obchodního jednání a prodeje, které je možno použít ke zvýšení efektivnosti a účinnosti prodeje. Žáci se seznámí s podstatou marketingové komunikace jako sděleními komerčního charakteru, jejichž cílem je ovlivňovat poznávací, emoční a motivační procesy příjemce této komunikace, chápat marketingovou komunikaci jako soubor činností směřujících ke změnám ve vědomí, postojích a chování příjemců informace o předmětu tohoto sdělení.

6.22.1.2 Charakteristika učiva

Psychologie reklamy je součástí sociální psychologie a to v její aplikované podobě. Využívá poznatků z ekonomiky, sociologie a obecné psychologie, kde jsou to především oblasti vývojové psychologie, sociálního učení, psychologie práce a dalších. Dnes je psychologie reklamy nedílnou součástí marketingu.

Žáci si osvojí základní pojmy z oblasti marketingové komunikace a získají vědomosti o roli psychologie v průběhu komunikačního procesu. Získají vědomosti o tom, jaká je role odesilatele a příjemce tohoto procesu. Seznámí se s historií uplatňování psychologických znalostí v této komunikaci. Budou znát psychologické přístupy a nástroje výzkumu efektivnosti marketingové komunikace. Zorientují se v druzích propagačních prostředků a médií a pochopí

principy jejich vhodného výběru pro konkrétní propagační sdělení. Získají schopnosti, jak analyzovat z psychologického pohledu účinnost reklamního sdělení.

6.22.1.3 Výsledky vzdělávání

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci:

- chápali význam marketingové komunikace v dnešním světě a znali její historický vývoj;
- osvojili si základní pojmy z obecné psychologie a psychologie reklamy;
- pochopili základní principy působení reklamy a propagace;
- orientovali se v druzích propagačních prostředků a médií a znaly principy jejich vhodného výběru pro konkrétní reklamní sdělení;
- uvědomovali si vliv prostředků masové komunikace na utváření kultury;
- správně formulovali a vyjadřovali své názory týkající se dané oblasti;
- získali přehled o dění a trendech v dnešním marketingu.

6.22.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Výuka je založena z části na výkladu daného tématu učitelem, a z části na diskusi učitele s žáky, která je zaměřena především na formulaci vlastních názorů žáků a nalézání konkrétních příkladů k danému tématu.

Hodnocení:

Hodnocení se opírá o výsledky ústního a písemného zkoušení, při kterém se zjišťuje míra pochopení probíraného učiva, především osvojení odborných termínů a principů.

Součástí hodnocení je také aktivita ve vyučování, zapojování se do diskusí, míra vyjádření vlastního názoru na danou problematiku, případně vypracování referátu na zadané téma.

6.22.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Klíčové kompetence

Vzdělávání v předmětu je směřováno k tomu, aby absolvent rozvíjel tyto klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě;

- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí;
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti;
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.

Kompetence k řešení pracovních a mimopracovních problémů

- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Komunikativní kompetence

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění.

Personální a sociální kompetence

- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.

Občanská a kulturní kompetence

- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy;
- rozumí problematice etiky a slušnosti v reklamě.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a odborné kompetence

- je vzděláván tak, aby dokázal řešit úkoly nutné pro povolání, na které je připravován.

Digitální kompetence

- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem a k vyhledávání potřebných informací.

6.22.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
3. ročník	
• Popíše základní rysy vývoje a současného stavu propagace a reklamy; • samostatně vyhledává informace v této oblasti; • používá základní odbornou terminologii z oblasti marketingu a marketingové komunikace;	**Marketing** • Definice marketingu a jeho úloha; • marketingové cíle, strategie a taktické plány; • organizace marketingu ve firmě; • marketingová (komunikační) agentura. **Marketingová komunikace – reklama** • Marketingový mix, nástroje; marketingového mixu (výrobek, cena, komunikace, prodej, obal); • formy komunikace; • segmentace, určení cílových skupin podle sociodemografických znaků.
• používá základní odbornou terminologii z oblasti komunikace; • orientuje se v získaných informacích, třídí je, analyzuje, vyhodnocuje, provádí jejich výběr a dále je zpracovává;	**Komunikace** • Cíle komunikace; • komunikační model. **Komunikační mix** • Použití jednotlivých nástrojů komunikačního mixu; • osobní prodej, direct marketing; • podpora prodeje (sales promotion); • public relations (publicita, vztahy s veřejností); • corporate identity (firemní kultura, firemní design, firemní styl, logo, značka).
• používá základní odbornou terminologii z oblasti obecné psychologie; • objasní základní psychické procesy;	**Psychologie v reklamě** • Osobnost; • psychické procesy (poznávací, citové, motivační); • hierarchie potřeb, motivy.
• objasní psychologické působení reklamy, její účinnost a význam; • popíše základní druhy a funkce propagačních prostředků včetně specifik jejich nositelů (médií), orientuje se v jejich vývoji.	**Reklama a její účinek** • Chování při příjmu informací; • aktivace a aktivační podněty; • zpracování verbálních a vizuálních podnětů; • výběr média; • propagační prostředky; • funkce reklamy a propagačních prostředků a její vliv na životní styl.

6.23 Učební osnova nepovinného volitelného předmětu Anglická konverzace (PET/FCE)

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	128
Platnost:	Od 1. září 2025

6.23.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.23.1.1 Obecný cíl předmětu

Cílem jazykového vzdělávání v nepovinném volitelném předmětu anglická konverzace je vytvářet, rozvíjet a prohlubovat řečové dovednosti tak, aby byl absolvent schopen pohotové komunikace v různých životních situacích a dokázal bezproblémově užívat cizí jazyk pro profesní účely, pro studium odborné literatury apod. Jazyková výuka prohlubuje všestranné vzdělávání, obohacuje poznatkové struktury a přispívá k rozvoji myšlenkových procesů a samostatné duševní práce. Rozvíjí všeobecné kompetence a zároveň podporuje komunikační dovednosti ve zvoleném jazyce. Připravuje žáky na život v multikulturní společnosti, přispívá k lepšímu uplatnění na trhu práce nebo při následném vyšším vzdělání. Předmět zahrnuje veškeré požadavky na výuku konverzace kladené v RVP v oblasti vzdělávání a komunikace v cizím jazyce.

6.23.1.2 Charakteristika učiva

Obsahem výuky, která směřuje především k naplnění komunikativního vzdělávacího cíle, je systematické rozšiřování a prohlubování znalostí, dovedností a návyků, které si žáci osvojili v učivu na základní škole a během studia anglického jazyka na střední škole. Obsah učiva je vymezen čtyřmi základními kategoriemi učiva, které se ve vyučování vzájemně prolínají:

Řečové dovednosti

- receptivní řečové dovednosti: poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů, práce s textem;
- produktivní řečové dovednosti: ústní vyjadřování situačně i tematicky zaměřené, překlad;
- interaktivní řečové dovednosti: střídání receptivních a produktivních činností; dialogy.

Jazykové prostředky

- výslovnost (zvukové prostředky jazyka);
- slovní zásoba a její tvoření;
- gramatika (tvarosloví a větná skladba);
- grafická podoba jazyka a pravopis;
- jazykové prostředky.

Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce

- tematické okruhy: osobní údaje, dům a domov, každodenní život, volný čas, zábava, jídlo a nápoje, služby, cestování mezilidské vztahy, péče o tělo a zdraví, nakupování, vzdělávání, zaměstnání, počasí, Česká republika;
- komunikační situace: získávání a předávání informací, např. sjednání schůzky, objednání služby, vyřízení vzkazu apod.;
- jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby, pozvání, odmítnutí, radosti, zklamání apod.

6.23.1.3 Výsledky vzdělávání

Výuka anglického jazyka směřuje k tomu, aby žáci získali:

- kladný vztah k vyučovanému jazyku;
- potřebu dalšího vzdělávání v cizích jazycích;
- motivaci k využívání různých prostředků, které podporují osvojení si cizího jazyka;
- vhodnou míru sebevědomí a byli schopni sebehodnocení;
- respekt k tradicím, zvykům a odlišným kulturním hodnotám národů jiných jazykových oblastí.

6.23.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Výuka směřuje k cílové úrovni B1 podle Společenského evropského referenčního rámce pro jazyky. Cílem výuky předmětu anglická konverzace je zdokonalení schopnosti komunikace v anglickém jazyce.

Učitel se snaží navodit tvůrčí a přátelskou atmosféru ve třídě, pracuje s moderními učebnicemi odpovídajícími věku, rozumové vyspělosti a zájmu žáků. Vyučující používá při výuce

doplňkové materiály, např. výukové časopisy, magnetofony, videopřehrávače, DVD přehrávače, multimediální výukové programy, Internet apod.

Ve výuce jsou používány klasické i moderní vyučovací metody tak, aby zvyšovaly motivaci žáků, a tím i kvalitu vyučovacího procesu. Komunikace mezi učitelem a žáky probíhá od úvodních hodin převážně v anglickém jazyce.

Nejčastěji využívanými metodami jsou:

- nácvik dialogů;
- konverzace/diskuse na dané téma;
- interakce v rámci role–play;
- brainstorming;
- práce ve dvojících/ve skupině;
- práce s texty/autentickými texty doplněná různými úkoly (včetně předtextových a následných cvičení);
- nácvik poslechu;
- opakování po učiteli;
- popis a porovnání obrázků;
- překlad;
- jazykové hry/kvizy.

Žáci jsou motivováni k účasti v jazykových soutěžích a projektech na školní, krajské i národní úrovni.

Hodnocení žáků se řídí klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu. Kromě pětistupňové klasifikační stupnice jsou žáci hodnoceni i slovně – slovní hodnocení má především motivační charakter a vede žáky k sebehodnocení.

Během studia v jednotlivých ročnících učitel průběžně kontroluje výsledky učení, včetně domácí přípravy, které žákům promyšleně zadává. Důraz je kladen na hloubku schopnost komunikace a ústní interakce.

Žák je podporován k samostatnému ústnímu projevu, a to při práci ve dvojicích či skupinách nebo při vyjadřování vlastních názorů a postojů. Učitel hodnotí věcný obsah projevu a jeho konzistenci, gramaticko–lexikální správnost projevu, výslovnost a schopnost interakce. Při řízené konverzaci učitel neopravuje jednotlivé gramatické chyby, ale hodnotí projev jako

celek s důrazem na výpovědní hodnotu. Pětistupňová klasifikační stupnice je doplněna slovním ohodnocením, ve kterém učitel vyzdvihne hlavně pozitivní stránky ústního projevu žáka. Žák tak má pocit úspěšnosti při vyjadřování myšlenek, což upevňuje jeho sebevědomí a motivaci k dalšímu učení a navozuje příjemnou pracovní atmosféru ve výuce.

6.23.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Jazykové vzdělávání v předmětu nepovinný volitelný předmět anglická konverzace směřuje k rozvoji především následujících klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- žáci si osvojují a obohacují slovní zásobu praktickým rozvíjením čtyř základních jazykových dovedností (ústní projev, poslech, čtení a písemný projev);
- učitel ve výuce prezentuje různé způsob přístupů ke studiu jazyka a vede tak žáky k tomu, aby je sami využívali;
- žáci jsou vedeni ke kreativitě a samostatné prezentaci různých témat;
- žáci jsou vedeni k efektivnímu a zodpovědnému přístupu k učení, umějí si práci zorganizovat;
- žáci dostávají takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů;
- žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Kde je to možné, využívá učitel srovnání s mateřštinou;
- žáci jsou směřováni k celoživotnímu vzdělávání a rozvíjení své osobnosti.

Kompetence k řešení problémů

- učitel poskytuje žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením. Využívá příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vede žáky k jeho respektování;
- prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi – jsou tak vedeni k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu;
- žáci samostatně vyhledávají informace k danému problému využíváním různých zdrojů;

- ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích apod.) – žáci tak uplatňují získané dovednosti k řešení různých problémů a komunikačních situací;

Kompetence komunikativní

- učitel rozvíjí u žáků komunikační dovednosti v mateřském i cizím jazyce, důraz je kladen na komunikaci slovní;
- učitel zahrnuje do výuky konverzační cvičení, vybírá vhodná a aktuální témata, vybízí žáky k diskusi a vyjádření svých názorů a postojů tak, aby jim partner rozuměl;
- učitel klade důraz na provázanost všech předmětů, žáci se dokáží vyjádřit v anglickém jazyce i k tématům, která jsou probírána v jiných předmětech, studují texty ze svého vědního oboru v anglickém jazyce;
- učitel podporuje žáky v umění naslouchat druhým a tolerovat jejich názory;
- žáci jsou vedeni k tomu, aby pomáhali partnerovi, který v komunikaci nebo v anglickém jazyce slabší;
- kromě verbální komunikace používají žáci ve svém projevu i neverbální komunikaci.

Kompetence sociální a personální

- v rámci konverzací na různá témata se žáci učí prezentaci a obhájení vlastních myšlenek a názorů;
- párovým a skupinových řešením úkolů žáci rozvíjejí své schopnosti spolupráce;
- učitel podporuje žáky v umění naslouchat druhým a tolerovat jejich názory.

Realizace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Toto téma je do výuky zařazováno průběžně od 1. do 4. ročníku v rámci nácviku dialogů v různých situacích každodenního života prostřednictvím role-play se žáci učí komunikovat, vyjednávat a řešit možné konflikty. Žáci pracují s texty, dokumentárními filmy zaměřenými na evropský a světový kontext, budování a fungování EU.

Člověk a životní prostředí

Toto téma je částečně integrováno v rámci aktivit (čtení, poslech, konverzace, role-play) spojených s ochranou přírody, s globálními problémy (oteplování, mizení deštných pralesů, přelidnění, nedostatek pitné vody, země třetího světa). Žáci jsou vychovávaní k vlastnímu ekologickému chování.

Člověk a svět práce

Žáci pracují s texty a informacemi, které jim pomohou v orientaci na trhu práce (perspektivní obory, obory s převládající nezaměstnaností). Nacvičují si dovednosti prezentovat vlastní osobu v souvislosti s hledáním zaměstnání.

Člověk a digitální svět

Toto průřezové téma je do hodin anglické konverzace začleňováno průběžně v rámci používání prostředků informačních a komunikačních technologií do výuky (používání Internetu, CD-ROM, DVD, dataprojektory, multimediální výukové programy). Žáci jsou podporováni k používání jazyka pro studium odborné literatury a samostudium.

6.23.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. ročník	
	Řečové dovednosti:
• Komunikuje v anglickém jazyce v různých situacích každodenního života; • popíše svůj dosavadní život, podstatné události a změny v osobním a rodinném životě; • dokáže vyjmenovat a popsat typy domů v ČR, Británii a USA; • umí si přečíst a zareagovat na inzerát týkající se koupě, prodeje, pronájmu a podnájmu bytu/domu; • popíše svůj denní program během všedních dnů, víkendů, svátků, o prázdninách; • vyjmenuje své záliby a možné způsoby trávení volného času a prázdnin (sport, kino, divadlo, hudba, počítače, sběratelství);	• Receptivní: poslech a čtení s porozuměním jednoduchých monologických a dialogických textů z každodenního života; • produktivní: reprodukce jednoduchého textu; • interakce ústní: konverzace na každodenní téma.

• vyjmenuje typy restaurací, objedná si jídlo v restauraci, popíše, co jí v určitou denní dobu, své oblíbené jídlo; • chápe a dokáže popsat rozdíl mezi typickou anglickou snídaní a českou snídaní; • dokáže smysluplně a vhodně konverzovat na téma zdravé výživy a současného životního stylu.	
	Jazykové prostředky:
	• Rozvíjení a upevňování správné výslovnosti; • rozvíjení a upevňování gramatických znalostí; • rozvíjení slovní zásoby; • jazykové funkce: obraty při seznamování, vítání a loučení, pozdravy a poděkování, vyjádření omluvy, žádosti, rady a varování, imperativy, získávání informací, vyjádření pozvání a odmítnutí.
	Tematické okruhy:
	• Osobní údaje. • Rodina, přátelství, vztahy mezi lidmi. • Dům a domov. • Každodenní život (denní program, volný čas). • Jídlo a stravování.
2. ročník	
	Řečové dovednosti:
• Popíše místo (region), kde žije, svůj osobní vztah ke svému bydlišti; • dokáže vyjádřit rozdíl mezi životem na vesnici a ve městě (výhody a nevýhody bydlení na vesnici a ve městě); • vyjmenuje typy dopravních prostředků – výhody, nevýhody jednotlivých dopravních prostředků; • dokáže si rezervovat/koupit jízdenku, směnit/vybrat peníze (z bankomatu, na poště, v bance); • zná typy cestovních dokladů; • vyjmenuje a popíše typy ubytování, rezervuje si, přihlásí a odhlásí se z pobytu; • je schopen řešit případné problémy během ubytování či cestování;	• Receptivní: poslech a čtení s porozuměním jednoduchých monologických a dialogických textů z každodenního života; • produktivní: reprodukce jednoduchého textu; • interakce ústní: konverzace na každodenní téma.

• připraví si a přednese prezentaci o České republice a pohled na ni z hlediska turismu, umění, mezinárodního obchodu a průmyslu; • popíše Prahu, její geografii, historii a kulturu; • dokáže srovnat Prahu s jinými hlavními městy; • vyjmenuje přednosti a nevýhody bydlení v hlavním městě, důvody pro a proti bydlení v hlavním městě.	
	Jazykové prostředky:
	• Upevňování správné výslovnosti; • rozvíjení a upevňování gramatických znalostí; • rozvíjení slovní zásoby; • jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření pozvání a odmítnutí, vyřízení vzkazu, sjednání schůzky.
	Tematické okruhy
	• Město, ve kterém žiji, a jeho okolí. • Česká republika, Praha. • Cestování a doprava.
3. ročník	
	Řečové dovednosti:
• Popíše budovu a vybavení své školy; • vyjmenuje školní předměty povinné i nepovinné; dokáže vyjádřit, které předměty jsou oblíbené/neoblíbené, lehké/těžké; • srovná vzdělávací systém v ČR se vzdělávacími systémy ve Velké Británii a USA; • vyjádří svůj názor na téma celoživotního vzdělávání v ČR; • vyjmenuje a popíše pracovní náplň nejčastějších profesí, výhody a nevýhody daných profesí; • smysluplně vyjádří své vlastní priority v profesionální oblasti, co od své budoucí kariéry očekává; • dokáže vhodně a přiměřeně reagovat na otázky kladené při přijímacím pohovoru do zaměstnání; • vyjmenuje a popíše části lidského těla a jeho orgány; • vyjmenuje různé druhy zdravotnických zařízení;	• Receptivní: poslech a čtení s porozuměním monologických a dialogických textů z každodenního života; • produktivní: reprodukce textu; • interakce ústní: konverzace na témata každodenního života či na témata blízká žákovu zájmu a oboru.

• objedná se k lékaři, vyzvedne si léky v lékárně; • srozumitelně se vyjádří k problematice zdravého životního stylu v současné době (strava, cvičení, otužování, zdravá výživa a současný životní styl); • je schopen řešit problémy zdravotních komplikací při pobytu v zahraničí.	
	Jazykové prostředky:
	• Upevňování správné výslovnosti; • rozvíjení a upevňování gramatických znalostí; • rozvíjení slovní zásoby; • jazykové funkce: vyjádření preferencí, souhlasu a nesouhlasu, rady, blahopřání či žádosti.
	Tematické okruhy:
	• Vzdělání a škola. • Práce a zaměstnání. • Péče o tělo a zdraví.
4. ročník	
	Řečové dovednosti:
• Popíše vývoj vědy a techniky, vyjmenuje slavné vynálezce a jejich vynálezy; • popíše moderní způsoby komunikace a svůj vztah k nim; • vyjádří svůj názor na roli počítačů ve svém životě; • popíše problémy životního prostředí (ozónová díra, kyselé deště, devastace deštných pralesů); • smysluplně vyjádří svůj názor na ekologické či neekologické chování civilizace; • vyjmenuje organizace zabývající se ochranou životního prostředí a popíše náplň jejich činností; • vyjmenuje a popíše globální problémy světa, vyjádří vlastní názor na tyto problémy; • orientuje se v masových médiích (TV, rádio, Internet, noviny a časopisy v ČR); • vyjádří svůj postoj k problematice bulvárních časopisů; • popíše vliv médií na formování člověka;	• Receptivní: poslech a čtení s porozuměním složitějších monologických a dialogických textů z každodenního i celospolečenského života; • produktivní: reprodukce složitějšího textu; • interakce ústní: konverzace na každodenní téma a některá závažná společenská témata.

• vyjmenuje státy patřící do Evropské unie a popíše nejdůležitější orgány EU; • vyjádří svůj názor na členství ČR v EU.	
	Jazykové prostředky:
	• Upevňování správné výslovnosti; • rozvíjení a upevňování gramatických znalostí; • rozvíjení slovní zásoby; • jazykové funkce: vyjádření a obhájení osobních názorů a postojů, souhlasu a nesouhlasu, vyjádření vlastního návrhu a reakce na návrh jiný, žádosti a odmítnutí.
	Tematické okruhy:
	• Věda a technika. • Příroda a životní prostředí. • Globální problémy lidstva. • Člověk a média. • Evropská unie.

6.24 Učební osnova zájmového útvaru Fotokroužek

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	96
Platnost:	Od 1. září 2025

6.24.1 Pojetí fotokroužku

6.24.1.1 Obecný cíl fotokroužku

Fotokroužek je koncipován jako doplněk znalostí fotografie na střední škole. Cílem fotokroužku je prohloubení poznatků získaných v předmětu Základy fotografie, jejich aplikace v odborných předmětech a praxi.

6.24.1.2 Charakteristika učiva

Fotokroužek je určen pro žáky, kteří již nemají povinný předmět Základy fotografie, nebo se chtějí dál věnovat tématu na VŠ. Výuka doplňuje fotografické poznatky získané v středoškolském vzdělávání a dále je rozvíjí – praktická manipulace s fotoaparátem,

exponometrie, zpracování negativu a pozitivu, digitální fotografie, počítačová úprava. Důraz je kladen na osobitost tvůrčího projevu.

6.24.1.3 Výsledky vzdělávání

- Výuka směřuje k tomu, aby žák po ukončení fotokroužku dle svých možností a schopností: chápal fotografický obraz jako silný výrazový prostředek i potřebu k vyšší kreativitě a fotografický přístroj jako nástroj komunikace v širším slova smyslu;
- rozlišoval různé druhy fotografických přístupů;
- řešil samostatně zadané úlohy a získával vhodné informace pro jejich realizaci;
- ovládal řemeslo, interpretoval správně fotografický obraz, své myšlenky a nápady;
- vytvářel samostatně fotodokumentaci v rámci svého oboru, zpracovával a vyhodnocoval získané výsledky a vyvozoval z nich závěry;
- uplatňoval fotografické poznatky v odborné praxi, v dalším vzdělávání i v běžném občanském životě.

6.24.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Fotokroužek má být pro žáky zajímavý a motivační k dalšímu studiu. S ohledem na specifičnost předmětu předpokládáme teoretičtější zaměření výuky, individualizovaný přístup a důraz na samostatnost žáka při řešení úkolů.

6.24.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

- formulování a vyjádření svých myšlenek, názorů v obrazovém i ústním projevu;
- dovednosti formulovat, analyzovat a řešit problémy;
- využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií;
- odbornost.

V rámci svého oboru uplatňuje svůj výtvarný názor, experimentuje, kvalitně realizuje vlastní návrhy a vhodně je prezentuje, ovládá digitální a analogové technologické postupy a techniky, včetně správného používání hardwarového a softwarového zařízení, má přehled o začlenění obrazu do tiskových a jiných mediálních forem, na základní úrovni se orientuje v oblasti marketingu, užívá vhodné komunikace a týmové spolupráce včetně bezpečnosti práce, ochrany zdraví a životního prostředí (nakládání s materiálem, energií, odpadem, vodou a jinými látkami).

- Vytváření si pozitivní představy o sobě samém, podpora sebedůvěry a samostatného rozvoje.

6.24.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
2. ročník	
• Rozumí významu a užitnosti fotografie v rámci studia jednotlivých předmětů a oborů; • používá fotografický přístroj – zobrazuje; • rozumí exponometrii; • aplikuje teoretické poznatky v praxi; • stanovuje správnou expozici; • zná fotografické příslušenství; • rozlišuje negativy a zná proces vyvolání černobílých negativů; • ovládá přístroje • používá chemikálie; • rozlišuje pozitivy a zná proces zhotovení černobílých fotografií; • rozlišuje informativní a emotivní fotografii; • zná techniku fotografování v interiéru; • rozumí stavbě a skladbě fotografického obrazu; • navrhuje vhodné řešení úkolů; • zná jejich použití pro účely praxe; • obsluhuje digitální fotoaparát; • vysvětlí základní pojmy digitálního záznamu; • pracuje s počítačem; • samostatně řeší úlohy; • používá základních principů nasvětlení; • využívá zvláštních fotografických postupů; • pracuje na výstavním soubor; • konzultuje práci s pedagogem; • účastní se soutěží; • podílí se na projektech.	• Kamera obscura. • Obsluha fotoaparátu. • Fotogram a jeho propojení. • Stanovení expozice. • Vlastní exponování. • Objektivy, stativy, expozimetry. • Zpracování černobílých negativů • Reprodukce plošné předlohy. • Fotografie trojrozměrných objektů. • Kopírování. • Zpracování negativu a pozitiv. • Práce ve fotokomoře. • Zhotovení výstavního souboru. • Subjektivní pojetí krajiny. • Subjektivní pojetí portrétu. • Zátiší - moderní reklamní zátiší • Obrazová reportáž. • Sabatier, izohélie, pérovka, vysoký kontrast. • Photoshop - práce s počítačem. • Pasparta fotografickou cestou. • Retuš. • Adjustace.

6.25 Učební osnova nepovinného volitelného předmětu Seminář informační technologie

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	64
Platnost:	Od 1. září 2025

6.25.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.25.1.1 Obecný cíl předmětu

Cílem vzdělávání v nepovinném předmětu informační a komunikační technologie je zopakovat učivo a připravit žáky, kteří si tento předmět vybrali, k maturitní zkoušce. Žáci již rozumí základům informačních a komunikačních technologií, naučili se na uživatelské úrovni používat operační systém, kancelářský software a pracovat s dalším běžným aplikačním programovým vybavením (včetně specifického programového vybavení, používaného v příslušné profesní oblasti). Jedním ze stěžejních úkolů je aktualizovat nové poznatky v oboru informační technologie a rozšířit vzdělávací potřeby, jejichž příčinou mohou být změny na trhu práce, vývoj informačních a komunikačních technologií a specifika oboru, v němž je žák připravován.

6.25.1.2 Charakteristika učiva

Ve výuce se vychází z předchozích znalostí, zejména se zaměřením na teoretickou část daného předmětu. Praktická výuka se zaměří na ty programy, s kterými žáci nepracovali ve svých oborech.

6.25.1.3 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Výuka předmětu je koncipována tak, aby vedla žáky k samostatnému uplatňování jejich znalostí a dovedností v samostatných cvičeních. Část výuky je nezbytně nutně realizována teoretickou formou, aby si žáci obnovili potřebné znalosti ke zvládnutí maturitní zkoušky. Praktická výuka probíhá tak aby každý žák samostatně pracoval u počítače na zadaných úkolech.

Základním ověřováním dovedností jsou písemně zpracovávané dokumenty a praktické výstupy zadaných úloh.

6.25.1.4 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Úkolem nepovinného předmětu Seminář informační technologie je získání odborných znalostí a dovedností žáka tak, aby úspěšně zvládl maturitní zkoušku a dál si rozšířil vědomosti v této oblasti. Žáci si více osvojí správné používání nové odborné terminologie a mohou tak lépe komunikovat s okolím nejen ve škole, ale i v širší společnosti.

6.25.1.5 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
3. ročník	
• Používá počítač a jeho periferie (obsluhuje je, detekuje chyby, vyměňuje spotřební materiál); • je si vědom možností a výhod, ale i rizik (zabezpečení dat před zneužitím, ochrana dat před zničením, porušování autorských práv) a omezení (zejména technických a technologických) spojených s používáním výpočetní techniky; • aplikuje výše uvedené – zejména aktivně využívá prostředky zabezpečení dat před zneužitím a ochrany dat před zničením; • pracuje s prostředky správy operačního systému, na základní úrovni konfiguruje operační systém, nastavuje jeho uživatelské prostředí; • orientuje se v běžném systému – chápe strukturu dat a možnosti jejich uložení, rozumí a orientuje se v systému adresářů; • ovládá základní práce se soubory (vyhledávání, kopírování, přesun, mazání), odlišuje a rozpoznává základní typy souborů a pracuje s nimi; • ovládá principy algoritmizace úloh a sestavuje algoritmy řešení konkrétních úloh (dekompozice úlohy na jednotlivé elementárnější činnosti za použití přiměřené míry abstrakce); • využívá nápovědy a manuálu pro práci se základním a aplikačním programovým vybavením i běžným hardware;	**1. Práce s počítačem, operační systém** • Soubory, adresářová struktura; • souhrnné cíle; • hardware, software, osobní počítač; • principy fungování, části, periferie; • základní a aplikační programové vybavení; • operační systém, jeho nastavení; • data, soubor, složka, souborový manažer; • komprese dat; • prostředky zabezpečení dat před zneužitím a ochrany dat před zničením; • ochrana autorských práv; • nápověda, manuál. **2. Práce se standardním aplikačním programovým vybavením** • Textový procesor; • tabulkový procesor; • databáze; • software pro tvorbu prezentací;

• má vytvořeny předpoklady učit se používat nové aplikace, zejména za pomoci manuálu a nápovědy, rozpoznává a využívá analogií ve funkcích a ve způsobu ovládání různých aplikací; • vybírá a používá vhodné programové vybavení pro řešení běžných konkrétních úkolů; • vytváří, upravuje a uchovává strukturované textové dokumenty (ovládá typografická pravidla, formátování, práce se šablonami, styly, objekty, hromadnou korespondenci, tvoří tabulky, grafy, makra); • vytváří jednoduché multimediální dokumenty (tedy dokumenty, v nichž je spojena textová, zvuková a obrazová složka informace) v některém vhodném formátu (HTML dokument, dokument textového procesoru, dokument vytvořený specializovaným SW pro tvorbu prezentací atp.); • ovládá běžné práce s tabulkovým procesorem (editace, matematické operace, vestavěné a vlastní funkce, vyhledávání, filtrování, třídění, tvorba grafu, databáze, kontingenční tabulky a grafy, příprava pro tisk, tisk); • ovládá základní práce v databázovém procesoru (editace, vyhledávání, filtrování, třídění, relace, tvorba sestav, příprava pro tisk, tisk); • používá běžné základní a aplikační programové vybavení (aplikace dodávané s operačním systémem, dále pracuje zejména s aplikacemi tvořícími tzv. kancelářský SW jako celkem); • zná základní typy grafických formátů, volí odpovídající programové vybavení pro práci s nimi a na základní úrovni grafiku tvoří a upravuje; • pracuje s dalšími aplikacemi používanými v příslušné profesní oblasti; • chápe specifika práce v síti (včetně rizik), využívá jejích možností a pracuje s jejími prostředky;	• spolupráce částí balíku kancelářského • software (sdílení a výměna dat, import • a export dat…); • grafika (rastrová, vektorová, formáty, • komprese); • další aplikační programové vybavení. **3. Práce v lokální síti, elektronická komunikace, komunikační a přenosové možnosti Internetu.** **4. Informační zdroje, celosvětová počítačová síť Internet** • Informace, práce s informacemi; • informační zdroje; • Internet.

• komunikuje elektronickou poštou, ovládá i zaslání přílohy, či naopak její přijetí a následné otevření; • využívá další funkce poštovního klienta (organizování, plánování); • ovládá další běžné prostředky online a off-line komunikace a výměny dat; • volí vhodné informační zdroje k vyhledávání požadovaných informací a odpovídající techniky (metody, způsoby) k jejich získávání; • získává a využívá informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě Internet, ovládá jejich vyhledávání, včetně použití filtrování; • orientuje se v získaných informacích, třídí je, analyzuje, vyhodnocuje, provádí jejich výběr a dále je zpracovává; • zaznamenává a uchovává textové, grafické i numerické informace způsobem umožňujícím jejich rychlé vyhledání a využití; • uvědomuje si nutnost posouzení validity informačních zdrojů a použití informací relevantních pro potřeby řešení konkrétního problému; • správně interpretuje získané informace a výsledky jejich zpracování následně prezentuje vhodným způsobem s ohledem na jejich další uživatele; • rozumí běžným i odborným graficky ztvárněným informacím (schémata, grafy apod.).	

6.26 Učební osnova nepovinného volitelného předmětu Seminář počítačová grafika

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	64
Platnost:	Od 1. září 2025

6.26.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.26.1.1 Obecný cíl předmětu

Obecným cílem semináře počítačové grafiky je nejen vytvoření základních znalostí a dovedností v oblasti počítačové grafiky, ale i rozvíjení schopnosti žáků ke zpracování výtvarné myšlenky v podobě grafického vyjádření. Žák získá znalosti a dovednosti, které mu umožní pokračovat v další práci a rozvíjet se v oboru grafických aplikací.

6.26.1.2 Charakteristika učiva

Učivo obsažené v tomto předmětu má teoreticko-praktický charakter. Učivo předmětu Seminář počítačové grafiky navazuje na předměty Navrhování a Praktická cvičení. Rozvíjí tvořivou aktivitu a individuální invenční schopnosti žáků. Systém výuky naučí žáka, jak postupovat při zpracování své myšlenky do 2D grafické podoby pomocí bitmapových a vektorových grafických programů.

6.26.1.3 Výsledky vzdělávání

Výuka počítačové grafiky směřuje k tomu, aby žáci byli schopni:

- realizovat vymyšlený projekt a vhodně jej prezentovat digitálně nebo jako výtisky a modely;
- ovládat grafický software a hardware. Čerpat inspiraci z historie, současného kulturního dění, zajímat se o nové trendy;
- dbát na technické odlišnosti a omezení různých druhů výroby.

6.26.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Učivo Semináře počítačové grafiky je rozčleněno do dvou základních oblastí:

- pochopení možností a přínosu úprav bitmapových souborů;
- osvojení základních dovedností v oblasti vektorové grafiky.

Výuka je dána převahou odborně praktického charakteru a náročností učiva. Žák je veden k tvůrčímu přístupu k zadanému úkolu, samostatnosti při práci, kreativitě v rozvíjení vlastních myšlenek a zároveň k pečlivosti při provádění výsledného řešení. Důraz je soustředěn na rozvoj talentu žáka a jeho výtvarné invence. Podmínkou úspěšné výuky je individuální práce pedagoga s každým jednotlivým žákem při zachování jeho původní myšlenky. Učivo je koncipováno pro žáky 2. ročníku jako všeobecná příprava pro předmět Počítačová grafika, ve kterém využijí dosažené znalosti pro vytváření celkových počítačových prezentací vlastního projektu.

6.26.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

S ohledem na profil absolventa a celkovou strategii výuky v daném předmětu volí učitel odpovídající metodu hodnocení, ale i rozsah osvojených vědomostí a dovedností. Důležitou částí hodnocení žáka je i sebehodnocení. Oblasti hodnocení žáků jsou:

- odbornost a vlastní přínos a nápaditost při řešení úkolu;
- kvalita práce,
- dopracovanost, úplnost, preciznost závěrečného řešení;
- množství návrhů;
- přínos k rozvoji klíčových kompetencí.

Hodnocení je prováděno podle školního klasifikačního řádu, doplněného slovním hodnocením, sebehodnocením a kolektivním hodnocením.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- měli vhodnou míru sebevědomí, odpovědnosti a schopnosti vlastního úsudku;
- byli schopni věcné diskuse o problému;
- efektivně pracovali s informacemi;
- využívali ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- volili prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívali zkušeností a vědomostí nabytých dříve;

- pracovali s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- učili se používat nové aplikace;
- pracovali s informacemi z různých zdrojů, nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- volili možnosti výtvarného řešení na základě analýzy zadaného úkolu, dokázali je zhodnotit a obhájit.

Těžištěm přínosu je nastínění možností v organizaci a postupu práce designéra a návrháře hraček a motivace si tyto možnosti aktivně rozšiřovat. Cílem je dosažení takové úrovně klíčových kompetencí, které žákovi poskytnou přiměřené vědomosti a dovednosti pro výtvarné vyjadřování v prostředí 2D počítačových aplikací. Díky důslednému uplatňování individuálního přístupu pedagoga k žákům pomocí diferencovaného zadávání úloh jsou žáci vedeni ke komplexnímu rozboru úkolu a ke schopnosti vypracovat vlastní konečné řešení projektu.

6.26.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák	
2. ročník	
	1. Teoretická příprava
• Získá základní vědomosti o výhodách jednotlivých PC aplikací pro řešení komplexního grafického návrhu; • je schopen samostatně navrhnout a obhájit volbu určitého software pro zpracování předložené ukázky; • chápe možnosti konverze mezi bitmapovými a vektorovými aplikacemi; • zná základní grafické formáty pro otevírání, ukládání, exportu a importu – jejich výhody a nevýhody; • seznamuje se s formátováním a dalším nastavením pracovního plátna (prostředí); • je schopen používat základní grafické periferie a pracovat s digitální předlohou (scann, tisk, tablet, digitální fotoaparát, kamera) a tato data přenášet na jednotlivých	• Forma teoretických přednášek s praktickými ukázkami možností jednotlivých grafických aplikací; • absolvování testu z dosažených vědomostí.

typech médií; • vypracuje test zaměřený na souhrn dosažených vědomostí;	
	2. Koláž
• ovládá základní funkce pro úpravu bitmapových digitálních předloh; • samostatně hledá a vytváří zdroje pro své zadání (internet, fotografie, scanner); • je schopen pracovat s jednotlivými vrstvami koláže – měnit jejich vlastnosti, aby odpovídaly jeho výtvarnému záměru; • přemýšlí nad možnou další formou zpracování v interakci s jinými grafickými aplikacemi; • je schopen uložit a prostřednictvím interní sítě odevzdat svou práci v požadovaném souborovém formátu a v zadaném rozlišení pro možnosti následného tisku;	• Vypracuje návrh koláže na zadané téma; • odevzdá svou práci v digitální podobě prostřednictvím školní počítačové sítě; • hlavní důraz je kladen na preciznost zpracování a invenci při používání jednotlivých nástrojů dané aplikace.
	3. Kresba ve 2D grafických aplikacích
• je schopen koncipovat svůj návrh od počátku tak, aby vyhovoval aplikaci, ve které bude následně realizován; • seznamuje se s možnostmi volné kresby za pomoci tabletu; • ovládá nástroje pro práci a úpravu křivek i jejich uzlů; • ovládá přípravu k následnému odeslání své práce pomocí internetu (úprava velikosti, komprimaci více souborů do jednoho);	• Zpracuje dva návrhy vhodné pro: bitmapový software; vektorový software; • odevzdá svou práci prostřednictvím internetové sítě.
	4. Členění plochy
• je schopen přesného (parametrického) zpracování podle vlastní předlohy; • ovládá práci s barvami v uzavřených tvarech; • pracuje s ořezovými maskami, průniky, zarovnáním atd., používá práci s vrstvami v prostředí vektorového softwaru; • ovládá přípravu pro vypalování několika souborů z většího počtu PC stanic;	• Žák realizuje ve vektorovém software barevné řešení svého návrhu členění plochy (v návaznosti na PCV 1. ročník); • žáci odevzdají své úkoly společně na zadaném typu média.
	5. Vlastní logo
• kreativně pracuje na grafickém návrhu loga; • uvažuje nad kontextem jeho následných použití; • je schopen pracovat s textem (font, velikost); • umí naimportovat práce ostatních žáků a uspořádat je na jeden tiskový formát; • zvládá základní principy a požadavky	• Návrh loga pro své vlastní pozdější použití; • žáci odevzdají své úkoly společně na jednom předem zadaném formátu v tiskové podobě.

předtiskové přípravy;	
	6. Základní grafický manuál pro vlastní logo
• invenčně přistupuje ke zpracování většího množství jednotlivostí do jednoho graficky uceleného souboru; • zvládá další nástroje pro práci s textem: rozpady, řádkování; • je schopen orientovat se a přizpůsobit si již hotovou vektorovou šablonu a zapracovat do ní svůj návrh; • uvažuje nad dalšími možnostmi zpracování a prezentace grafického manuálu;	• Návrh jednoduchého grafického manuálu – vizitka, dopisní papír, reklamní předmět, grafický návrh polepu firemního automobilu.
	7. Reklamní billboard pro svou firmu
• ověří si získané schopnosti a dovednosti ve vzájemném porovnání na stejném úkolu.	• Samostatná studie shrnující předchozí učivo.

6.27 Učební osnova zájmového útvaru Seminář figurální kresba

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	288
Platnost:	Od 1. září 2025

6.27.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.27.1.1 Obecný cíl předmětu

Seminář figurální kresba je zaměřen na prohlubování jak řemeslné, tak i výtvarné problematiky dané studiem v předmětech Výtvarná příprava a Figurální kresba 2., 3. a 4. ročníku. To znamená především zdokonalování techniky kresby dle živého modelu. Tato výtvarná disciplína je úzce provázaná s ostatními vyučovacími předměty tvořícími celek na výtvarných oborech. Poskytuje žákům rozšíření dovednosti a znalosti kresebných metod a přístupů. Navazuje na jejich výtvarnou zručnost, myšlení, chápání reality a schopnost řešit zadané výtvarné úkoly a dále je rozvíjí tak, aby po absolvování studia dokázali samostatně umělecky pracovat.

6.27.1.2 Charakteristika učiva

Seminář figurální kresba je zaměřen na problematiku výtvarného (kresebného) zachycení lidské postavy, ať již celků, tak i detailů. Důraz je kladen na vnímavost, techniku kresby, pochopení anatomie, stavby lidského těla, cit pro tvarosloví, na zachycení pohybu a na výtvarný výraz, popř. stylizaci.

6.27.1.3 Výsledky vzdělávání

Studium je vedeno tak, aby byla u absolventa po ukončení školní docházky rozšířena nad rámec povinné výuky schopnost samostatně řešit dané výtvarné problémy, ať již řemeslně, tak umělecky.

6.27.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Výuka vyžaduje pro svoji náročnost individuální přístup pedagoga vůči žákům. Studium probíhá ve skupině asi 10 žáků, ve vyučovacím bloku 3 hodin. Výsledky žáků se hodnotí průběžně. Důraz je mimo jiné kladen na samostatnou tvorbu domácích prací s následnými konzultacemi s pedagogem v semináři. K tomu je přihlédnuto v souhrnném hodnocení na konci každého pololetí.

6.27.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Vzdělávání předmětů je směřováno k tomu, aby si absolvent prohluboval tyto klíčové kompetence:

- občanská a kulturní kompetence;
- ekologické a transkulturní kompetence;
- řešení pracovních problémů;
- odborné kompetence;
- manuální zručnost.

V Semináři figurální kresba se dále prohlubují průřezová témata související:

- s dějinami umění;
- s technologií kresby;
- s anatomií;
- s literaturou a filosofií.

6.27.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
2. – 4. ročník	
Seminář:	
• Prohloubí si pomocí kresby metodou „blokování“ konstrukci lidské postavy (popř. portrétu, půlfigury); • upevní si chápání proporce muže, ženy a rozdíly v jejich tvarosloví;	• Anatomie lidské postavy (skelet, muskulatura); • proporce lidské postavy; • rozložení hmot; • skicování živého modelu;
• prohloubí si znalosti tvarosloví lidské postavy; • opouští systém měření proporcí a úhlů a nahrazuje jej správným odpozorování modelu;	• pozorování a porozumění stavbě; • „konstrukční“ kresba živého modelu;
• upevní si zásady stavby; • ovládá základní tělesné proporce v póze; • seznámí se s různými technikami vyjádření objemu;	• „konstrukční“ kresba živého modelu v klidových pózách; • problematika světlosti a charakteru kresebné stopy (dynamika linie, valéry ploch);
Průběžné domácí práce:	
• procvičuje si vnímavost a pohotové zachycení modelu; • ujasňuje si problematiku kresby konzultacemi s pedagogem a diskuzí se spolužáky; • pohlíží na svou práci sebekriticky;	• samostatné figurální skici (lidská a zvířecí figura) v pózách; • verbalizace řešených úloh;
Seminář:	
• upevní si postupy vytváření objemu; • nabývá jistotu v zacházení s kresebným nástrojem;	• plastická kresba živého modelu v klidových pózách; • vyjádření plasticity volbou kresebné stopy (linie, plocha, textura, šrafura);
• seznámí se s tvorbou a principy kresebných zkratek a nadsázky; • rozšíří si schopnosti vyjádřit pohyb lidské postavy;	• „konstrukční“ kresba živého modelu v dynamických pózách; • problematika charakteru kresebné stopy s ohledem na vyjádření pohybu;
• upevní si postupy vytváření objemu v pohybu; • zdokonaluje si vnímání celku a kompozice;	• plastická kresba živého modelu v dynamických pózách; • vyjádření pohybu volbou kresebné stopy (náznak, zkratka);
• naučí se řešit kresbu jako celek; • propojí dílčí znalosti získané v předešlé výuce;	• plastická kresba živého modelu v pózách vztahujících se ke gravitaci a akci; • vyjádření hmotnosti a energie lidské figury volbou kresebné stopy („strmé“ světlo, razance);

• naučí se podřizovat detaily celku a kompozici; • seznámí se s problematikou výrazové kresby;	• plastická kresba živého modelu s doplňujícím artefaktem (objekt, drapérie); • vyjádření lidské figury ve vztahu s doplňujícím artefaktem (příběh, pointa, akcent);
Průběžné domácí práce:	
• procvičuje si kompoziční stavbu; • ujasňuje si problematiku výrazu v kresbě konzultacemi s pedagogem a diskuzí se spolužáky; • pohlíží na svou práci sebekriticky a nachází východiska.	• samostatné figurální skici (lidská a zvířecí figura) v pózách s důrazem na kompozici; • samostatné figurální skici s doplňujícím artefaktem s důrazem na výraz; • verbalizace řešených úloh.

6.28 Učební osnova nepovinného volitelného předmětu / zájmového útvaru Seminář z angličtiny

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	128
Platnost:	Od 1. září 2025

6.28.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.28.1.1 Obecný cíl předmětu

Nepovinný seminář z anglického jazyka si klade za cíl připravit žáky k úspěšnému zvládnutí maturitní zkoušky a přijímacích zkoušek na vysokou školu. Prohlubuje a rozšiřuje znalosti a dovednosti získané v povinném předmětu první cizí jazyk – anglický jazyk a zaměřuje se především na rozvoj schopností komunikace v každodenních životních a pracovních situacích.

6.28.1.2 Charakteristika učiva

Výuka navazuje na tematické okruhy probírané v povinném předmětu první cizí jazyk – anglický jazyk s ohledem na dosažení výstupní úrovně B1 a splnění požadavků nové maturity. Obsahem výuky je prohlubování znalostí, dovedností a návyků, které si žáci osvojili během studia cizího jazyka na střední škole. Obsah učiva je vymezen čtyřmi základními kategoriemi učiva, které se ve vyučování vzájemně prolínají:

Řečové dovednosti

- receptivní řečové dovednosti: poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů, čtení textů včetně odborných, práce s textem;
- produktivní řečové dovednosti: ústní a písemné vyjadřování situačně i tematicky zaměřené, písemné zpracování textu (reprodukce, osnova, výpisky atp.), překlad;
- interaktivní řečové dovednosti: střídání receptivních a produktivních činností; dialogy; dopis.

Jazykové prostředky

- výslovnost (zvukové prostředky jazyka);
- slovní zásoba a její tvoření;
- gramatika (tvarosloví a větná skladba);
- grafická podoba jazyka a pravopis;
- jazykové prostředky.

Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce

- tematické okruhy: osobní údaje, dům a domov, každodenní život, volný čas, zábava, jídlo a nápoje, služby, cestování mezilidské vztahy, péče o tělo a zdraví, nakupování, vzdělávání, zaměstnání, počasí, Česká republika;
- komunikační situace: získávání a předávání informací, např. sjednání schůzky, objednání služby, vyřízení vzkazu apod.;
- jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby, pozvání, odmítnutí, radosti, zklamání apod.

Poznatky o zemích

Vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru k poznání reálií anglicky mluvících zemí, jejich kultury, tradic a společenských zvyklostí. Informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.

6.28.1.3 Výsledky vzdělávání

Výuka anglického jazyka směřuje k tomu, aby žáci získali:

- kladný vztah k vyučovanému jazyku;
- potřebu dalšího vzdělávání v cizích jazycích;

- motivaci k využívání různých prostředků, které podporují osvojení si cizího jazyka;
- vhodnou míru sebevědomí a byli schopni sebehodnocení;
- respekt k tradicím, zvykům a odlišným kulturním hodnotám národů jiných jazykových oblastí.

6.28.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Výuka směřuje k cílové úrovni B1 podle Společenského evropského referenčního rámce pro jazyky. Studium končí maturitní zkouškou.

Učitel se snaží navodit tvůrčí a přátelskou atmosféru ve třídě, pracuje s moderními učebnicemi odpovídajícími věku, rozumové vyspělosti a zájmu žáků. Vyučující používá při výuce doplňkové materiály, např. výukové časopisy, magnetofony, videopřehrávače, DVD přehrávače, multimediální výukové programy, Internet apod.

Výuka je orientována k autodidaktickým metodám (samostatné učení žáků) a k sociálně komunikativním aspektům učení – žáci jsou vedeni ke vzájemné spolupráci a k tvorbě jednoduchých projektů, dle možností školy bude zajišťována komunikace s rodilým mluvčím či tematicky zaměřené exkurze či návštěvy divadelních představení v anglickém jazyce.

Ve výuce jsou používány klasické i moderní vyučovací metody tak, aby zvyšovaly motivaci žáků, a tím i kvalitu vyučovacího procesu. Komunikace mezi učitelem a žáky probíhá od úvodních hodin převážně v anglickém jazyce.

Nejčastěji využívanými metodami jsou:
- výklad;
- práce ve dvojících/ve skupině;
- práce s texty/autentickými texty doplněná různými úkoly (včetně předtextových a následných cvičení);
- nácvik poslechu;
- nácvik psaní jednoduchých slohových útvarů;
- opakování po učiteli;
- cvičení typu gap-filling (doplňování), multiple-choice (výběr z možností), vyhledávání synonym a antonym, odvozování slov, vyhledávání chyb v textu;
- popis a porovnání obrázků;

- překlad;
- nácvik dialogů;
- konverzace/diskuse na dané téma;
- interakce v rámci role-play;
- brainstorming;
- jazykové hry/kvizy;
- dedukce.

Do výuky je začleněn odborný jazyk, který vychází z požadavků budoucích zaměstnavatelů v oboru strojírenství se zaměřením na výpočetní techniku.

Žáci jsou motivováni k účasti v jazykových soutěžích a projektech na školní, krajské i národní úrovni.

Hodnocení žáků se řídí klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu. Kromě pětistupňové klasifikační stupnice jsou žáci hodnoceni i slovně – slovní hodnocení má především motivační charakter a vede žáky k sebehodnocení.

Cíle jazykové výuky mají různé úrovně a sledují kvality žáka v různých oblastech jeho rozvoje, proto i hodnocení v hodinách Semináře z angličtiny je realizováno podle povahy těchto cílů.

Daným výstupem studia anglického jazyka je maturitní zkouška ve čtvrtém ročníku. Během studia učitel průběžně kontroluje výsledky učení, včetně domácí přípravy, ústní i písemné, které žákům promyšleně zadává. Důraz je kladen na hloubku porozumění učivu, schopnost aplikovat poznatky v praxi, samostatně pracovat a tvořit.

Žáci jsou hodnoceni průběžně po kratších celcích prostřednictvím kontrolních didaktických testů osvojeného učiva ověřujících gramaticko-lexikální znalost a použití jazykových prostředků. Nedílnou součástí testování jsou testy zaměřené na poslech a čtení cizojazyčných textů.

Jednou za pololetí je zařazena kontrolní písemná práce, která ověřuje schopnost souvislého projevu žáka. Písemná práce je hodnocena dle kritérií stanovených pro hodnocení písemných prací u státní maturity. Učitel rovnocenně hodnotí obsahovou a jazykovou správnost projevu, součástí hodnocení je i rozsah a úprava. Písemný projev hodnotíme klasifikační stupnicí, která odpovídá procentuálnímu splnění zadaného úkolu.

Během hodin je žák podporován k samostatnému ústnímu projevu, a to při práci ve dvojicích či skupinách nebo při vyjadřování vlastních názorů a postojů. Učitel hodnotí věcný obsah projevu a jeho konzistenci, gramaticko-lexikální správnost projevu, výslovnost a schopnost interakce. Při řízené konverzaci učitel neopravuje jednotlivé gramatické chyby, ale hodnotí projev jako celek s důrazem na výpovědní hodnotu. Pětistupňová klasifikační stupnice je doplněna slovním ohodnocením, ve kterém učitel vyzdvihne hlavně pozitivní stránky ústního projevu žáka. Žák tak má pocit úspěšnosti při vyjadřování myšlenek, což upevňuje jeho sebevědomí a motivaci k dalšímu učení a navozuje příjemnou pracovní atmosféru ve výuce.

6.28.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Jazykové vzdělávání v předmětu seminář z angličtiny směřuje k rozvoji především následujících klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- žáci si osvojují a obohacují slovní zásobu praktickým rozvíjením čtyř základních jazykových dovedností (ústní projev, poslech, čtení a písemný projev);
- učitel ve výuce prezentuje různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a vede tak žáky k tomu, aby je sami využívali;
- žáci jsou vedeni ke kreativitě a samostatné prezentaci různých témat;
- žáci jsou vedeni k efektivnímu a zodpovědnému přístupu k učení, umějí si práci zorganizovat;
- žáci dostávají takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů;
- žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Kde je to možné, využívá učitel srovnání s mateřštinou;
- žáci jsou směřováni k celoživotnímu vzdělávání a rozvíjení své osobnosti.

Kompetence k řešení problémů

- učitel poskytuje žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením. Využívá příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vede žáky k jeho respektování;

- prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi – jsou tak vedeni k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu;
- žáci samostatně vyhledávají informace k danému problému využíváním různých zdrojů;
- ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích apod.) – žáci tak uplatňují získané dovednosti k řešení různých problémů a komunikačních situací.

Kompetence komunikativní

- učitel rozvíjí u žáků komunikační dovednosti v mateřském i cizím jazyce, důraz je kladen na komunikaci slovní a písemnou;
- učitel zahrnuje do výuky konverzační cvičení, vybírá vhodná a aktuální témata, vybízí žáky k diskusi a vyjádření svých názorů a postojů tak, aby jim partner rozuměl;
- učitel klade důraz na provázanost všech předmětů, žáci se dokáží vyjádřit v anglickém jazyce i k tématům, která jsou probírána v jiných předmětech, studují texty ze svého vědního oboru v anglickém jazyce;
- žáci jsou vedeni k tomu, aby pomáhali partnerovi, který je v komunikaci nebo v anglickém jazyce slabší;
- kromě verbální komunikace používají žáci ve svém projevu i neverbální komunikaci.

Kompetence sociální a personální

- v rámci konverzací na různá témata se žáci učí prezentaci a obhájení vlastních myšlenek a názorů;
- párovým a skupinových řešením úkolů žáci rozvíjejí své schopnosti spolupráce;
- učitel podporuje žáky v umění naslouchat druhým a tolerovat jejich názory;

Realizace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Toto téma je do výuky zařazováno průběžně v rámci nácviku dialogů v různých situacích každodenního života prostřednictvím role-play se žáci učí komunikovat, vyjednávat a řešit možné konflikty.

Člověk a životní prostředí

Téma je částečně integrováno v tématu „Město (místo, ve kterém žiji) a jeho okolí“ a dále se tímto tématem okrajově zabývají témata „Příroda a životní prostředí“, „Věda a technika“ a „Globální problémy světa“.

Člověk a svět práce

Základní oblasti světa práce (charakteristické znaky nejčastějších povolání, pracovní činnosti, pracovní doba, mzda) jsou probírány v rámci tématu „Zaměstnání a práce“. Dále si žáci nacvičují dovednosti prezentovat vlastní osobu v souvislosti s hledáním zaměstnání (profesní životopis, žádost o zaměstnání), toto průřezové téma je v omezené míře zmíněno v rámci tématu „Mé budoucí povolání“, kdy žáci nacvičují přijímací pohovor do zaměstnání.

Člověk a digitální svět

Toto průřezové téma je do hodin semináře z angličtiny začleňováno průběžně v rámci používání prostředků informačních a komunikačních technologií. Žákům jsou zadávány individuální, párové či skupinové projekty a multimediální prezentace (PowerPoint), které je motivují k používání ICT prostředků.

6.28.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. – 4. ročník	
Poslech:	Řečové dovednosti:
• Rozumí složitějším sdělením, otázkám a pokynům z oblasti jeho zájmu a společenského života; • dokáže určit téma/hlavní myšlenku delší a složitější promluvy;	• Receptivní: poslech a čtení s porozuměním složitějších monologických a dialogických textů z každodenního i celospolečenského života;

• v promluvě rozpozná klíčové i dílčí informace; • rozumí hlavnímu smyslu většiny rozhlasových a televizních programů.	• produktivní: reprodukce složitějšího textu; • interakce ústní: konverzace na každodenní téma a některá závažná společenská témata.
Čtení:	Jazykové prostředky:
• Rozumí textům psaným běžně užívaným jazykem nebo jazykem vztahujícím se k oboru jeho činnosti; • uplatňuje různé techniky čtení textu; • aplikuje znalost gramatických jevů (např. tvoření slov pomocí předpon a přípon), která vede k pochopení složitějšího textu i bez 100% znalosti slovní zásoby.	• Upevňování správné výslovnosti; • rozvíjení a upevňování gramatických znalostí; • rozvíjení slovní zásoby; • jazykové funkce: obraty při seznamování, vítání a loučení, pozdravy a poděkování, vyjádření omluvy, žádosti, rady a varování, imperativy, získávání informací, vyjádření pozvání a odmítnutí, vyjádření a obhájení osobních názorů a postojů, souhlasu a nesouhlasu, vyjádření vlastního návrhu a reakce na návrh jiný, žádosti a odmítnutí.
Ústní projev:	Tematické okruhy:
• Dodržuje slovní i větný přízvuk, správnou intonaci, správně redukuje přízvučné a nepřízvučné slabiky, plynule vyslovuje; • přednese předem připravenou prezentaci a reaguje na dotazy publika; • domluví se v běžných situacích; • umí nepřipraven konverzovat o tématech souvisejících s každodenním životem; • umí vyjádřit a zdůvodnit své názory; • dokáže se vyjádřit k tématům z oblasti zaměření svého studijního oboru.	• Osobní údaje. • Rodina, přátelství, vztahy mezi lidmi. • Dům a domov. • Každodenní život (denní program, volný čas). • Jídlo a stravování. • Město, ve kterém žiji, a jeho okolí. • Česká republika, Praha. • Cestování a doprava. • Vzdělání a škola. • Práce a zaměstnání. • Péče o tělo a zdraví. • Věda a technika. • Příroda a životní prostředí. • Globální problémy lidstva. • Evropská unie.
Psaní:	Odborný jazyk
• Napíše různé druhy delších textů, formálních i neformálních (dopis, esej, vyprávění); • dokáže popsat zážitky a události, děj knihy či filmu, své sny, naděje a ambice; • v písemném projevu používá vhodné spojovací výrazy, časové, kontrastní a účelové spojky, správně používá interpunkci; • dodržuje základní pravopisné normy.	• Geometrické tvary, rozměry a míry. • Dílna a její vybavení. • Materiály a jejich vlastnosti. • Pracovní instrukce. • Zásady bezpečnosti při práci v dílně. • Postup pracovních činností u jednotlivých technologických profesí. • Automobily. • Provoz strojů a zařízení. • Počítač a moderní technologie.

	• Vynálezy.
Gramatika a slovní zásoba:	Poznatky o zemích:
• Ovládá gramatické jevy a slovní zásobu (včetně odborné) probírané v rámci daných tematických okruhů (gramatické znalosti i slovní zásoba jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány); • dokáže zhodnotit úroveň svého gramatického projevu a analyzovat v něm chyby.	• Vybrané poznatky z reálií Velké Británie, USA, Austrálie a Nového Zélandu, jejich historie, kultury, umění, literatury a tradic v kontextu znalostí o České republice.

6.29 Učební osnova nepovinného volitelného předmětu Seminář z matematiky

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	64
Platnost:	Od 1. září 2025

6.29.1 Pojetí vyučovacího předmětu

V rámci přípravy žáků ke studiu na vysokých školách byl pro žáky čtvrtých ročníků zaveden nepovinně volitelný předmět – seminář z matematiky. Náplní tohoto předmětu je prohlubování učiva z předmětu matematika a navíc jsou zde procvičovány úlohy a příklady k přijímacím řízením na vysokých školách.

6.29.1.1 Obecný cíl předmětu

Výuka matematiky má za úkol napomáhat rozvoji abstraktního a analytického myšlení. rozvíjet logické usuzování, učit srozumitelné a věcné argumentaci. Těžiště výuky spočívá v aktivním osvojení strategie řešení úloh a problémů, v ovládnutí nástrojů potřebných v běžném životě, budoucím zaměstnání a dalším studiu.

6.29.1.2 Charakteristika učiva

Žáci se naučí využívat matematických vědomostí a dovedností při řešení běžných situací vyžadujících efektivní způsoby výpočtu a poznatky o geometrických útvarech. Budou s porozuměním číst matematický text, vyhodnotí informace a zaujmou k nim určité stanovisko.

6.29.1.3 Výsledky vzdělávání

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dovedli využívat matematických vědomostí a dovedností v praktickém životě, číst s porozuměním matematický text, aby dovedli vyhodnocovat informace z grafů, diagramů a tabulek, aby se naučili s přesností vyjadřovat, používat odbornou literaturu, internet, PC, kalkulátor i rýsovací potřeby.

6.29.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Důraz je kladen na logické porozumění probíraného tématu s významným podílem procvičování příkladů. Při klasifikaci bude brán zřetel na podíl žáka na společné práci ve vyučovací hodině.

6.29.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

V rámci předmětu jsou rozvíjeny všechny klíčové kompetence. Realizace průřezových témat je dána kapitolou Realizace průřezových témat v úvodní části dokumentu.

6.29.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
4. ročník	
• Zapíše a znázorní interval, provádí operace s intervaly, provádí operace s mocninami a odmocninami, dokáže částečně odmocňovat a usměrňovat zlomky, provádí operace s mnohočleny, lomenými výrazy, výrazy obsahujícími mocniny a odmocniny, používá algebraické vzorce, ovládá vytýkání a rozklad mnohočlenu, ovládá vyjadřování neznámé ze vzorce;	Intervaly, mocniny, odmocniny, algebraické výrazy.
• vysvětlí pojem funkce, definiční obor, obor hodnot, popíše vlastnosti funkcí, načrtne grafy, řeší lineární rovnice, nerovnice a soustavy rovnic, kvadratické rovnice a nerovnice, iracionální rovnice, jednoduché logaritmické a exponenciální rovnice;	Funkce lineární, kvadratická, lineární lomená, exponenciální a logaritmická, rovnice, soustavy rovnic, nerovnice.
• používá základní geometrické pojmy, rozlišuje typy trojúhelníků, používá goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku, Pythagorovu a Euklidovy věty, řeší konstruktivní úlohy,	Planimetrie a stereometrie.

charakterizuje shodná a podobná zobrazení, používá goniometrické funkce v praktických úlohách, vypočítá obsahy a obvody rovinných obrazců, povrchy a objemy základních těles, řeší úlohy z praxe;	
• provádí výpočty jednoduchých finančních záležitostí;	Základy finanční matematiky.
• užívá pojmy: statistický soubor, absolutní a relativní četnost, variační rozpětí; čte, vyhodnotí a sestaví tabulky, grafy a diagramy, statisticky popíše reálné situace.	Statistika.

6.30 Učební osnova zájmového útvaru Sportovní hry – basketbal, volejbal

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	224
Platnost:	Od 1. září 2025

6.30.1 Pojetí zájmového kroužku

6.30.1.1 Obecný cíl předmětu

Cílem tohoto zájmového útvaru je umožnit žákům naší školy dále rozvíjet herní dovednosti a znalosti z basketbalu a volejbalu získané v rámci běžné školní výuky. Žák získané poznatky a dovednosti procvičuje v praxi a souběžně s nácvikem herních činnosti rozvíjí i svou kondici nezbytnou pro další individuální rozvoj. Žák procvičuje získané dovednosti a znalosti v tréninkových utkáních. Výuka probíhá v dvouhodinových blocích a sportovní disciplíny se střídají.

6.30.1.2 Charakteristika učiva

Zájmový útvar je určen pro žáky, kteří projeví zájem o problematiku vybraného sportu. Výuka navazuje na učební předmět tělesný výchova a dále rozvijí pohybové dovednosti a znalosti žáků. Zvýšená pozornost se věnuje redukci nesprávně osvojených pohybový dovedností a nízké úrovni fyzické kondice.

6.30.1.3 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Výuka v hodinách netradičních sportů má být pro žáky zajímavá a motivační k dalšímu pohybovému rozvoji. S ohledem na výběrovost předmětu předpokládáme zvýšený zájem o danou problematiku a možnost individuálního přístupu.

6.30.1.4 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Klíčové kompetence

V rámci zájmového úvaru jsou splněny všechny klíčové kompetence.

Realizace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Váží si zdraví jako jedné z prvořadých hodnot a cílevědomě je chrání, rozpozná, co ohrožuje tělesné a duševní zdraví. Racionálně jedná v situacích osobního a veřejného ohrožení. Pojímá zdraví a tělesnou zdatnost jako hodnoty potřebné ke kvalitnímu prožívání života a zná prostředky sloužící k ochraně zdraví, zvyšování tělesné zdatnosti a kultivaci pohybového projevu. Využívá pohybových činností, pravidel a soutěží ke správných rozhodovacím postupům podle zásad fair play.

Člověk a životní prostředí

Chápe, jak vlivy životního prostředí působí na zdraví člověka.

Člověk a svět práce

Preferuje takový způsob života, aby byly zdraví ohrožující návyky, činnosti a situace co nejvíce eliminovány. Kontroluje a ovládá své jednání, chová se odpovědně v zařízení tělesné výchovy a sportu a při pohybových činnostech vůbec. Preferuje pravidelné provádění pohybových aktivit v denním režimu jako kompenzaci jednostranného psychického zatížení v zaměstnání.

Informační a komunikační technologie

Dokáže posoudit důsledky komerčního vlivu médií na zdraví a zaujmout k mediálním obsahům kritický odstup. Orientuje se v současných informačních a komunikačních technologiích a dokáže je využívat pro svoje zdraví, pohybové činnosti a dovednosti a získávání nových informací a poznatků z oblasti tělesné kultury, sportu a zdravého způsobu života.

6.30.1.5 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. – 4. ročník	
Basketbal:	
• Žák rozlišuje mezi správným a nesprávným provedením driblingu na místě i v pohybu a ovládá základní pravidla hry;	• Pravidla rozhodování, dribling na místě i v pohybu;
• žák požadovaným způsobem přihrává a chytá míč, provádí dvojtakt z jím preferované strany, zvládá rychlý protiútok ve dvojicích;	• přihrávání trčením obouruč i jednoruč, chytání míče ve dvojici na místě i v pohybu, dvojtakt a herní činnosti ve dvojicích;
• žák provádí obranné i útočné činnosti samostatně i ve skupinách, proti měnícímu se počtu protihráčů;	• nácvik jednoduchých útočných a obranných systémů;
• žák se požadovaným způsobem uvolňuje bez míče, brání v systému zón. obrany;	• uvolnění bez míče, zónový obranný systém;
• žák provádí kombinaci „hoď a běž“ ve dvojicích bez obránce i s ním;	• kombinace „hoď a běž“;
• žák provádí obranné i útočné činnosti v modelových situacích;	• systém osobního presingu;
• žák zvládá rychlý protiútok, roli bránícího hráče po střelbě na koš;	• obrana po střelbě soupeře, systém rychlého protiútoku;
• žák zvládá protiútok proti zónové obraně, roli bránícího hráče po střelbě na koš.	• základní přehled útočných systémů, systém 3-2-proti zónovému systému.
Volejbal:	
• Žák odbíjí správně míč po vlastním nadhozu, po odrazu míče ve dvojici;	• Teoretické i praktické základy správného vrchního odbití obouruč;
• žák provádí cviky zaměřené na prohloubení správného odbíjení a podává míč jednoruč spodem;	• prohloubení odbíjení obouruč vrchem, nácvik spodního podání;
• žák odbíjí správně míč po nadhozu a po odrazu míče ve dvojici;	• teoretické i praktické základy správného spodního odbití obouruč;
• žák souběžně s nácvikem herních činnosti rozvíjí i svou kondici nezbytnou pro další individuální rozvoj;	• hra na dlouhé síti, 1:1, 2:2, 3:3, kondiční cvičení na stanovištích;
• žák provádí jednoblok a dvojblok, lobovaný i smečovaný úder;	• jednoblok a dvojblok, lobovaný smečovaný úder;

• žák provádí útočné i obranné činnosti v modelových situacích;	• nácvik správného postavení v obraně proti útoku z kůlů, procvičování útoku v přímém i diagonálním směru;
• žák provádí obranné i útočné činnosti v modelových situacích;	• prohloubení nácviku správného obranného postavení;
• žák zvládá praktickou ukázku dvojbloku a smečovaného úderu;	• dvojblok, smečovaný úder;
• žák procvičuje získané dovednosti v tréninkových utkáních;	• procvičování útoku v přímém i diagonálním směru
• žák nahrává v zóně 3 popř. 2.	• hra nahrávače.

6.31 Učební osnova zájmového útvaru Sportovní hry – netradiční sporty

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	96
Platnost:	Od 1. září 2025

6.31.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.31.1.1 Obecný cíl předmětu

Vzdělávání zájmového útvaru Sportovní hry – Netradiční sporty si klade za cíl poskytnout další rozvíjení a prohlubování znalostí, pohybových dovedností, motorických schopností ve vybraných netradičních sportech. Nezanedbatelným cílem útvaru je přiblížit žákům zdravý životní styl života a rozvoj fyzické kondice.

6.31.1.2 Charakteristika učiva

Zájmový útvar je určen pro žáky, kteří projeví zájem o problematiku vybraného sportu. Výuka navazuje na učební předmět tělesný výchova a dále rozvijí pohybové dovednosti a znalosti žáků. Zvýšená pozornost se věnuje redukci nesprávně osvojených pohybový dovedností a nízké úrovni fyzické kondice.

6.31.1.3 Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- správně reprodukovat a užívat pravidel sportovních her ringa, badmintonu, florbalu, frisbee;
- odolávat většímu fyzickému zatížení;
- vhodně volit taktiku hry;
- zvyšovat svou fyzickou kondici;
- vhodně nastavovat techniku pohybu vedoucí k eliminaci chyb;
- odstranit své svalové dysbalance a rozvíjet koordinační schopnosti.

6.31.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Výuka v hodinách netradičních sportů má být pro žáky zajímavá a motivační k dalšímu pohybovému rozvoji. S ohledem na výběrovost předmětu předpokládáme zvýšený zájem o danou problematiku a možnost individuálního přístupu.

6.31.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Klíčové kompetence

V rámci zájmového úvaru jsou splněny všechny klíčové kompetence.

Realizace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Váží si zdraví jako jedné z prvořadých hodnot a cílevědomě je chrání, rozpozná, co ohrožuje tělesné a duševní zdraví. Racionálně jedná v situacích osobního a veřejného ohrožení. Pojímá zdraví a tělesnou zdatnost jako hodnoty potřebné ke kvalitnímu prožívání života a zná prostředky sloužící k ochraně zdraví, zvyšování tělesné zdatnosti a kultivaci pohybového projevu. Využívá pohybových činností, pravidel a soutěží ke správných rozhodovacím postupům podle zásad fair play.

Člověk a životní prostředí

Chápe, jak vlivy životního prostředí působí na zdraví člověka.

Člověk a svět práce

Preferuje takový způsob života, aby byly zdraví ohrožující návyky, činnosti a situace co nejvíce eliminovány. Kontroluje a ovládá své jednání, chová se odpovědně v zařízení tělesné výchovy a sportu a při pohybových činnostech vůbec. Preferuje pravidelné provádění pohybových aktivit v denním režimu jako kompenzaci jednostranného psychického zatížení v zaměstnání.

Člověk a digitální svět

Dokáže posoudit důsledky komerčního vlivu médií na zdraví a zaujmout k mediálním obsahům kritický odstup. Orientuje se v současných informačních a komunikačních technologiích a dokáže je využívat pro svoje zdraví, pohybové činnosti a dovednosti a získávání nových informací a poznatků z oblasti tělesné kultury, sportu a zdravého způsobu života.

6.31.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. – 3. ročník	
• Komunikuje při pohybových činnostech; • dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii; • dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a dokáže zpracovat jednoduchou dokumentaci; • dovede uplatňovat techniku a pokročilou taktiku ve vybraných a pokročilých sportovních odvětvích; • participuje na týmových herních činnostech družstva; • dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání; • dovede přizpůsobit herní tempo dovednostem soupeře.	Sportovní hry: • florbal, badminton, ringo, frisbee.

6.32 Učební osnova nepovinného volitelného předmětu Základy druhého cizího jazyka – německý jazyk

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	192
Platnost:	Od 1. září 2025

6.32.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.32.1.1 Obecný cíl předmětu

Jazykové vzdělávání plní cíle všeobecně vzdělávací a výchovné (zaměřené na harmonický rozvoj osobnosti žáka, jeho morálních a charakterových hodnot) a specifický cíl komunikativní, který rozvíjí schopnosti komunikace v každodenních životních situacích, v osobním, společenském i pracovním životě. Připravuje žáky na život v multikulturní společnosti, přispívá k lepšímu uplatnění na trhu práce nebo při následném vyšším vzdělání. Cílem výuky druhého cizího jazyka a současně nepovinného volitelného předmětu další cizí jazyk – německý jazyk na střední škole je dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

6.32.1.2 Charakteristika učiva

Obsahem předmětu druhý cizí jazyk je získání základních vědomostí, dovedností a návyků v souladu s plněním komunikativního cíle. Žáci rozvíjí své řečové dovednosti, obohacují je o jazykové prostředky (výslovnost, slovní zásoba, gramatika, pravopis a grafická stránka jazyka) a upevňují si své konverzační dovednosti v různých komunikačních situacích.

Žáci se budou učit cizímu jazyku prostřednictvím moderních výukových metod a postupů, např. přímým působením autentického užívání německého jazyka v hodinách, a to již od úvodní hodiny, nácvikem komunikačních situací z každodenního života, formou párových či skupinových prací, debat a diskusí apod.

Žáci budou vybaveni základy odborného cizího jazyka studovaného oboru strojírenství. Obecně odborná a odborná terminologie tvoří u úrovně komunikativních jazykových kompetencí A2 minimálně 15% lexikálních jednotek.

Učivo obsáhne tematické okruhy v následujících oblastech s ohledem na dosažení výstupní úrovně A2:

- osobní údaje;
- dům a domov, okolí;
- každodenní život;
- volný čas, zábava;
- cestování;
- mezilidské vztahy;
- péče o tělo a zdraví;
- vzdělání;
- nakupování;
- jídlo a nápoje;
- služby;
- různá místa – německy mluvící země;
- tradice, svátky a výročí;
- počasí;
- strojírenství;
- informační technologie.

6.32.1.3 Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- komunikovat v cizím jazyce v různých situacích každodenního života, v projevech mluvených i psaných, na všeobecná témata;
- efektivně pracovat s cizojazyčným textem, umět jej zpracovat a využívat jako zdroje poznání i jako prostředku ke zkvalitňování svých jazykových znalostí a dovedností;
- pracovat s informacemi a zdroji informací v cizím jazyce, včetně Internetu nebo softwaru používajícího německý jazyk, se slovníky a cizojazyčnými příručkami, využívat tyto informační zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování svých všeobecných vědomostí a dovedností.

V afektivní oblasti směřuje jazykové vzdělání k tomu, aby žáci získali:

- kladný vztah k vyučovanému jazyku;
- potřebu dalšího vzdělávání v cizích jazycích;

- motivaci k využívání různých prostředků, které podporují osvojení jazyka;
- vhodnou míru sebevědomí a schopnost sebehodnocení;
- respekt k tradicím, zvykům a odlišným kulturním hodnotám národů jiných jazykových oblastí.

6.32.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Ve výuce využíváme moderních metod a postupů ke zvýšení efektivity studia cizího jazyka. Kromě tradiční frontální výuky v kombinaci s prací v párech nebo ve skupinách (při interakci žák – žák, učitel – žák, žák – učitel) pracujeme s audiovizuální, výpočetní a multimediální technikou. Komunikace mezi učitelem a žáky probíhá od úvodních hodin v německém jazyce. Aktivita žáků je podněcována zadáváním samostatných prací nebo projektovým vyučováním.

K podpoře výuky německého jazyka používáme různé výukové materiály, časopisy (např. Juma, Freundschaft), celou řadu didaktických pomůcek, multimediální výukové programy a Internet. Organizujeme besedy, diskuze a workshopy s rodilými mluvčími či tematicky zaměřené exkurze.

Ve výuce uplatňujeme mezipředmětové vztahy, především využíváme znalostí mateřského jazyka, literatury, zeměpisu, dějepisu, výtvarného umění, sportu, chemie, ekologie, výpočetní techniky a odborných předmětů.

Předmětem hodnocení výsledků žáků je komplexní rozvoj řečových dovedností. U ústního a písemného projevu se klade důraz na srozumitelnost, plynulost, bohatost slovní zásoby, gramatickou správnost, logickou uspořádanost a na schopnost komunikace.

6.32.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Jazykové vzdělávání v předmětu základy druhého cizího jazyka a současně nepovinného volitelného předmětu další cizí jazyk – německý jazyk směřuje především k rozvoji následujících komunikativních jazykových kompetencí:

- lingvistické kompetence – žák ovládá užívání krátkých každodenních výrazů, pomocí nichž vyjadřuje jednoduché potřeby konkrétní povahy: osobní data, denní režim, potřeby a požadavky, požádání o informace. Umí používat základní typy vět a komunikovat o sobě a jiných lidech, o tom, co dělají, o místech, o vlastnictví atd. pomocí pamětně osvojených frází, skupin několika slov a formulací;

- sociolingvistické kompetence – žák se dokáže jednoduchým způsobem vyjadřovat pomocí základních jazykových funkcí, jako jsou výměna informací, žádosti, vyjádření vlastních názorů a postojů, a v jejich rámci reagovat. Dokáže jednoduše, ale efektivně udržovat společenskou komunikaci prostřednictvím nejjednodušších běžných výrazů a fungováním v rámci základních zvyklostí. Dokáže se slovně vypořádat s krátkými společenskými výměnami a využívá k tomu každodenních zdvořilých způsobů pozdravů a oslovení. Dokáže někoho pozvat, někomu se omluvit atd. a reagovat na pozvání a omluvu;
- pragmatické kompetence – žák dokáže vzhledem k určitým okolnostem přizpůsobit dobře pamětně nacvičené jednoduché fráze prostřednictvím omezeného repertoáru lexikálních substitucí. Dokáže rozšířit naučené fráze vytvářením nových spojení z jejich jednotek. Dokáže užít jednoduchých způsobů, jak začít, udržet a ukončit krátký rozhovor. Dokáže zahájit, udržet a uzavřít jednoduchý osobní rozhovor „z očí do očí“. Dokáže si vyžádat pozornost. Dokáže vyprávět příběh nebo něco popsat prostým výčtem myšlenek. Dokáže vyjádřit, co chce říct, za pomoci jednoduché a přímé výměny omezených informací týkajících se známých a běžných věcí, ale v ostatních situacích je nucen obsah sdělení značně zjednodušit.

Realizace průřezových témat je dána kapitolou „Realizace průřezových témat“ v úvodní části dokumentu.

6.32.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. ročník	
• Vyslovuje správně jednotlivé hlásky, důraz na jevy odlišné od mateřského jazyka; • rozumí zřetelně vyslovované promluvě;	Fonetika: • Rozvoj výslovnostních návyků; • intonace věty, důraz spojený s jádrem výpovědi; • bohatší vokalický systém (přehláskové a dvojhláskové fonémy, zavřené e/o); • základní fonetické jevy; • slovní přízvuk, hlavní a vedlejší přízvuk ve slovech složených, redukce.
• rozpozná a správně vyjadřuje děje přítomné; • vhodně získává jednoduché informace; • vyjádří vlastnictví; • dokáže formulovat možnost, schopnost, povinnost, zákaz;	Gramatika: • Časování sloves v přítomném čase; • pořádek slov v oznamovací a tázací větě; • skloňování podstatných jmen se členem určitým a neurčitým; • modální slovesa;

• sestaví jednoduché sdělení na určité téma písemně i ústně; • rozpozná a vyjádří děje minulé, používá správné tvary nepravidelných sloves; • správně vyjádří časové a místní určení;	• zájmena osobní, přivlastňovací a ukazovací; • préteritum a perfektum pravidelných a nepravidelných sloves; • vyjadřování času, předložky spojené s časem (dny, měsíce, datum, letopočet); • předložky se 3. a 4. pádem, předložky v místním významu.
• představí sebe i druhé, zeptá se a získává informace, odpoví na otázky týkající se jeho osoby, popíše svůj dosavadní život, vystihne podstatné události a změny v osobním životě; • popíše svůj dům nebo byt, místo, kde žije a jeho okolí; • popíše svůj denní program během všedních dnů, víkendů i svátků; • popíše své záliby a způsob trávení volného času a prázdnin (sport, kino, divadlo, hudba, počítače apod.); • rozumí základním pojmům z oblasti matematiky, geometrie, definuje tělesa; • rozdělí materiály, popíše kovové materiály a důležité neželezné kovy, popíše výrobu surového železa, tavící pec; • rozdělí výrobní postupy, vyjmenuje ruční nástroje, popíše činnosti z oblasti vstupního přetváření materiálu, popíše válcování plechu, vrtání, frézování, soustruh, CNC soustruh, vysvětlí význam bezpečnostních značek; • rozumí vyslechnuté či přečtené informaci, dokáže ji zpracovat a reprodukovat.	Tematické okruhy: • Osobní údaje; • dům a domov, okolí; • každodenní program; • volný čas a zábava. Odborné tematické okruhy: o Všeobecné základy techniky (matematika, geometrie, tělesa); o materiály (rozdělení materiálů, kovové materiály, důležité neželezné kovy, železo, ocel); o výrobní technika a obráběcí stroje (rozdělení výrobních postupů, vstupní přetváření materiálu, tváření, obrábění, průmyslový robot); o poslech s porozuměním, čtení s porozuměním.
2. ročník	
• Vyslovuje a čte foneticky správně; • rozumí vyslovované promluvě;	Fonetika: • Další rozvoj výslovnostních návyků.
• vyjádří budoucí děje, používá sloveso werden k vyjádření budoucnosti, změny stavu a jako významového slovesa; • dokáže správně stupňovat přídavná jména, porovnává vlastnosti osob, zvířat a věcí; • používá správně tvary sloves v minulém čase;	Gramatika: • Slovesa s odlučitelnými a neodlučitelnými předponami; • vyjadřování budoucnosti (I. budoucí čas, vyjadřování blízké budoucnosti přítomným časem); • stupňování přídavných jmen a příslovcí;

• používá nejběžnější slovesa se správnou vazbou;	• préteritum a perfektum nepravidelných sloves – upevňování a rozšíření o další tvary; • slovesné vazby frekventovaných sloves.
• popíše typy dopravních prostředků, typy cestovních dokladů, typy ubytování, řešení potencionálních problémů během cestování; • popíše základní vztahy mezi lidmi – rodinné, partnerské a pracovní; • popíše části lidského těla a jeho orgány, druhy zdravotnických zařízení, druhy zdravotních potíží a nemocí, problematika zdravého životního stylu v současné době; • dokáže popsat svou školu, školní budovu, výuku ve škole, školní předměty povinné/nepovinné, oblíbené/neoblíbené, lehké/těžké, systém vzdělávání v ČR, v Německu a v Rakousku; • popíše svůj vztah k nakupování, způsoby nakupování, typy obchodů, domluví se v obchodě; • popíše části čtyřtaktního motoru, vysvětlí způsob práce čtyřtaktního motoru, popíše technickou údržbu automobilu, rozhovor v autodílně, v půjčovně aut, silniční doprava v Německu, Rakousku a ve Švýcarsku; • vyjmenuje součásti kola a příslušenství, popíše údržbu kola, seznámí se s druhy motocyklů; • vyjádří názor na vliv techniky na životní prostředí, vyjmenuje technologické oblasti, které se zabývají ochranou životního prostředí.	Tematické okruhy: • Cestování; • mezilidské vztahy; • péče o tělo a zdraví; • vzdělání a škola; • nakupování. Odborné tematické okruhy: o Automobilová technika (čtyřtaktní motor, technická údržba, německý automobilový průmysl); o kolo a motocykl (součásti kola a příslušenství, údržba, druhy motocyklů); • technika a životní prostředí.
3. ročník	
• Vyjádří trpný rod; • rozlišuje slovosled po vybraných spojkách souřadicích a běžných spojkách podřadicích ve vedlejších větách; • tvoří podmiňovací způsob, vyjádří přání, možnost, skromné mínění;	Gramatika: • Trpný rod (věty s man a opisné pasivum); • souvětí souřadné a podřadné; • konjunktiv préterita a opisný tvar „würde“ + infinitiv; • skloňování přídavných jmen po členu určitém a neurčitém, bez členu, rekce přídavných jmen; • systematizace gramatického učiva.
• vyjmenuje různé druhy jídel a nápojů,	Tematické okruhy:

• popíše denní chody, svůj stravovací režim, dokáže si objednat jídlo v restauraci; • objedná si různé služby, dokáže řešit každodenní situace z oblasti služeb; • poskytne základní informace o německy mluvících zemích – Německo, Rakousko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Lucembursko; • popíše a srovná svátky, tradice a zvyky v České republice a v německy mluvících zemích; • popíše počasí daného dne, proměny počasí v jednotlivých ročních obdobích, dokáže správně formulovat předpověď počasí; • definuje pojem energie, vyjmenuje formy energie, popíše tepelnou, vodní a jadernou elektrárnu; • vyjmenuje domácí spotřebiče a uvede, k čemu slouží, popíše historii mikrovlnné trouby a její obsluhu na základě návodu k použití, popíše funkční princip ledničky, popíše obsluhu pračky, definuje mobilní telefon a jeho části, diskutuje na téma počítačové hry; • diskutuje o výhodách a nevýhodách počítačů, vysvětlí pojmy hardware a software, „Denglisch“ – slova přejatá z angličtiny, vstupní zařízení počítače; • používá různé strategie pro čtení a poslech s porozuměním.	• Jídlo a nápoje, stravování; • služby; • různá místa – německy mluvící země, tradice, svátky a výročí; • počasí. Odborné tematické okruhy: o Energie – motor našeho světa; o technika pro domácnost a volný čas; o počítač a lidé; • čtení s porozuměním, poslech s porozuměním.

6.33 Učební osnova nepovinného volitelného předmětu Základy druhého cizího jazyka – ruský jazyk

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	192
Platnost:	Od 1. září 2025

6.33.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.33.1.1 Obecný cíl předmětu

Ruský jazyk se vyučuje jako další cizí jazyk bez návaznosti na předchozí studium jazyka. Předpokládá se tedy nulová, nebo mírně začáteční vstupní úroveň znalostí ruského jazyka. Vzdělávací cíle a výstupní požadavky na absolventy jsou formulovány na úrovni A2 Společného evropského referenčního rámce.
Cílem vyučovacího předmětu je osvojování si jazykových prostředků a funkcí, rozšiřování slovní zásoby a rozvíjení schopností žáků dorozumět se tímto jazykem v běžných situacích. Tento předmět chce také prohlubovat faktografické znalosti týkající se Ruské federace a upevňovat vědomí existence rozličných kultur.

Při naplňování vyučovacího obsahu jsou zároveň realizována průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova;
- multikulturní výchova;
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech;
- environmentální výchova.

6.33.1.2 Charakteristika učiva

Ruský jazyk má žákovi sloužit jako prostředek vzájemného porozumění, jako zprostředkovatel kulturního bohatství Ruska, jako další z vyučovacích předmětů slouží k rozvoji žákova myšlení a formování jeho osobnosti včetně mezilidských vztahů.

Obsah výuky směřuje k vytvoření pevného základu komunikativní kompetence a to ve všech čtyřech jazykových dovednostech, tj. v poslechu s porozuměním, ústním vyjadřování, čtení s porozuměním a písemném vyjadřování.

6.33.1.3 Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- komunikovat v cizím jazyce v různých situacích každodenního života, v projevech mluvených i psaných, na všeobecná i odborná témata, volit adekvátní komunikační strategie a jazykové prostředky;
- efektivně pracovat s cizojazyčným textem, umět jej zpracovat a využívat jako zdroje poznání i jako prostředku ke zkvalitňování svých jazykových znalostí a dovedností;
- získávat informace o Ruské federaci, získané poznatky včetně odborných ze svého oboru využívat ke komunikaci;
- pracovat s informacemi a zdroji informací v cizím jazyce, včetně Internetu, se slovníky, jazykovými příručkami, využívat tyto informační zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování svých všeobecných vědomostí a dovedností.

V afektivní oblasti směřuje jazykové vzdělání k tomu, aby žáci získali:

- kladný vztah k vyučovanému jazyku;
- potřebu dalšího vzdělávání v cizích jazycích;
- motivaci k využívání různých prostředků, které podporují osvojení jazyka;
- vhodnou míru sebevědomí a byli schopni sebehodnocení;
- respekt k tradicím, zvykům a odlišným kulturním hodnotám národů jiných jazykových oblastí.

6.33.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Ve výuce využíváme moderních metod a postupů ke zvýšení efektivity studia cizího jazyka. Kromě tradiční frontální výuky v kombinaci s prací v párech nebo ve skupinách (při interakci žák – žák, učitel – žák, žák – učitel) pracujeme s audiovizuální, výpočetní a multimediální technikou. Komunikace mezi učitelem a žáky probíhá od úvodních hodin v ruském jazyce. Aktivita žáků je podněcována zadáváním samostatných prací nebo projektovým vyučováním.

K podpoře výuky ruského jazyka používáme různé výukové materiály, časopisy, celou řadu didaktických pomůcek, multimediální výukové programy a Internet.

Ve výuce uplatňujeme mezipředmětové vztahy, především využíváme znalostí mateřského jazyka, literatury, zeměpisu, dějepisu, výtvarného umění, sportu, ekologie, výpočetní techniky a odborných předmětů.

Předmětem hodnocení výsledků žáků je komplexní rozvoj řečových dovedností. U ústního a písemného projevu se klade důraz na srozumitelnost, plynulost, bohatost slovní zásoby, gramatickou správnost, logickou uspořádanost a na schopnost komunikace.

6.33.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Kompetence k učení

Učitel učí žáky orientovat se v nabídce informačních zdrojů (tisk, Internet), samostatně vyhledávat a zpracovávat potřebné informace pro svoji práci.

Kompetence k řešení problémů

Při realizaci úkolu vede učitel žáka k hledání a uplatňování různých variant řešení daného problému, přičemž využívá získaných vědomostí. Žáci jsou vedeni k využívání mezipředmětových vztahů.

Kompetence komunikativní

Učitel simuluje situace, do nichž se mohou žáci v rusky mluvícím prostředí dostat (situace v obchodě, při cestování, v restauraci apod.). Učitel spolu s žáky pracuje s texty, rozvíjí schopnost texty reprodukovat a informace v nich obsažené předávat v ústním i písemném projevu apod.

Kompetence občanské

Učitel vytváří v povědomí žáků tolerantní přístup k různorodým jazykovým a kulturním zvláštnostem dané jazykové oblasti.

Realizace průřezových témat je dána kapitolou „Realizace průřezových témat“ v úvodní části dokumentu.

6.33.1.6 Rozpis učiva

<table>
<tr><td>Výsledky vzdělávání</td><td>Učivo</td></tr>
<tr><td>Žák:</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">1. ročník</td></tr>
<tr><td rowspan="2">• Běžně rozumí známým výrazům a větám se vztahem k osvojovaným tématům;
• rozumí jednoduché a zřetelné promluvě;
• rozumí instrukcím a požadavkům týkající se organizace výuky;
• aktivně užívá dvojjazyčný slovník;
• čte foneticky správně přiměřeně náročný text;
• rozumí obsahu textu v učebnici;
• v jednoduchém textu vyhledá určitou informaci;
• vytvoří odpověď na otázku vztahující se k textu;
• vyhledá v textu známé výrazy a fráze;
• čte jednoduchý text v časopise;
• reprodukuje jednoduchý text;
• účastní se rozhovoru na dané téma;
• aktivně používá slovní zásobu;
• napíše pozdrav z dovolené, přání k narozeninám;
• vyplní formuláře se základními údaji.</td><td>Fonetika
• Základní druhy intonace a jejich význam;
• přízvuk;
• základní fonetické jevy.
Gramatika
• Podstatná jména;
• přídavná jména a příslovce;
• jednoduché slovesné časy;
• otázka a zápor;
• modální slovesa;
• základní předložkové vazby.
Pravopis
• Písemná správnost v psaném projevu ve známých výrazech.
Tematické okruhy, komunikační situace, jazykové funkce:
• Rodina, přátelství a vztahy mezi lidmi;
• bydlení, dům a byt;
• město (místo, ve kterém žiji) a jeho okolí, orientace ve městě;
• denní program, volný čas, zájmy, zábava;
• jídlo a stravování;
• oblékání;
• komunikační situace (pozdrav, poděkování, omluva…);
• poslech s porozuměním, čtení s porozuměním.</td></tr>
<tr><td colspan="2">2. ročník</td></tr>
<tr><td>• Běžně rozumí známým výrazům a větám se vztahem k osvojovaným tématům;
• rozumí zřetelné promluvě;
• rozumí instrukcím a požadavkům týkající se organizace výuky;
• aktivně užívá dvojjazyčný slovník;
• odvodí význam méně známých slov z kontextu;
• čte foneticky správně přiměřeně náročný text;
• přečte i text týkající se tématu, které mu není předem známo;</td><td>Gramatika:
• Přídavná jména a příslovce;
• stupňování;
• jednoduché slovesné časy;
• otázka a zápor;
• rod činný a trpný;
• základní předložkové vazby;
• jednoduché spojovací výrazy.
Tematické okruhy, komunikační situace, jazykové funkce:
• Rodina, přátelství a vztahy mezi lidmi;
• škola a vzdělávání;</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>• v textu vyhledá určitou informaci a dále s ní pracuje;
• reprodukuje jednoduchý text;
• účastní se rozhovoru na dané téma;
• aktivně používá slovní zásobu;
• napíše krátký dopis, napíše krátký popis;
• napíše krátké vyprávění.</td><td>• město (místo, ve kterém žiji) a jeho okolí, orientace ve městě;
• volný čas, zájmy, zábava;
• svátky a tradice;
• příroda a životní prostředí;
• rusky mluvící země;
• komunikační situace (pozdrav, poděkování, omluva a reakce na ni, žádost o pomoc…);
• poslech s porozuměním, čtení s porozuměním.</td></tr>
<tr><td colspan="2">3. ročník</td></tr>
<tr><td rowspan="5">• Běžně rozumí známým výrazům a větám se vztahem k osvojovaným tématům;
• rozumí hlavním myšlenkám delšího poslechu;
• rozumí instrukcím a požadavkům týkající se organizace výuky;
• aktivně užívá dvojjazyčný slovník;
• odvodí význam méně známých slov z kontextu;
• čte foneticky správně přiměřeně náročný text;
• v textu vyhledá detailní informaci;
• zapojuje se do jednoduché konverzace a udržuje ji;
• v diskusi obhájí svůj názor;
• sestaví souvislé sdělení související s probíranými tematickými okruhy.</td><td>Gramatika:
• Podstatná jména;
• přídavná jména a míra vlastnosti;
• stupňování přídavných jmen a příslovcí i nepravidelné;
• jednoduché slovesné časy;
• otázka a zápor;
• věta jednoduchá a pořádek slov;
• slovesné konstrukce;
• souslednost časová;
• infinitivní konstrukce.</td></tr>
<tr><td>Pravopis</td></tr>
<tr><td>Fonetika
• Základní druhy intonace a jejich význam;
• přízvuk;</td></tr>
<tr><td>Tematické okruhy, komunikační situace, jazykové funkce:</td></tr>
<tr><td>• Lidé v mém okolí;
• životní styl;
• svátky a tradice;
• kultura a umění;
• Rusko;
• komunikační situace; (pozdrav, poděkování, omluva a reakce na ni, žádost o pomoc, vyjádření lítosti, odmítnut…);
• poslech s porozuměním, čtení s porozuměním.</td></tr>
</table>

6.34 Učební osnova zájmového útvaru Seminář dějin výtvarné kultury

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	192
Platnost:	Od 1. září 2024

6.34.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.34.1.1 Obecný cíl předmětu

Základním obecným cílem Semináře dějin výtvarné kultury (dále jen DVK) je kultivovat historické vědomí žáků o vývoji lidské společnosti od jejího vzniku až po současnost. Zároveň mají žáci získat představu o základních historických, výtvarných a estetických tendencích v tomto vývoji působících. Žáci si osvojí soubor poznatků z filozofie a teorie umění a teorie tvorby v historických souvislostech. Jsou vedeni k návyku nalézt v umělecké tvorbě zdroje a inspirace pro citový a estetický prožitek a pro vlastní tvůrčí činnost v rámci výtvarné přípravy v jednotlivých oborech.

6.34.1.2 Charakteristika učiva

Seminář dějin výtvarné kultury je zaměřen na problematiku jednotlivých uměleckých směrů a stylů v historických souvislostech se zaměřením na propojenost a návaznost jednotlivých uměleckých epoch. Seminář rovněž slouží k upevňování a prohlubování učiva probíraného v povinném předmětu Dějiny výtvarné kultury.

6.34.1.3 Výsledky vzdělávání

Studium je vedeno tak, aby byly u absolventa po ukončení školní docházky rozšířeny a upevněny znalosti z povinného předmětu Dějiny výtvarné kultury.

6.34.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Výuka vyžaduje individuální přístup pedagoga vůči žákům. Výsledky žáků se hodnotí průběžně. Důraz je mimo jiné kladen na aktivitu v semináři, domácí přípravu s následným ověřením znalostí. K tomu je přihlédnuto v souhrnném hodnocení na konci každého pololetí.

6.34.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

Seminář je směřován k tomu, aby si absolvent prohluboval tyto klíčové kompetence:

- Znalost a porozumění významným procesům, vztahům, faktům a pojmům;
- schopnost používat postupy obvyklé v dějepisu a dějinách výtvarné kultury (pracovat s textem verbálním i ikonickým);
- schopnost získat učením nové znalosti z oboru;
- vyučovací předmět souvisí s jinými předměty, především se společenskovědním vzděláním, technologií, navrhováním a výtvarnou přípravou;
- získávat historické informace z hmotných pozůstatků minulosti, z děl výtvarného umění a z různých druhů písemných historických pramenů;
- analyzovat historickou a výtvarnou skutečnost, odhalovat jejich vzájemné souvislosti.

Realizace průřezových témat

V semináři se realizují tato průřezová témata:

- Člověk a životní prostředí.
- Člověk a digitální svět.
- Člověk a svět práce.
- Občan v demokratické společnosti.

6.34.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
3. – 4. ročník	
	Pravěk
• Objasní smysl poznání minulosti a variabilitu jejich výkladu, dokáže objasnit vznik umění; • charakterizuje základní druhy: architekturu, sochařství, malířství, kresbu, grafické techniky, umělecká řemesla; • charakterizuje nejstarší projevy výtvarné tvorby: jeskynní malby, plastiku, architekturu;	Výtvarná kultura a výtvarné umění. Obory, druhy a typy výtvarného umění. Pravěk – období paleolitu, mezolitu a neolitu. Doba bronzová a doba železná.

	Starověk
• popíše stavbu pyramid, chrámů a dalších staveb; • popíše podstatu egyptského sochařství a malířství; • komplexně z hlediska výtvarné kultury charakterizuje umění Mezopotámie a dalších starověkých civilizací; • vysvětlí specifiku státního zřízení v městských státech – polis a specifiku antické demokracie; • objasní vznik filosofie, divadla a olympijských her; • specifikuje proměny umění v době archaické, klasické a helénistické; • charakterizuje dobu království, republiky, císařství a zánik říše Římské; • charakterizuje a popíše jednotlivé druhy staveb; • osvojí si čtyři styly v malířství, druhy sochařství;	• Starověk – Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína. • Klasické antické státy – Řecká a mykénská kultura, Kréta a egejská oblast, Řím.
	Křesťanská antika
• vysvětlí hlavní myšlenky křesťanství; • charakterizuje druhy křesťanských staveb – centrály, baziliky, baptisteria; • orientuje se ve výtvarném projevu jednotlivých kulturních oblastí, zná hlavní kulturní památky; • objasní význam přijetí křesťanství pro vznik státu a rozvoj kultury;	• katakomby; • sochařství; • architektura; • malířství; • užité umění.
	Střední Evropa doby bronzové a železné
• vysvětlí historický vývoj ve střední Evropě v době bronzové a železné; • popíše umělecké řemeslo Keltů a Germánů ve střední Evropě;	• doba bronzová; • doba železná; • Keltové; • Germáni.
	Středověk
• vysvětlí podstatu struktury společnosti středověku, v jeho proměnách; • dokáže identifikovat hlavní znaky románského a gotického slohu; • identifikuje příklady hlavních památek architektury, sochařství a malířství i významné tvůrce a typická díla; • popíše rysy krásného slohu v sochařství a malířství; • doloží historické souvislosti období a důležité události;	Byzanc; Velká Morava; Jižní a východní Slované; Islám. Arabská říše. Románský sloh Gotický sloh • architektura; • sochařství; • malířství; • umělecké řemeslo.

	Novověk
• charakterizuje změny evropské společnosti na rozhraní středověku a novověku; • vysvětlí vznik jezuitského řádu, protireformaci; • charakterizuje jednotlivé fáze daných slohů, uvede hlavní představitele a stěžejní díla; • dokáže rozpoznat kompozici a řád v obraze, plastice; • objasní kosmopolitní kulturu a vzdělanost rudolfínské Prahy; • uvede hlavní představitele v architektuře, sochařství a malířství v době Rudolfa II.; • charakterizuje změny v evropské společnosti nového typu založené na kapitalistických vztazích;	Renesanční sloh Barokní sloh Rokokový sloh • architektura; • sochařství; • malířství; • užité umění.
	Doba nejnovější
• vysvětlí boj za občanská i národní práva a vznik občanské společnosti; • popíše česko-německé vztahy; • vysvětlí proces modernizace společnosti; • charakterizuje jednotlivé umělecké směry; • uvede hlavní představitele a typická díla;	Klasicismus Romantismus Realismu • architektura; • sochařství; • malířství; • užité umění.
	Doba moderní
• objasní podstatu jednotlivých výtvarných směrů; • uvede charakteristické rysy, tvůrce a jejich nejvýznamnější díla;	Umění poslední třetiny 19. století Impresionismus Postimpresionismus • novoimpresionismus; • symbolismus; • expresionismus • Henri de Toulouse - Lautrec; • Barevná modulace Paula Cézanna; • Naivní umění Celníka Rousseaua. Stavba a výzdoba Národního divadla • architektura; • sochařství; • malířství. Secese. Fauvismus. Expresionismus. Kubismus. Futurismus. Abstraktní malba.

	Metafyzická malba.
	První světová válka a meziválečné období (1914–1939)
• vysvětlí rozdělení světa v důsledku koloniální expanze, rozpory mezi velmocemi; • popíše dopad první svět. války na lidi a objasní významné změny ve světě po válce; • charakterizuje první Československou republiku; • objasní vývoj česko-německých vztahů; • vysvětlí projevy a důsledky velké hospodářské krize; • popíše mezinárodní vztahy v době mezi první a druhou světovou válkou; • objasní, jak došlo k dočasné likvidaci ČSR; • umí charakterizovat jednotlivé umělecké směry; • zná hlavní tvůrce a typická díla;	Dadaismus Surrealismus • malířství; • sochařství. Ruský konstruktivismus • architektura; • užité umění. De Stijl a novoplasticismus • malířství; • sochařství; • architektura. Purismus • architektura; • malířství. Kubisté za první světové války a v meziválečném období • malířství; • sochařství; • architektura. Bauhaus • architektura; • sochařství; • malířství; • design a užité umění. Abstraktní umění. Funkcionalismus a mezinárodní sloh. Frank Lloyd Wright.
	Druhá světová válka, období poválečné, konec století (1939–2000)
• objasní cíle válčících stran ve druhé světové válce, její totální charakter a výsledky; • objasní uspořádání světa po druhé světové válce a důsledky pro Československo; • objasní pojem studená válka – popíše projevy a důsledky studené války; • charakterizuje komunistický režim • uvede příklady úspěchů vědy a techniky; • umí charakterizovat jednotlivé umělecké směry; • zná hlavní tvůrce a typická díla.	Umění za války a v poválečném období • architektura: mezinárodní sloh a reakce na něj; • sochařství; • malířství. Lyrická abstrakce, abstraktní expresionismus. Pop-art, nový realismus, nová figurace, hyperrealismus. Kinetické umění a op-art. Minimal art, konceptuální umění. Postmodernismus • architektura; • malířství. Design a užité umění.

6.35 Učební osnova nepovinného volitelného předmětu Seminář z českého jazyka a literatury

Název školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace
Obor vzdělání:	82-41-M/05 Grafický design
Celkový počet vyučovacích hodin za studium:	256
Platnost:	Od 1. září 2025

6.35.1 Pojetí vyučovacího předmětu

6.35.1.1 Obecný cíl předmětu

Nepovinný volitelný předmět Seminář z českého jazyka a literatury si klade za cíl připravit žáky k úspěšnému zvládnutí maturitní zkoušky. Prohlubuje a rozšiřuje znalosti a dovednosti získané v povinném předmětu Český jazyk a Dějiny a literatura.
Obecným cílem semináře je prohlubovat komunikační kompetenci žáků, kultivovat jejich jazykový projev, kultivovat historické vědomí žáků, zaměřit se na výchovu ke čtenářství, rozbor a interpretaci uměleckých děl.

6.35.1.2 Charakteristika učiva

Výuka navazuje na tematické okruhy probírané v povinném předmětu Český jazyk a Dějiny a literatura. Obsahem výuky je prohlubování znalostí, dovedností a návyků, které si žáci osvojili během studia českého jazyka a dějin a literatury na střední škole. Žáci si rozšíří svou čtenářskou gramotnost a zdokonalí své dovednosti v písemném i mluveném vyjadřování.

6.35.1.3 Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, aby se žáci:

- Vyjadřovali přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovali;
- formulovali své myšlenky srozumitelně a souvisle, přehledně a jazykově správně;
- naučili zpracovávat pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovali jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- vyjadřovali a vystupovali v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- orientovali se v literatuře, v knihovnickém systému a na internetu;

- dokázali využívat informace z různých informačních zdrojů (učebnice, odborná literatura, slovníky, média);
- rozšířili slovní zásobu a díky četbě zlepšili vyjadřovací schopnosti;
- dokázali kriticky přistupovat k získaným informacím z četby;
- zaujali pozitivní postoj ke čtenářství.

V předmětu se realizují tato průřezová témata:

- Člověk a životní prostředí.
- Člověk a digitální svět.
- Člověk a svět práce.
- Občan v demokratické společnost.

6.35.1.4 Strategie výuky a hodnocení výsledků žáků

Ve výuce Semináře z českého jazyka a literatury jsou využívány metody a formy práce, které žáky aktivizují a vedou k samostatné či skupinové práci. Předmět rozvíjí dovednosti a schopnosti žáků také s ohledem na jejich profesní zaměření.
Základní metodou ve výuce literatury je práce žáků s uměleckými i neuměleckými texty, při níž žáci využívají poznatků literární teorie, jsou schopni zařadit text do daného období a k danému směru, funkčnímu stylu a slohovému postupu, vyjádřit své názory a postoje.
Je využíváno skupinové vyučování, práce ve dvojicích, samostatná práce, metoda diskuse. Při výuce je využívána dle potřeby audiovizuální technika.
Žáci jsou vedeni k četbě literatury a k vlastním kritickým postojům k přečteným dílům.
Vyučující hodnotí kultivovaný jazykový projev žáka, jeho pravopisné znalosti. Hodnotí se i dosažená úroveň klíčových kompetencí žáků v průřezových tématech.

6.35.1.5 Klíčové kompetence a realizace průřezových témat

- Žáci jsou v předmětu vedeni k tomu, aby se vyjadřovali přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných;
- vhodně se prezentovali, srozumitelně a souvisle formulovali své myšlenky;
- zpracovávali administrativní písemnosti a dokumenty podle platných norem;
- dodržovali jazykové i stylistické normy;
- aby se vyjadřovali a vystupovali v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- žáci jsou schopni samostatně řešit problémy a spolupracovat se svými spolužáky;
- žáci se orientují v literatuře, v knihovnickém systému a na internetu.

6.35.1.6 Rozpis učiva

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák:	
1. – 4. ročník	
• Pracuje s nejnovějšími normativními příručkami českého jazyka; • orientuje se ve výstavbě textu; • používá klíčových slov při vyhledávání informačních pramenů; • samostatně zpracovává informace; • rozumí obsahu textu i jeho části; • odhaluje a opravuje jazykové nedostatky a chyby; • v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu;	• **Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností.** • Práce s různými příručkami pro školu a veřejnost. • Grafická stránka jazyka, procvičování pravopisu, jazykové rozbory. • Práce s textem a získávání informací.
• je schopen provést všestranný rozbor textu; • vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi; • konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů; • při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie; • text interpretuje a debatuje o něm;	• **Práce s texty na základě přečtené literatury.** • Literární druhy a žánry. • Četba a interpretace literárního textu.
• orientuje se ve výstavbě textu; • rozezná umělecký text od neuměleckého ; • rozpozná funkční styl, slohový postup a slohový útvar; • vyjadřuje se věcně správně, jasně a srozumitelně; • samostatně zpracovává informace; • samostatně vyhledává informace v této oblasti;	• **Komunikační a slohová výchova.** • Funkční styly a slohotvorní činitelé (subjektivní a objektivní). • Slohové postupy a útvary.
• samostatně vytvoří požadovaný útvar daného funkčního stylu;	• **Samostatné vytváření ústních i písemných projevů**
• odhalí smysl použití různých jazykových prostředků, syntaktických konstrukcí a kompozičních postupů; • rozlišuje jazykové prostředky a dokáže je vhodně použít v souladu s komunikační strategií; • uvědomuje si působení nonverbálních prostředků a interpretuje je v řeči; • rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit.	• **Kritické hodnocení textů různých funkčních stylů**

7 Personální a materiální zabezpečení vzdělávání

Identifikační údaje	
Název a adresa školy	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace, Praskova 399/8, 746 01
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Název školního vzdělávacího programu	Grafický design
Kód a název oboru vzdělání	82-41-M/05 Grafický design
Stupeň poskytovaného vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Délka a forma vzdělávání	4 roky, denní studium
Způsob ukončení a certifikace	Maturitní zkouška, vysvědčení o maturitní zkoušce
Platnost ŠVP	Od 1. září 2025
Kontakty pro komunikaci se školou:	
Jméno	Ing. Vítězslav Doleží
Telefonní číslo	+420 553 621 580
E–mail	sspu@sspu-opava.cz
Adresa webu	www.sspu-opava.cz

7.1 Materiální zabezpečení školy

Materiální zabezpečení školy			
	Počet učeben	Kapacita	Vybavení
Kmenové učebny	12 učeben	maximální kapacita 32 žáků	lavice, židle, tabule, stoly, nástěnky;
Jazykové učebny	5 učeben	maximální kapacita 16 žáků	lavice, židle, tabule, stoly, nástěnky, audiovizuální technika, TV;
Učebny výpočetní techniky	7 učeben	maximální kapacita 16 žáků	lavice, židle, tabule, stoly, nástěnky, audiovizuální technika, PC pracoviště, projektor;
Tělocvična	1 tělocvična	maximální kapacita 32 žáků	běžné vybavení tělocvičny;
Učebna robotických ruk	1 učebna	maximální kapacita 12 žáků	6 ks kolaborativních robotických ruk, výpočetní technika, TV;
Učebna mechatroniky	1 učebna	maximální kapacita 16 žáků	lavice, židle, tabule, stoly, nástěnky, měřící zařízení a technika;
Společensko–kulturní místnost AULA		maximální kapacita 150 žáků	židle, tabule, stoly, nástěnky, audiovizuální technika, projektor;
Odborné učebny školních dílen – umělecká část	5 učeben	maximální kapacita učeben 10 žáků	židle, tabule, stoly, nástěnky, stroje;
Odborné učebny školních dílen – technická část	6 učeben	maximální kapacita učeben 10 žáků	židle, tabule, stoly, nástěnky, stroje.
Další prostory			
Sborovna			
Šatny			
Šatny u tělocvičny			
WC			

Poznámka: Učebny, laboratoře a dílny splňují platné zákony, normy a směrnice.

7.2 Personální zabezpečení školy

Výuka je zajišťována v souladu s předpisy kvalifikovanými učiteli, kteří mají odbornou i pedagogickou praxi, učitelé odborných předmětů mají také několikaletou praxi ve firmách.

Odborná praxe je zajišťována v okolních firmách, zaměřených na výtvarné zpracování (tiskárny, reklamní agentury a podobně).

8 Spolupráce se sociálními partnery

Identifikační údaje	
Název a adresa školy	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace, Praskova 399/8, 746 01
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Název školního vzdělávacího programu	Grafický design
Kód a název oboru vzdělání	82-41-M/05 Grafický design
Stupeň poskytovaného vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Délka a forma vzdělávání	4 roky, denní studium
Způsob ukončení a certifikace	Maturitní zkouška, vysvědčení o maturitní zkoušce
Platnost ŠVP	Od 1. září 2025
Kontakty pro komunikaci se školou:	
Jméno	Ing. Vítězslav Doleží
Telefonní číslo	+420 553 621 580
E–mail	sspu@sspu-opava.cz
Adresa webu	www.sspu-opava.cz

8.1 Úřad práce

Spolupráce s úřadem práce bude zaměřena na sledování uplatnění absolventů na trhu práce. Pravidelným hodnocením je možné reagovat na poptávku trhu práce, upravovat učební plán a osnovy jednotlivých předmětů. Cílem je minimalizovat počet absolventů, kteří po ukončení studia budou pobírat podporu v nezaměstnanosti.

8.2 Vysoké školy

Spolupráce s vysokými školami je zaměřena na sledování uplatnění absolventů v dalším studiu. Žáci se během čtyřletého studia zajímají o studium na vysokých školách formou Dne otevřených dveří, kde se mohou rozmýšlet pro výběr dalšího studia.

8.3 Spolupráce s vysokými školami

- Fakulta umění Ostravské univerzity v Ostravě.
- VŠPU v Praze obor design - katedra designu ve Zlíně.

8.4 Podnikatelská sféra

Sociálním partnerem jsou především firmy zaměřené na výtvarné a řemeslné zpracování v regionu. Jejich požadavky a připomínky budou ovlivňovat především odborné předměty, jejich rozsah a obsah. Důležitým kontaktem mezi podnikatelskými a státními podniky je výkon praxe žáků.

8.5 Rodiče a žáci

Rodiče mohou ovlivňovat obsah školního vzdělávacího programu přes školskou radu školy nebo SRPŠ. Žáci mohou ovlivňovat školní vzdělávací program přes školskou radu školy. Součástí hodnocení je pravidelné hodnocení výuky a vyučujících žáky.

Školní vzdělávací program zpracovali

Ak. mal. Lubomír Anlauf
Ing. Petra Bajerová
Mgr. Gabriela Bernardová
Mgr. Edita Binarová
Mgr. Alena Biskupová
Mgr. Vladimíra Blaschke
Mgr. Kateřina Čechová
MgA. Jan Ermis
Mgr. Barbora Flašarová
Mgr. Daniel Jedlička, M.A.
Mgr. Lenka Kašpárková, Ph.D.
Ing. Josef Kimpl
Mgr. Daniela Kubová
MgA. Miroslav Loprais
Petr Marcalík
Mgr. Bc. Pavla Nedopilková
Mgr. Jitka Oboňová
Ing. Hynek Palát
Ing. arch. Marek Sedlecký
MgA. Lenka Szwedová
Mgr. Šárka Šmehýlová
MgA. Jiří Štencek
Mgr. Magdaléna Javorková
Mgr. et MgA. Tomáš Teper
Mgr. Tereza Tomaszková
Mgr. Bc. Eva Vengřínová
Mgr. Eva Zemanová
Mgr. Jana Žídková
Mgr. Bc. Monika Žurková

Přílohy

Příloha č. 1: Začlenění průřezového tématu Člověk a životní prostředí do jednotlivých předmětů podle ročníků.
Příloha č. 2: Další aktivity průřezového tématu Člověk a životní prostředí v rámci výuky.

Začlenění průřezového tématu Člověk a životní prostředí do jednotlivých předmětů podle ročníků

Předmět	Ročník	Učivo
Český jazyk	1. ročník	Vypravování na téma „Svět kolem nás“, např.: Jak jsme zachraňovali přírodu.
	2. ročník	Popis krajiny, např.: „Nejkrásnější místo na Zemi“.
	3. ročník	Publicistické útvary – článek do novin – „Kde domov můj?“, reportáž – „Země, ve které bych se chtěl narodit“.

	4. ročník	Úvaha na téma „Ekologie“, konkrétní příklad „Globalizace“.
Matematika	1. ročník	Slovní úlohy na procenta – rozdělení světové populace a světového bohatství mezi kontinenty. Podobnost a trigonometrie – výška stromu, rozloha pozemku.
	2. ročník	Stereometrie – spotřeba hmoty pro odstranění ropné havárie. Statistika – světová chudoba, úmrtnost – práce s tabulkou, grafy.
Základy přírodních věd	1.ročník	Oxid uhličitý (původ, negativa); voda (význam pro život, hospodaření, zdroj energie); fosilní paliva (původ, zdroj energie, důsledky); aromatické uhlovodíky (jedovatost, vztah k ŽP; plasty). Základy biologie - vznik a vývoj života na Zemi; vlastnosti živých soustav; typy buněk; rozmanitost organismů a jejich charakteristika; dědičnost a proměnlivost; biologie člověka; zdraví a nemoc.
Občanská nauka	2. ročník	Příroda a společnost – člověk a jeho vztah k přírodě, sociální problémy české společnosti.
	3. ročník	Globalizace – globální problémy lidstva, životního prostředí. Naše republika – občanská angažovanost.
	4. ročník	Etika v době globalizace. Filozofie – člověk jako přírodní a kulturní bytost.
Anglický jazyk	1. ročník	Weather (popis počasí a přírody v jednotlivých ročních obdobích) – tematicky zaměřená slovní zásoba, konverzace, esej na téma „The place where I live“ (popis místa a okolí, kde žiji, rozdíly mezi životem ve městě a na venkově).
	2. ročník	Reálie anglicky mluvících zemí (Great Britain, Canada, USA, Australia, New Zealand) – získání poznatků o geografii, přírodních zajímavostech, národních parcích, zemědělství a chovu dobytka, průmyslových odvětvích a těžbě nerostných surovin a jejich dopadu na ŽP.
	3. ročník	Britská a americká literatura – Ernest Hemingway, Edgar Allan Poe – práce s texty s přírodní tématikou, rozvoj slovní zásoby, diskuze o přečteném úryvku.

	4. ročník	Environmental Protection (Ochrana životního prostředí) – rozvoj tematicky zaměřené slovní zásoby, popis obrázku, práce s textem, konverzace a esej na téma „Science and Technology“ (Věda a technika) – získání poznatků o různých zdrojích energie, objevech a vynálezech, o působení vědy a techniky na životní prostředí; „Global Problems“ (globální problémy lidstva, války, přírodní katastrofy, chudoba, epidemie).
Tělesná výchova	1. – 4. ročník	Zásady pobytu v přírodním prostředí (kurzy) – pohyb po zpevněných komunikacích. Výchova k zdravému životnímu stylu – pravidelná sportovní aktivita po celý život. Zásady zdravého stravování před i po fyzické aktivitě. Sportovní aktivita jako způsob relaxace a kompenzace negativních vlivů prostředí. Zásady poskytování první pomoci.
PCV	1. – 4. ročník	Zásady bezpečnosti a hygieny při práci v grafické dílně. Zásady první pomoci. Hlavní uzávěry vody, plynu a elektřiny. Únikové cesty. Šetření energiemi, vodou, výrobním materiálem. Třídění odpadů. Neznečisťování odpadních vod.
NAV	1. – 4. ročník	Navržení ekologických plakátů, letáků, pozvánek, výstavních stánků.

Další aktivity průřezového tématu Člověk a životní prostředí v rámci výuky

Ročník:	Popis:
1.ročník	Živá voda – návštěva ČOV v Opavě.
	Živá příroda na dosah – ekovýchovný program v záchranné stanici v Bartošovicích na Moravě nebo v arboretu ve Štramberku.
2. nebo 3. ročník	Ve zdravém těle zdravý duch – kreslení v plenéru.
3. ročník	Jeden svět – účast na projekci festivalu dokumentárních filmů o lidských právech.